Η ΕΥΤΕΡΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Φυλλάδ. 88. *Τόμος.* *Δ'.*

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1851.

ΓΥΙΖΩΤΟΥ ΒΑΣΙΓΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ὑπὸ Π. Ι. Χαλικιοπούλου.

—ο—

Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ δύω μεγάλα καὶ δυσχερῆ καθήκοντα δυνάμενα νὰ τὸν δοξάσωσιν. Εἶνοι δὲ ταῦτα ἄον νὰ ὑποφέρῃ τὴν δυστυχίαν, καὶ νὰ ὑποταχθῇ εἰς αὐτὴν μετὰ στεθερότητος· ἔ'ον νὰ πιστεύῃ εἰς τὸ καλὸν, καὶ ν' ἀφοσιωθῇ εἰς αὐτὸ μετὰ καρτερίας.

Ὡραῖον καὶ σωτήριον εἶναι τὸ παράδειγμα ἀνδρὸς ἐναρέτου, παλαίοντος κατὰ τῆς κακοδαιμονίας, ἤτοι, τὸ παράδειγμα ἀνδρὸς ἐναρέτου διευθύνοντος ἀγῶνα τινὰ δικαιον, καὶ ἐξασφαλίζοντος τὸν θρίαμβόν του..

Ἀγὼν ἄλλος δὲν ὑπῆρξε τοσοῦτο δίκαιος καὶ τοσοῦτο ἐπιτυχὴς, ὅσον ὁ ἀγὼν τῶν ἀγγλικῶν ἀποικιῶν, αἵτινες ἔλαβον τὰ ὅπλα κατὰ τῆς κυβερνήσεώς των, καὶ ἀπετέλεσαν τὰς Ὁμοσπόνδους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Αἱ πολιτεῖαι αὗται προέταξαν τὴν ἀντίστασιν, καὶ ἔπειτα ἀπεστάτησαν.

Ἡ ἀντίστασις αὐτῶν ἐστηρίζετο εἰς δικαιώματα ἱστορικὰ καὶ εἰς πράγματα, εἰς δικαιώματα λογικὰ καὶ εἰς ἰδέας.

Ὀφείλεται τιμὴ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, διότι αὐτὴ πρώτη ἔρριψεν εἰς τὰς ἀποικίας ταύτας, κατὰ τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν, τὸν σπόρον τῆς ἐλευθερίας. Ὅλαι σχεδὸν, κατὰ τὴν θεμελίωσίν των, ἢ ὀλίγον ἔπειτα, ἔλαβον συντάγματα χορηγοῦντα εἰς τοὺς ἀποίκους τὰς ἰδίας ἐλευθερίας τῆς ἀγγλικῆς χώρας.

Καὶ τὰ συντάγματα ταῦτα δὲν ἦσαν μάταια ἀποτελέσματα, ἢ νεκρὰ γράμματα, διότι καθιέρουν ἢ παρεδέχοντο θεσμοὺς, οἵτινες ἐνεθάρρυναν τοὺς ἀποίκους εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἐλευθεριῶν των, καὶ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ἐξουσίας, λαμβάνοντας μετοχὴν εἰς αὐτήν. Τοιοῦτοι δὲ θεσμοὶ ἦταν, ἡ ψήφισις τῶν βεηθημάτων, ἡ ἐκλογὴ τῶν μεγάλων συμβουλίων τῆς κυβερνήσεως, ἡ σύστασις τῶν ἐνόρκων δικαστηρίων, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ συναθροίζεσθαι καὶ ἐξετάζειν τὰ κοινὰ πράγματα.

Ὅθεν ἡ ἱστορία τῶν ἀποικιῶν τούτων εἶναι κυρίως ἡ πρακτικὴ καὶ ἐργώδης ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος τῆς ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖον ηὔξανεν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν νόμων καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ τόπου· ἢ μᾶλλον, εἶναι ἡ ἱστορία αὐτῆς τῆς ἰδίας Ἀγγλίας.

Ἡ ὁμοιότης αὕτη εἶναι τοσοῦτο μᾶλλον πρόδηλος,

ὅσον αἱ ἀποικίαι τῆς Ἀμερικῆς, αἱ πλειότεραι τοὐλάχιστον, ἢ αἱ ἀξιολογώτεροι, ἐθεμελιώθησαν, ἢ ἤρχισαν νὰ αὐξάνωσι, κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλία, παλαίουσα κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας, προητοιμάζετο ἢ ἔμβαινεν εἰς τοὺς τολμηροὺς ἐκείνους ἀγῶνας, ἕνεκα τῶν ὁποίων τιμᾶται ὡς δοῦσα εἰς τὸν κόσμον τὸ πρῶτον παράδειγμα μεγάλου ἔθνους ἐλευθέρου καὶ καλῶς κυβερνωμένου.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1578, μέχρι τοῦ 1704, ἐπὶ τῆς Ἐλισάβετ, Ἰακώβου τοῦ Α', Καρόλου τοῦ Α', τοῦ Μακροῦ Κοινοβουλίου, τοῦ Κρόμβελ, Καρόλου τοῦ Β', Ἰακώβου τοῦ Β', Γουλιέλμου τοῦ Γ', καὶ τῆς βασιλίσσης Ἄννης, τὰ συντάγματα τῆς Βιργινίας, τῆς Μασασσουσέτης, τῆς Μαριλάνδης, τῆς Καρολίνης, καὶ τοῦ Νεοβοράκου, τὸ ἓν κατόπι τοῦ ἄλλου, ἀνεγνωρίσθησαν, ἐφιλονεικήθησαν, περιωρίσθησαν, ἐπεκτάθησαν, ἐξηφανίσθησαν, ἀνεκτάθησαν, διατελοῦντα ἀδιακόπως ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν περιπετειῶν ἐκείνων, τῶν μεταβολῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν κατάστασιν, ἢ μᾶλλον τὴν οὐσίαν τῆς ἐλευθερίας, διότι οἱ ἐλεύθεροι λαοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὴν εἰρήνην, ἀλλ' εἰς τὴν νίκην.

Ὁμοῦ μὲ τὰ νόμιμα δικαιώματά των, εἶχαν προσέτι οἱ ἄποικοι καὶ πεποιθήσεις. Ὄχι μόνον διότι ἦσαν Ἄγγλοι, ἀλλὰ καὶ διότι ἦσαν χριστιανοὶ, ἤθελαν νὰ ἦναι ἐλεύθεροι, καὶ μᾶλλον ἐπαθαίνοντο διὰ τὴν ἑαυτῶν πίστιν, παρὰ διὰ τὰ συντάγματά των. Ταῦτα ἐθεωροῦντο παρ' αὐτῶν ὡς ἀπόῤῥοια μόνον καὶ ἀτελής τις εἰκὼν τοῦ θείου νόμου, τοῦ εὐαγγελίου. Τὰ δικαιώματά των ἤθελαν μένει σῶα, καὶ ὅταν ἀκόμη τὰ συντάγματά των ἤθελαν ἐξαφανισθῆ. Διὰ μόνης τῆς ὁρμῆς τῆς ψυχῆς των, ἐνισχυομένης ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἤθελαν ἀντλήσει αὐτὰ εἰς πηγὴν ἄλλην ἀνωτέραν, καὶ ἀπρόσιτον εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐξουσίαν, διότι ἔτρεφαν αἰσθήματα ὑψηλότερα καὶ ἀπὸ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἰδίας των θεσμοθεσίας, πρὸς τὰς ὁποίας ἐφαίνοντο τοσοῦτο ζηλότυποι.

Γνωστὸν εἶναι πῶς, κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια, ὠθουμένη ἀπὸ τὴν αὔξησιν τοῦ πλούτου, τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὅλων τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην ταχύτητα τῆς ἰδίας αὐτῆς ἐνεργείας, ἐπροσπάθησε τὴν κατάκτησαν τοῦ Παντός. Αἱ πολιτικαὶ ἐπιστῆμαι ἐζωογονήθησον, καὶ, ὑπεράνω τῶν ἐπιστημῶν τούτων, τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα ἀνεπτερώθη ὑπερήφανον, ἀκόρεστον, πρόθυμον νὰ ἐμβατεύσῃ τὰ πάντα, καὶ τὴν πορείαν αὐτῶν νὰ κανονίσῃ. Ὄχι διὰ παραφορῶν, ἢ διὰ κλονισμῶν, ἀλλ' ἀκολουθοῦσα μᾶλλον τὴν φορὰν τῆς ἰδίας της τύχης, καὶ ἀποφεύγουσα νέας ὁδοὺς, ἡ ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν διατελοῦσα Ἀμερικὴ ἐπεχείρησε τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔργον. Αἱ φιλοσοφικαὶ ἰδέαι συνεδέθησαν ἀμέσως εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον μὲ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, αἱ κατακτήσεις τοῦ λόγου μὲ τὰ κατορθώματα τῆς πίστεως, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰ δικαιώματα τοῦ χριστιανοῦ.

Ὡραία εἶναι ἡ συμμαχία τοῦ ἱστορικοῦ δικαιώματος καὶ τοῦ λογικοῦ δικαιώματος, τῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἰδεῶν. Οἱ λαοὶ τοιουτοτρόπως γίνονται ἐνεργητικώτεροι καὶ φρονιμώτεροι συνάμα. Ὅταν γεγονότα ἀρχαῖα καὶ σεβαστὰ διευθύνωσι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ δὲν τὸν ὑποδουλῶσιν, ὑποστηριζωσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφίνωσι νὰ ἐξοκέλλῃ εἰς ἀτοπήματα, τότε δύναται οὗτος νὰ προοδεύσῃ καὶ νὰ ὑψωθῇ, ἀποφεύγων τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν αὐθάδη τοῦ νοός του ὁρμὴν, δυναμένην νὰ τὸν κατασυντρίψῃ ταχέως εἰς ἀγνώστους σκοπέλους, ἢ νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς χαύνωσιν.

Ὅταν δὲ σχηματισθῇ ἄλλη τις ὡραιοτέρα καὶ σωτηριωδεστέρα συμμαχία, ἤτοι, ὅταν ἑνωθῶσιν, ἐν τῷ νῷ ἐπίσης τοῦ ἀνθρώπου, αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις μὲ τὴν γενικὴν πρόοδον τῶν ἰδεῶν, καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου μὲ τὴν εὐστάθειαν τῆς πίστεως, τότε οἱ λαοὶ δύνανται νὰ ἐλπίζωσι καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τολμηροτέρους θεσμούς. Διότι αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις παρέχουν ἀνεκτίμητον βοήθειαν εἰς πᾶσαν καλὴν κυβέρνησιν. Ὁ θέλων νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, πρέπει νὰ ὑψοῦται ἄνω τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἐπειδὴ, ἂν ἡ ψυχή του ἦναι ἰσοῦψὴς μὲ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησε, πίπτει ταχέως, καὶ καθίσταται ἀνίκανος νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὸ ἐπαξίως.

Τοιαύτη ἦτον, εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας, ἡ εὐτυχὴς κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας, ὅτε ἡ Ἀγγλία, ἐπιτεθεῖσα ἀλαζονικῶς κατ' αὐτῶν, ἀπεφάσισε νὰ διαθέτῃ αὐθαιρέτως καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν τύχην των.

Ἡ ἐπίθεσις αὕτη δὲν ἦτον νέα, οὔτε ὁλωσδιόλου αὐθαίρετος, διότι εἶχε καὶ αὐτὴ τὴν ἱστορικήν της ἀρχὴν, καὶ ἐστηρίζετο εἴς τινα δικαιώματα.

Μεγάλη εἶναι ἡ κοινωνικὴ τέχνη ἥτις συμβιβάζει τὰς διαφόρους ἐξουσίας, προσδιορίζουσα τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ μέτρον ἑκάστης. Τὸν συμβιβασμὸν τοῦτον, ἂν καὶ ὑποκείμενον πάντοτε ὄντα εἰς ἀμφιβολίας καὶ ἀμφισβητήσεις, δυνάμεθα ὅμως, ἀγωνιζόμενοι, νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπαιτεῖ ἀναποφεύκτως.

Τῶν νεαρῶν κοινωνιῶν ἴδιον δὲν εἶναι νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὸ δυσχερὲς τοῦτο ἀποτέλεσμα. Τοῦτο δὲ προέρχεται ὄχι ὡς ἐκ τῆς τελείας παραγνωρίσεως ἢ καταργήσεως ἐξουσίας τινὸς οὐσιώδους, διότι καὶ εἰς τὰς νέας κοινωνίας ὑπάρχουν καὶ ἐνεργοῦν ὅλαι αἱ ἐξουσίαι, ἀλλὰ διότι, ὑπάρχουσαι, ἐνεργοῦν συγκεχυμένως, καὶ ἑκάστη αὐτῶν πρὸς ἰδίαν της ὠφέλειαν, χωρὶς νὰ ἔχωσι μεταξύ των μήτε τὸν ἀναγκαῖον σύνδεσμον, μήτε τὴν ἀπαιτουμένην ἀναλογίαν, καὶ, οὕτω πως ὑπάρχουσαι καὶ ἐνεργοῦσαι, ἀντὶ νὰ διεγείρωσι τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον ὅστις φέρει εἰς τὸν συμβιβασμὸν, προκαλοῦν τὴν ἀταξίαν, ἥτις καθιστᾷ ἀναπόφευκτον τὸν πόλεμον.

Ἐκτὸς τῶν ἐλευθεριῶν των, εἶχαν ἀπαρχῆς αἱ ἀγγλικαὶ ἀποικίαι τρεῖς ἐξουσίας, καθιερωμένας ὑπὸ τῶν ἰδίων των συνταγμάτων. Αἱ ἐξουσίαι αὗται ἦσαν τὸ στέμμα, οἱ μεγάλοι ἰδιοκτῆται καὶ θεμελιωταὶ τῶν ἀποικιῶν, εἴτε ἦσαν οὗτοι ἄτομα, εἴτ' ἀπετέλουν ἑταιρίας, καὶ ἡ μητρόπολις. Τὸ στέμμα ὑπῆρχε δυνάμει τῆς μοναρχικῆς ἀρχῆς, ἔχον ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὰς ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπικρατείας πηγαζούσας παραδόσεις του· οἱ ἰδιοκτῆται θεμελιωταὶ, εἰς τοὺς ὁποίους παρεχωρήθη ἡ χώρα, δυνάμει τοῦ τιμαριωτικοῦ δικαιώματος, παρέχοντος εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ἀξιόλογόν τι μέρος τῆς κυριαρχίας· ἡ μητρόπολις, δυνάμει τῆς ἀποικιακῆς ἀρχῆς, ἥτις πάντοτε καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, διὰ φυσικοῦ τινος συνδέσμου, ὑπάρχοντος μεταξὺ τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἰδεῶν, δίδει εἰς τὴν μητρόπολιν μεγάλην ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν ἐξελθόντων ἀπὸ τοὺς κόλπους αὐτῆς λαῶν.

Ἐξαρχῆς λοιπὸν, τόσον εἰς τὰ διάφορα γεγονότα, ὡς καὶ εἰς τὰ συντάγματα, ἡ μεταξὺ τῶν ἐξουσιῶν τού-

των σύγχισις ἦτον κορυφωμένη, καὶ ποτὲ μὲν αὗται ἦσαν παντοδύναμοι, ποτὲ δὲ ἐταπεινοῦντο, ποτὲ μὲν ἑνοῦντο, ποτὲ δὲ διῃροῦντο, ἄλλοτε μὲν ἐπροστάτευαν τὸν ἕνα τῶν κατοίκων κατὰ τοῦ ἄλλου, τὴν μίαν κατὰ τῆς ἄλλης τῶν ἐλευθεριῶν, καὶ ἄλλοτε πάλιν προσέβαλαν ἐκ συμφώνου καὶ τοὺς μὲν καὶ τὰς δέ. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς συγχύσεως ταύτης καὶ τῶν μεταβολῶν τούτων, ὅλοι ἀνεύρισκαν δικαιώματα νὰ ἐπικαλεσθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν, προηγούμενα νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς πράξεις καὶ τὰς ἀξιώσεις των.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ὅτε, ὁμοῦ μὲ Κάρολον τὸν Α'. ἡ μοναρχικὴ ἀρχὴ κατεβλήθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐγεννήθη στιγμιαίως ἡ ἐλπὶς, ὅτι αἱ ἀποικίαι ἠθελαν ὠφεληθῆ ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου ν' ἀποτινάξωσι τὴν ἀγγλικὴν κυριαρχίαν.

Καὶ τῳόντι, τινὲς ἐξ αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἡ Μασασσουέτη, κατοικουμένη ἀπὸ καθαριστὰς εὐτόλμους, ἐφάνησαν διατεθειμέναι, ἂν ὄχι νὰ διαῤῥήξουν πάντα δεσμὸν, ὑπάρχοντα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μητροπόλεως, τοὐλάχιστον ν' αὐτοκυβερνηθῶσι καὶ αὐτονομηθῶσι. Τὸ Μακρὸν ὅμως Κοινοβούλιον, ἐν ὀνόματι τῆς ἀποικιακῆς ἀρχῆς, καὶ δυνάμει τῶν παρ' αὐτοῦ κληρονομηθέντων δικαιωμάτων τοῦ στέμματος, διετήρησε τὴν βρεταννικὴν κυριαρχίαν, μετριοπαθῶς προσφερόμενον πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἀποικιῶν. Ὁ Κρόμβελ, κληρονόμος καὶ οὗτος τοῦ Μακροῦ Κοινοβουλίου, ἀνέδειξε τὴν ἐξουσίαν λαμπροτέραν, καὶ, δι' ἐπιδεξίου καὶ σταθερᾶς προστασίας, ἐπρόλαβεν ἢ κατέστειλεν, εἰς τὰς ἀποικίας, εἴτε αὗται ἐκατοικοῦντο ἀπὸ φιλοβασιλεῖς, εἴτε ἀπὸ καθαριστὰς, πᾶσαν ὑποθαλπομένην ἐλπίδα ἀνεξαρτησίας.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἦτον εὔκολον εἰς τὸν Κρόμβελ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, αἱ ἀποικίαι ἦσαν ἀδύνατοι καὶ διῃρημέναι. Περὶ τὸ 1640, ἡ Βιργινία εἶχε τρεῖς ἢ τέσσαρας χιλιάδας κατοίκους, καὶ, κατὰ τὸ 1660, μόλις τριάκοντα. Ἡ Μαριλάνδη δὲν εἶχε πλειοτέρους τῶν δώδεκα χιλιάδων. Εἰς τὰς δύω ταύτας ἐπαρχίας τὸ βασιλικὸν κόμμα ἦτον ἐπικρατέστερον, καὶ ἀπεδέχθη χαρμοσύνως τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀγγλικῆς κυριαρχίας. Εἰς τὴν Μασασσουσέτην ἀπεναντίας, ἐπεκράτει γενικῶς τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα· οἱ φυγάδες βασιλοκτόνοι, ὁ Γὸφ καὶ ὁ Βάλλεϋ, ἔτυχαν ἐκεῖ καὶ ὑποδεξιώσεως καὶ προστασίας, καὶ, ὅτε ἡ τοπικὴ διοίκησις ἠναγκάσθη ν' ἀνακηρύξῃ Κάρολον τὸν Β', ἀπηγόρευσε συγχρόνως πᾶσαν ταραχώδη συνάθροισιν, πᾶσαν ἑορτὴν, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως προπόσεις. Καὶ μολαταῦτα δὲν ὑπῆρχαν εἰσέτι οὔτε ἠθικὴ ἑνότης, οὔτε ὑλικὴ δύναμις, στοιχεῖα ἀναγκαιότατα εἰς τὴν θεμελίωσιν τῶν ἐπικρατειῶν.

Μετὰ τὸ 1688, ὅτε ἡ Ἀγγλία ἀπέκτησεν ὁριστικῶς κυβέρνησιν ἐλευθέραν, αἱ ἀποικίαι ἐκεῖναι ὀλίγον ὠφελήθησαν ἐκ τούτου. Τὰ συντάγματα τὰ ὁποῖα Κάρολος ὁ Β', καὶ Ἰάκωβος ὁ Β', εἶχαν καταργήσει καθολοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὰς ἀτελῆ. Ἡ αὐτὴ σύγχυσις ἐβασίλευεν, αἱ αὐταὶ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν ἐξουσιῶν ἀνεφάνησαν. Οἱ πλειότεροι τῶν διοικητῶν, μεταβαίνοντες ἐκεῖ ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ πρόσκαιροι θεματοφύλακες ὄντες τῶν προνομίων καὶ τῶν ἀξιώσεων τῆς βασιλείας, ἔκαμναν χρῆσιν αὐτῶν, μᾶλλον ἀλαζόνα παρὰ ἰσχυρὰν, διότι ἠσπάζοντο σύστημα διοικήσεως ἀσυνεπὲς, ῥᾳδιοῦργον, ἀνίσχυρον, πολλάκις ἄπληστον, μᾶλλον ἐνδιαφερόμενον εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν ἔριδας, παρὰ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου.

Ἀλλ' αἱ ἀποικίαι ἔπαυσαν πλέον νὰ παραπονῶνται κατὰ μόνης τῆς βασιλείας· τὰ παράπονά των ἀπευθύνοντο τοῦ λοιποῦ καὶ κατὰ τοῦ στέμματος καὶ κατὰ τῆς μητροπόλεως συνάμα. Ὁ ἀληθὴς αὐτῶν κυρίαρχος δὲν ἦτον πλέον ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ὁμοῦ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ἀντιπροσωπευόμενοι καὶ συγχεόμενοι ἀμφότεροι ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ. Καὶ τὸ Κοινοβούλιον τοῦτο ἐπίσης ἐθεώρει, μὲ τὸ αὐτὸ σχεδὸν ὄμμα, τὰς ἀποικίας, καὶ ἐξηγεῖτο πρὸς αὐτὰς ἀπαραλλάκτως ὡς, ὑποκρινόμενοι πρὸ ὀλίγου, ἐξηγοῦντο πρὸς αὐτὸ τὸ ἴδιον οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους αὐτὸ ἐνίκησε καὶ κατέβαλε.

Συνέδριον, συγκείμενον ἀπὸ ἀριστοκράτας, εἶναι ὁ μᾶλλον δυσμεταχείριστος δεσπότης. Ὅλοι οἱ συγκροτοῦντες αὐτὸ εἶναι ἀνώτατοι ἄρχοντες, κἀνεὶς ὅμως δὲν δίδει εὐθύνας τῶν πράξεών του.

Ἀλλ' αἱ ἀποικίαι ηὔξαναν, μετὰ πολλῆς τῆς ταχύτητος, καὶ κατὰ τὸν πληθυσμὸν καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον, καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἰσχὺν, καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν σημασίαν. Ἀντὶ ἀφανῶν τινων συνοικισμῶν, κυρίως καταγινομένων εἰς τὴν συντήρησίν των, καὶ μόλις δυναμένων νὰ συντηρῶνται, ἐμορφοῦτο λαὸς, τοῦ ὁποίου ἡ γεωργία, αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ σχέσεις, ἐγίνοντο ἤδη γνωσταὶ εἰς τὸν κόσμον. Ἡ μητρόπολις, οὖσα ἀνεπιτήδειος νὰ κυβερνήσῃ αὐτὸν καταλλήλως, οὔτε τὴν εὐκαιρίαν, οὔτε τὴν κακουβολίαν εἶχε νὰ μετσχειρισθῇ ἀπολύτως κατ' αὐτοῦ τὴν κατάθλιψιν. Τὸν ἐστενοχώρει λοιπὸν καὶ τὸν ἔβλαπτε, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ.

Καὶ ἐντοσούτῳ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ νοὸς ἐπροχώρει, καὶ αἱ ψυχαὶ ἐμεγαλύνοντο ὁμοῦ μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου. Κατά τινα θαυμαστὴν τῆς θείας προνοίας οἰκονομίαν, μεταξὺ τῆς γενικῆς καταστάσεως τόπου τινὸς καὶ τῆς ἐσωτερικῆς διαθέσεως τῶν πολιτῶν, ὑπάρχει μυστικός τις δεσμὸς. ἀφανής τις, ἀλλὰ βεβαία συνενόησις, συνενοοῦσα τὴν πρόοδον καὶ τὴν τύχην αὐτῶν, καὶ καθιστῶσα τὸν γεωργὸν εἰς τοὺς ἀγρούς του, τὸν ἔμπορον ἐντὸς τοῦ καταστήματός του, τὸν τεχνίτην τελοσπάντων ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου του, μᾶλλον ἀξίους πίστεως μεταξύ των, καὶ μᾶλλον θαῤῥαλέους, κατὰ λόγον τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς κοινωνίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ζῶσιν. Ἀπὸ τοῦ 1692, τὸ γενικὸν συνέδριον τῆς Μασασσουσέτης ἐψήφιζεν « ὅτι οὐδεὶς φόρος δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἀποικίαις ὑπηκόους τῆς Α. Μ. ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς κυβερνήσεως, τοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ συνεδρίου. » Τὸ 1704, ἡ νομοθετικὴ συνέλευσις τοῦ Νεοβοράκου ἐκήρυξε τὰ αὐτὰ κατ' ἐπανάληψιν. Ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις ἀπέκρουσε τὰς διακηρύξεις ταύτας, ποτὲ μὲν διὰ τῆς σιωπῆς, ποτὲ δὲ διὰ τῆς ἐνεργείας, ἀλλὰ πάντοτε διὰ πλαγίων μέσων καὶ ἐπιφυλάξεων. Καὶ οἱ ἄποικοι πολλάκις μετεχειρίζοντο τὴν σιωπὴν, μὴν ἐπιζητοῦντες ὅλας ἐν γένει τὰς συνεπείας τῶν παρ' αὐτῶν πρεσβευομένων ἀρχῶν. Ἀλλ' ἐντοσούτῳ αἱ ἀρχαὶ αὗται μετεδίδοντο καθ' ὅλην τὴν κοινωνίαν, ἐνῷ συγχρόνως ηὔξαναν αἱ δυνάμεις, αἵτινες μίαν ἡμέραν ἔμελλαν ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸν θρίαμβον αὐτῶν.

Καὶ τῳόντι, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε Γεώργιος Γ', καὶ τὸ κοινοβούλιον αὐτοῦ, μᾶλλον ἀπὸ ἀγερωχίαν, καὶ διὰ νὰ διακόψωσι τὴν παραγραφὴν τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας, παρὰ διὰ ν' ἀπολαύσωσι τὰς ἐκ ταύτης ὠφελείας, ἠξίωσαν νὰ ἐπιβάλωσι φόρους εἰς τὰς

ἀποικίας, χωρὶς νὰ ζητηθῇ ἡ συγκατάθεσίς των, κόμμα πολυάριθμον. Ἰσχυρὸν, θερμὸν, τὸ ἐθνικὸν κόμμα, ἠγέρθη ἀμέσως, ἕτοιμον ὂν ν' ἀποκρούσῃ τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν, ἐν ὀνόματι τοῦ δικαίου καὶ τῆς τιμῆς τοῦ τόπου.

Καὶ ἀληθῶς τὸ ζήτημα τοῦτο ἦτον ζήτημα δικαίου καὶ τιμῆς, καὶ ὄχι εὐημερίας καὶ ὑλικοῦ συμφέροντος. Οἱ φόροι, μικροὶ ὄντες, δὲν ἐπροξένουν βάρος εἰς τοὺς ἀποικους. Ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες αἰσθάνονται περισσότερον τὴν πικρίαν τῶν ψυχικῶν παθημάτων, παρὰ τὴν στενοχωρίαν τῶν ὑλικῶν στερήσεων, καὶ οἱ ὁποῖοι τότε μόνον εὐχαριστοῦνται εἰς τὴν ἀναπαυσιν, ὅταν εὑρίσκωσιν αὐτὴν ἐντὸς τῆς τιμῆς — « Περὶ τίνος πρόκειται, καὶ περὶ τίνος φιλονεικοῦμεν ; πρόκειται ἄρα γε περὶ τῆς πληρωμῆς ἓξ σολδίων ἐπὶ ἑκάστης λιτρας τὲ, ὡς φόρου βαρέως ; ὄχι· πρόκειται μόνον περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ τοιούτου φόρου, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν καὶ ἀρνούμεθα. » Ταῦτα ἔλεγεν αὐτὸς ὁ ἴδιος Βασιγκτὼν, ἅμα ἤρχισεν ἡ ἔρις, καὶ τοιοῦτο ἦτον τὸ κοινὸν αἴσθημα, αἴσθημα ἀληθῶς πολιτικὸν καὶ ἠθικὸν συγχρόνως, δεικνύον συνάμα καὶ φρόνησιν καὶ ἀρετήν.

Σωτήριον εἶναι τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον αἱ ἀποικίαι παρίσταναν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Πανταχοῦ συνεκροτοῦντο συναθροίσεις πολυάριθμοι, τοπικαὶ ἢ γενικαὶ, πρόσκαιροι ἢ διαρκεῖς, βουλευτήρια συγκειμενα ἀπὸ πολίτας, ἢ ἀντιπροσώπους, συνελεύσεις, ἐπιτροπαὶ, σύνοδος. Ἄνθρωποι διαφόρων διαθέσεων συνεννοοῦντο μεταξύ των· οἱ μὲν, σεβόμενοι τὴν μητρόπολιν, καὶ ἀφωσιωμένοι ὄντες εἰς αὐτὴν, οἱ δὲ, περιπαθῶς κηδόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας των πατρίδος, τὴν ὁποίαν ἔβλεπαν αὐξάνουσαν ὑπὸ τὰ ὄμματά των καὶ διὰ τῆς ἐργασίας των· ἐκεῖνοι μὲν, λυπούμενοι καὶ ἀνήσυχοι ὄντες, οὗτοι δὲ, θερμοὶ καὶ ἔχοντες ἀμοιβαίαν μεταξύ των πίστιν, ὅλοι ὅμως ἡνωμένοι, ἐκυριεύοντο ἀπὸ τὸ αὐτὸ αἴσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας, ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀκλόνητον θέλησιν τῆς ἀντιστάσεως, καὶ ἄφιναν ἐλευθέραν νὰ φαίνεται τὴν διαφορὰν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἐντυπώσεων, χωρὶς ἐκ ταύτης νὰ προκύψῃ ποτὲ διαίρεσίς τις ζωηρὰ ἢ διαρκής. Σεβόμενοι μάλιστα ἅπαντες τὰς ἀμοιβαίας ἐλευθερίας, καὶ προσέχοντες μὴ προσβάλωσιν οὐδενὸς τὴν συνείδησιν, καὶ πρὸς πάντας προσφερόμενοι μετριοπαθῶς καὶ δικαίως, ἐσυζήτουν ὅλοι ὁμοῦ καὶ κοινῶς, τὴν μεγάλην τῆς πατριδος των ὑπόθεσιν, καὶ οὕτως ἠδυνήθησαν νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν σκοπόν των, διὰ θυσιῶν, ὅσον ἦτον δυνατὸν, μικροτέρων.

Κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1775, ἡ πρώτη συνέλευσις, συνελθοῦσα εἰς Φιλαδελφιαν, ἐσκέπτετο νὰ δημοσιεύσῃ διακήρυξιν ἐπίσημον διὰ τῆς ὁποίας νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐπανάστασιν. Δύω ἀντιπρόσωποι, ὁ μὲν τῆς Βιργινίας, καὶ ὁ ἕτερος τῆς Πενσιλβανίας, ὁ Ἰεφερσὼν καὶ ὁ Δικινσὼν, ἦσαν μέλη τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τῆς διακηρύξεως ἐπιτροπῆς. « Ἡτοίμασα, λέγει ὁ ἴδιος Ἰεφερσὼν, το σχέδιον τῆς διακηρύξεως· » ὁ Δικινσὼν ἐθεώρησεν αὐτὸ λίαν ἔντονον, διότι ἔτρεφεν ἐλπίδας συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς μητροπόλεως, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τεθῶσιν ἐν τῷ μέσῳ προσκόμματα, διὰ λόγων προσβλητικῶν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτον τοσοῦτο τίμιος καὶ τοσοῦτο ἱκανὸς, ὥστε, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν συνεμεριζοντο τοὺς φόβους του, ἐθεώρησαν χρέος των νὰ περιποιηθῶσι τὰ φρονήματά του. Τὸν παρεκαλέσαμεν λοιπὸν νὰ λάβῃ τὸ σχέδιον καὶ τὸ μεταποιήσῃ καθ' ὃν ἐτέκρινε τρόπον. Συνέταξε νέον σχέδιον, διατηρήσας μόνον ἀπὸ τὸ πρῶτον τοὺς τελευταίους παραγράφους, καὶ μέρος τοῦ προηγουμένου αὐτῶν. Ἡμεῖς ἐνεκρίναμεν αὐτὸ, καὶ ὑπεβάλαμεν τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν εἰς τὴν συνέλευσιν, ἥτις τὸ παρεδέχθη . . . . . , δίδουσα οὕτω δεῖγμα τρανώτατον τῆς πρὸς τὸν Δικινσὼν τιμῆς της, καὶ τῆς θερμῆς ἐπιθυμίας της τοῦ νὰ βαδισωμεν φρονίμως καὶ βραδέως, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἦτον τὸ ἀξιοσέβαστον ἐκεῖνο μέρος αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἐπροτίμα τὴν ἐναντίαν ὁδόν. Τὸ παπεινὸν ὕφος τοῦ σχεδίου δυσαρέστησεν ἐν γένει, καὶ, χάριν μόνον τοῦ συντάξαντος αὐτὸ, ἔγεινε παραδεκτὸν σχεδὸν παμψηφεί. Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἂν καὶ πᾶσα παρατήρησις ἦτον ἐναντία εἰς τὴν τάξιν, ὁ Δικινσὼν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, καὶ, ἐγερθεὶς νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐχαριστησιν του, εἶπε, τελειόνων τὸν λόγον. « Μία μόνη λέξις, Κύριε Πρόεδρε, ὑπάρχει εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὴν ὁποίαν ἀποδοκιμάζω, καὶ αὕτη εἶναι ἡ λέξις Συνέλευσις. Κατόπιν αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ὁ Βενιαμὶν Χάρισων, εἶπε:—Καὶ ἐγὼ, Κύριε Πρόεδρε, μιαν μόνην λέξιν παραδέχομαι ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἴδιον ἔγγραφον, καὶ αὕτη εἶναι ἡ λέξις Συνέλευσις. Τοσαύτη σύμπνοια, τοσαύτης ἐλευθερίας ὑπαρχούσης, δὲν ἐπήγαζεν ἀπὸ ἐφήμερον φρόνησιν, δὲν ἦτον ἡ εὐτυχὴς κατάστασις τῆς πρώτης ὁρμῆς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐπὶ δέκα σχεδὸν ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα διήρκησεν ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀγὼν, οἱ ἄνδρες τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος, οἱ ἔχοντες τὰ μᾶλλον ἀντίθετα φρονήματα, νέοι καὶ γέροντες, θερμοὶ ἢ μετριόφρονες, δὲν ἔπαυσαν ποτὲ ἐργαζόμενοι ἐκ συμφώνου, καὶ προλαμβάνοντες πᾶσαν διαίρεσιν, οἱ μὲν διὰ τῆς φρονήσεώς των, οἱ δὲ διὰ τῆς σταθερότητος αὐτῶν. Καὶ ὅτε, μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν, ὁ Ἰεφερσὼν, ἀφοῦ συνήργησεν εἰς τὴν ῥῆξιν καὶ τὴν βιαίαν ἐκείνην πάλην τῶν κομμάτων, ἐκ τῆς ὁποίας παρήχθη ἡ ἀμερικανὴ ἐλευθερία, ἔγραφε τὰ ἀπομνημονεύματα τῆς νεότητός του μετὰ συγκινήσεως βεβαίως, προσερχομένη ἀπὸ εὐχαρίστησιν συνάμα καὶ λύπην, ἀνεμιμνήσκοντο τῶν ὡραίων ἐκείνων παραδειγμάτων τῆς μετριοπαθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ἄνδρες τοιοῦτοι, ὁποῖοι ἦσαν οἱ εἰρημένοι, καὶ ὅλοι ἐν γένει οἱ φρόνιμοι καὶ ἐνάρετοι, θεωροῦν τὴν ἐπανάστασιν, ἤτοι τὴν καταστροφὴν τῆς ὑπαρχούσης τάξεως καὶ τὴν ἀποκατάστασιν νέας, ἔργον σοβαρώτατον. Καὶ αὐτοὶ οἱ προνοητικώτεροι τῶν ἀνθρώπων δὲν δύνανται ποτὲ νὰ σταθμίσωσιν ὅλον τὸ βάρος τοῦ ἔργου τούτου. Καὶ αὐτοὶ οἱ μᾶλλον ριψοκινδυνοι ἤθελαν φρίξει, ἂν ἐγνώριζαν ὅλους τοὺς συνοδεύοντας αὐτὸ κινδύνους. Ἡ ἀνεξαρτησία δὲν ἦτον διόλου ὁ κύριος σκοπὸς, οὔτε ἡ εὐχὴ τῶν ἀποικιῶν. Πνεύματά τινα, ὀξέα καὶ ζωηρὰ, προσέβλεπαν ἀμυδρῶς πως αὐτὴν, ἢ τὴν ἐπεθύμουν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς νομίμου ἀντιστάσεως. Ἀλλ' ὁ λαὸς τῆς Ἀμερικῆς οὔτε ἐδίωκεν αὐτὴν, οὔτε τὴν ἀπῄτει ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς του. — « Μ' ὅλα ὅσα κοινολογεῖτε περὶ τῆς εἰλικρινείας σας σεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ, ἔλεγε πρὸς τὸν Φραγκλῖνον, ἀπὸ τοῦ 1754, ὁ ἔνδοξος Κάμδεν, μ' ὅλην τὴν τοσοῦτο φημιζομένην ἀγάπην σας πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ἠξεύρω καλῶς ὅτι μίαν ἡμέραν θέλετε διαῤῥήξει τοὺς δεσμοὺς οἵτινες σᾶς ἑνόνουν μὲ αὐτὴν, καὶ θέλετε ὑψώσει τὴν σημαίαν τῆς ἀνεξαρτησίας. — » Ἰδέα τοιαύτη δὲν ὑπάρχει, εἶπεν ὁ Φραγκλῖνος, καὶ οὔτε θέλει γεννηθῆ ποτὲ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν Ἀμερικανῶν, ἐκτὸς ἂν σεῖς τοὺς βιάσετε, προσβάλλοντες αὐτοὺς ὑβριστικῶς. — « Λέγεις ἀληθινὰ, καὶ ἴσα ἴσα αὐτὴ

εἶναι μία ἀπὸ τὰς αἰτίας, διὰ τὰς ὁποίας προβλέπω ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει λάβει τοιαύτην ἔκβασιν. »

Ὁ Λόρδος Κάμδεν προέβλεπεν ὀρθῶς. Αἱ ἀποικίαι προσεβλήθησαν ἀποτόμως. Καὶ μολοντοῦτο, κατὰ τὸ 1774, καὶ κατὰ τὸ 1775 ἐπίσης, ἓν ἔτος μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ὅτε πλέον αὕτη ἀπέβαινεν ἀναπόφευκτος, ὁ Βασιγκτὼν καὶ ὁ Ἰεφερσὼν ἔγραφον, ἀκόμη καὶ τότε, τὰ ἑξῆς.

Ὁ *Βασιγκτὼν πρὸς τὸν Λαγαγὸν Μεκέζην.* « Προσπαθοῦν νὰ σᾶς πείσωσιν ὅτι ὁ λαὸς τῆς Μασσασσουσέτης εἶναι λαὸς ἀποστατῶν, λαβὼν τὰ ὅπλα εἰς ἀπόκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας του, καὶ δὲν ἠξεύρω πόσα ἄλλα ἀκόμη σᾶς λέγουν. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, ἀγαθέ μου φίλε, ὅτι σᾶς ἀπατοῦν, καὶ σᾶς ἀπατοῦν μεγάλως . . . . Δύναμαι νὰ σᾶς δώσω τὴν τρανωτέραν βεβαίωσιν, ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία δὲν εἶναι ἡ εὐχὴ, οὔτε τὸ συμφέρον τῆς ἀποικίας ταύτης, οὔτε τὸ συμφέρον κἀμμιᾶς ἄλλης τῶν ἐπὶ τῆς στερεᾶς, ὅλων ὁμοῦ, ἢ καὶ μιᾶς ἑκάστης αὐτῶν ἰδιεταίρως. Ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει νὰ πιστεύσετε ὅτι κἀμμία τῶν ἀποικιῶν τούτων δὲν θέλει ὑποφέρει ποτὲ τὴν στέρησιν τῶν προνομίων της καὶ τῶν πολυτίμων δικαιωμάτων της, ἄνευ τῶν ὁποίων εὐημερία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς κἀνὲν ἐλεύθερον Κράτος, καὶ ἡ ἐλευθερια, ἡ περιουσία καὶ ἡ ζωὴ στεροῦνται πάσης ἀσφαλείας. »

Ὁ *Ἰεφερσὼν πρὸς τὸν Κ. Ῥανδόλφον.* « Πιστεύσατέ μου, ἀγαπητὲ Κύριε! Κἀνεὶς ἄλλος ἐκ τῶν διατελούντων ὑπὸ τὴν βρεταννικὴν κυριαρχίαν δὲν ἀγαπᾷ, εἰλικρινέστερον ἐμοῦ, τὴν ἕνωσιν τῶν ἀποικιῶν μετὰ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Ἀλλὰ σᾶς ὁρκιζομαι εἰς τὸν ὕψιστον θεὸν ὅτι προτιμῶ νὰ μὴν ὑπάρξω παρὰ νὰ παραδεχθῶ τὴν ἕνωσιν ταύτην ὑπὸ τοὺς προτεινομένους παρὰ τοῦ κοινοβουλίου ὅρους. Καὶ οὕτως ἐκφραζόμενος, πιστεύω ὅτι ἐκφράζω τὰ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τῆς Ἀμερικῆς. Οὔτε ἀφορμαὶ οὔτε δυνάμεις μᾶς λείπουσιν, ἂν θελήσωμεν νὰ διακηρύξωμεν καὶ ὑποστηριξωμεν τὸν χωρισμὸν ἡμῶν. Μόνη ἡ θέλησις λείπει, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μεγαλύνεται ὀλίγον κατ' ὀλιγον, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ ὑμετέρου βασιλέως. »

Καὶ τῷ ὄντι, Γεώργιος ὁ Γ'. κηρυχθεὶς ἅπαξ κατὰ τῶν ἀποικιῶν, καὶ παρωργισμένος ὢν κατὰ τῆς διαγωγῆς των, ὑπεστήριζεν, ἢ μᾶλλον παρώτρυνε τοὺς ὑπουργούς του εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς κατ' αὐτῶν πάλης. Ματαίως διευθύνοντο πρὸς αὐτὸν ἐπανειλημμένως ἀναφοραὶ, εἰλικρινεῖς, ἀνυπόκριτοι καὶ πλήρεις σεβασμοῦ· ματαίως οἱ ἄποικοι ἐδέοντο ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν θεὸν, ἐν καιρῷ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν. Κἀμμίαν ἐντύπωσιν δὲν τοῦ ἐπροξένουν οὔτε αἱ πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνόμεναι δεήσεις, οὔτε αἱ πρὸς τὸν θεὸν ἀναπεμπόμεναι ὑπὲρ αὐτοῦ ἱκεσίαι. Τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ, ἀνεπιτηδείως, ἀσθενῶς, καὶ ἀκαταλλήλως, διευθυνομένου πολέμου διέτασσε πάντοτε, ὑπακούων εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ἀλαζόνα ἐκείνην ἐπιμονὴν, ἥτις ἐξαλείφει ἀπὸ τὰς καρδίας καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα. Καὶ προφανῶς εἶχε φθάσει ἡ ἡμέρα ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ κυβερνήσεις δὲν ἔχουν πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν, γεννᾶται δὲ ὑπὲρ τούτων τὸ ἐναντίον δικαίωμα τῆς βιαίας ἀνθυπερασπίσεως, διότι δὲν εὑρίσκουν πλέον οὗτοι εἰς τὴν καθεστῶσαν τάξιν οὔτε ἀσφάλειαν οὔτε καταφύγιον.

Ἡμέρα φοβερὰ καὶ ἄγνωστος, τὴν ὁποίαν οὐδεμία μὲν ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη δύναται νὰ προίδῃ, οὐδεμία δὲ ἀνθρωπίνη θεσμοθεσία δύναται νὰ κανονίσῃ, καὶ ἡ ὁποία μολαταῦτα ἀνατέλλει ἐνίοτε, δακτυλοδεικτουμένη ἀπὸ τὴν θειαν Πρόνοιαν. Ἐὰν ἡ ἀρχίζουσα τότε δοκιμασία ἤθελεν εἴσθαι ἀπολύτως ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν ἐκ τῆς μυστηριώδους αὐτοῦ πηγῆς τὸ μέγα τοῦτο κοινωνικὸν δικαίωμα, δὲν ἐπηρέαζε τὴν τύχην τῶν κυβερνήσεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναγνωρίζουν αὐτὸ, τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὃν πρὸ πολλοῦ ὑποδουλωμένον, ἤθελεν ἀπολέσει πᾶσαν ἀξιοπρέπειαν καὶ πᾶσαν εὐημερίαν.

Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἄλλος τις λόγος, ἐπίσης οὐσιώδης, συντρέχων εἰς τὴν νομιμοποίησιν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἀγγλικῶν ἀποικιῶν, ὑπῆρχε, λέγομεν, πᾶσα ἔλλογος πιθανότης ὅτι ἤθελαν ἐπιτύχει εἰς τὸ ἔργον των.

Ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας διευθύνετο τότε ἀπὸ χεῖρας ἀσθενεῖς. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ λόρδου Νὲρθ ἦτεν μέτριον καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὴν καρδίαν. Ὁ λόρδος Σιάταμ, ὁ μόνος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔξοχος τῆς Ἀγγλίας ἀνὴρ, ἀπετέλει μέρος τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ καιρὸς τῆς φρικώδους τυραννίας εἶχε παρέλθει· αἱ προγραφαὶ, αἱ στρατιωτικαὶ καὶ δικαστικαὶ ὠμότητες, τὰ σκληρὰ ἐκεῖνα παθήματα, τὰ ὁποῖα, πρὸ μικροῦ ἀκόμη, εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, προκειμένου ἄλλου ἀγῶνος, ἐπίσης δικαίου, οἱ Ὁλλανδοὶ εἶχαν λάβει τὴν δυστυχίαν νὰ ὑποφέρωσιν, ἦτον ἀδύνατον νὰ γίνωσιν ἀνεκτὰ, κατὰ τὸν ΙΗ'. αἰῶνα, εἰς τοὺς θεατὰς τοῦ ἀγῶνος τῶν Ἀμερικανῶν, ἀλλ' οὔτε ἠδύναντο πλέον νὰ τὰ ἐπινοήσωσι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ μανιώδεις τῶν λαῶν ἀντίπαλοι. Ἐξεναντίας, ἄνδρες τινὲς ἰσχυροὶ, καὶ φωναί τινες εὔγλωττοι, ἐγείροντο ἀδιακόπως, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κοινοβουλίου τῆς Ἀγγλίας, ὑπὲρ τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν. Δόξα, ἀξία θαυμασμοῦ, εἰς τὸ ἀντιπροσωπικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ ὑπερασπιστὰς εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν, καὶ μεταφέρει εἰς τὸ στάδιον τῆς πολιτικῆς τὰς διὰ τοὺς βωμοὺς τῶν νόμων καθιερωμένας ἐγγυήσεις.

Ἡ Εὐρώπη ἀφ' ἑτέρου δὲν ἠδύνατο νὰ μένῃ ἀπαθὴς θεατὴς εἰς τοιαύτην πάλην. Δύω μεγάλαι κυβερνήσεις, ἡ Γαλλικὴ καὶ ἡ Ἱσπανικὴ εἶχαν ἀφορμὴν νὰ ἐκδικηθῶσι τὴν Ἀγγλίαν διὰ προσφάτους ὕβρεις καὶ ἐπαισθητὰς ζημίας, γενομένας κατ' αὐτῶν, ἐντὸς αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς. Δύω ἄλλαι δυνάμεις, νεωστὶ ἀναδειχθεῖσαι μεγάλαι, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Προυσσία, μετ' ἐπιδειξεως, ἀλλὰ συνάμα καὶ μετ' ἐπιτηδειότητος, ἐξήγουν συμπαθειας ὑπὲρ τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν, καὶ ἐφαίνοντο πρόθυμοι, δοθείσης περιστάσεως, νὰ δυσφημήσωσι τὴν Ἀγγλίαν, ἢ νὰ τὴν βλάψωσιν, ἐν ὀνόματι αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐλευθερίας. Δημοκρατία πρὸ ὀλίγου ἔνδοξος καὶ φοβερὰ, εἰσέτι δὲ πλουσία οὖσα, καὶ παρὰ πάντων τιμωμένη, ἡ Ὁλλανδικὴ δημοκρατία, δὲν ἠδύνατο ν' ἀδιαφορῇ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ χρηματικά της κεφάλαια καὶ τὴν πίστιν της ἐχορήγησεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἀγωνιζομένην κατ' ἀντιζήλου αὐτῆς παλαιᾶς. Τελοσπάντων, ἐκ τῶν δευτερευουσῶν δυνάμεων, ὅλαι ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ἡ θέσις των καθίστανε τὸν κατὰ θάλασσαν δεσποτισμὸν τῆς Ἀγγλίας ἐπιζήμιον καὶ ἐπαχθῆ, ὡς ἡ Νεάπολις ἡ Τυῤῥηνία καὶ ἡ Γενούη, ἦτον ἑπόμενον νὰ αἰσθανθῶσιν,

ὑπὲρ τῆς νέας ἐκείνης ἐπικρατείας συμπαθείας, ἡνωμένας βεβαίως μέ τινα δειλίαν, συμπαθείας ὅμως αἱ ὁποῖαι, ἂν καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ φέρωσι κἀνὲν ἄμεσον ἀποτέλεσμα, ἦσαν μολοντοῦτο ὠφέλιμοι, καὶ ἔδιδαν ἱκανὸν θάρρος.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΧΑΡΕΜΙΟΝ.

Ὑπὸ Πὶτρ Σεβαλιέ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

—o—

Ἕκαστος γνωρίζει, ὅτι ὁ περίφημος ζωγράφος μας, Ὁράτιος Βερνὲτ, ἦν πρό τινος καιροῦ παρὰ τῷ πασᾷ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἐχαρακτηρίσθη διά τινος συμβάντος, ὅλως ἀνατολικοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν διήγησιν ὀφείλομεν εἰς τὴν ἀδολεσχίαν φίλου τινός.

Παρῆλθεν ἤδη ἑβδομὰς, διαμένοντος τοῦ Ὁρατίου Βερνὲτ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Κατῴκει ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ ἀντιβασιλέως, καὶ καθεκάστην διέτρεχε τὴν πόλιν τετυλιγμένος μέ τὸν μακρὺν αἰγυπτιακὸν μανδύαν του. Αἱ ἐκδρομαὶ αὗται τὸν ἐβίαζον νὰ διέρχηται ἑκάστην πρωΐαν τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ἐφ' ἧς εὕρίσκοντο τὰ ἀπέραντα δώματα, εἰς ἃ ἐπεριδιάβαζον αἱ γυναῖκες τοῦ πασᾶ.

Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν ἐξῆλθε λίαν πρωΐ, εὑρεθεὶς σχεδὸν μόνος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀντικείμενόν τι, ὡς πρὸς αὐτὸν διευθυνόμενον, ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν του ἐπὶ τῆς κόνεως. . . . Τὸ ἐσήκωσε καὶ εἶδεν, ὅτι ἦν λευκὸν ῥόδον, ἐφ' ἑνὸς ἐρυθροῦ ῥουβινίου προσηρμοσμένον· ἐπὶ τοῦ ἀνδήρου δὲ τοῦ δώματος εἶδε τεμάχιον ἐπωμιδίου τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἐπαιωρούμενον.

— Τὶ ἐννοεῖ τοῦτο; ἠρώτησεν ἑαυτὸν ὁ ζωγράφος μετὰ θαυμασμοῦ. Καὶ ἐναπολῶν τοὺς μύθους τῆς Χαλιμᾶς, ἐπρόσθεσεν: « Εἶναι ἐξήγησις ἔρωτος! . . »

Ἕκαστος ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἔννοιαν τοῦ συμβολικοῦ τούτου δώρου! Τὸ λευκὸν ῥόδον σημαίνει: « Εἶμαι παρθένος τοῦ χαρεμίου· » καὶ τὸ ἐρυθροῦν ῥουβίνιον, προσηρμοσμένον εἰς τὸ στέλεχος τοῦ ῥόδου: « Φλέγομαι δι' ἐσὲ, ἀλλ' εἶμαι αἰχμάλωτος. »

Δυστυχῶς, ὁ ἔνδοξος καλλιτέχνης μας ἦν ἄνθρωπος σεβάσμιος καὶ αἱ δάφναι τῆς δόξης του ἐμιγνύοντο ἤδη μὲ λευκὰς τρίχας.

— Μὲ ἐξέλαβον ἀναμφιβόλως δι' ἄλλον, εἶπε καθ' ἑαυτὸν μετὰ φιλοσοφικοῦ γέλωτος.

Καὶ παρατηρῶν πέριξ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἔμεινεν ἔκθαμβος εὑρίσκων αὐτὴν κενήν.

— Ἂν καὶ δὲν ᾖναι δι' ἐμὲ προσδιωρισμένον τὸ ῥόδον τοῦτο, ἐσυλλογίσθη, ἔχω τοὐλάχιστον δικαίωμα νὰ τὸ διατηρήσω.

Κ' ἐξηκολούθησε τὴν ἐδόν του, ἀναπνέων τὴν εὐωδίαν τοῦ ῥόδου, καὶ συλλογιζόμενος τὸ σκανδαλῶδες τοῦ συμβάντος τούτου.

Ὠνείρωττεν εἰσέτι τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, διερχόμενος τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ὅτε δεύτερον ῥόδον κατέπεσε πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ τὸ ἐπωμίδιον ἐπαιωρεῖτο ἐκ νέου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Τρίτον ῥόδον καὶ τρίτον σημεῖον τὴν ἀκόλουθον τῆς ἐπιούσης, καὶ οὕτω καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα.

—Προσδιωρισμένα δι' ἐμὲ εἶναι! εἶπεν ὁ καλλιτέχνης, ἀνασηκόνων τὸ ἕκτον ῥόδον· ἐφείλκυσα ἀκουσίως ὀδαλίκισάν τινα τοῦ φιλοξενοῦντός με, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ ἔμπροσθεν τοῦ νέου Φαραώ!

Ἀστειευόμενος οὕτως, ἐθεώρει μόλον τοῦτο τὸν ἑαυτόν του ἐμπεπλεγμένον σοβαρῶς, καὶ δὲν εἰσήρχετο πλέον παρὰ τῷ Μεχμὲτ-Ἀλῇ, εἰμὴ μὲ τεθορυβημένην συνείδησιν. Οὐδεμία ἀνακάλυψις ἀκολούθως ἠδηνήθη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὰ ἴχνη τῆς ἀγνώστου του· δὲν ἔβλεπε πλέον μήτε σκιὰν γυναικὸς εἰς τ' ἀνάκτορα τοῦ πασᾶ, καὶ τὰ ῥόδα ἔπαυσαν νὰ καταπίπτωσιν ἐκ τῶν δωμάτων τοῦ γυναικονήτου.

Ἐν τοσούτῳ ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς καθεκάστην εἶχον διαρκῆ συνομιλίαν. Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ ἐξήγει τῷ Μεχμὲτ-Ἀλῇ τὴν φωτογραφίαν. Ὁ ἀντιβασιλεὺς τόσον ἐνθουσιάσθη ἐκ τῶν θαυμάτων τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ὥστε ἠθέλησεν ἰδίαις χερσὶ νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν· καὶ ἰδοὺ ὁ παπᾶς σπουδάζων νυχθημερὸν τοὺς νόμους καὶ τὴν μέθοδον τῆς φωτογραφίας. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁ δόκιμος ἐθεώρει ἑαυτὸν ὡς ἐντελῆ φωτογράφον, καὶ ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἐπισήμως δείγματα τῆς μαθήσεώς του.

— Ἐὰν αὔριον ἔχωμεν ὡραίαν ἡμέραν, εἶπε τῷ ζωγράφῳ, ἄγωμεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν μεγάλων ἔργων τοῦ λιμένος· θέλω διατάξει νὰ φέρωσι μεθ' ἡμῶν τὴν θαυματουργὸν μηχανήν σας, καὶ θέλω ἐπιφορτισθεῖ ὁ ἴδιος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θαυμάτων.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ ἥλιος τῆς Αἰγύπτου ἦν λαμπρότατος· ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐξῆλθον μετὰ μεγάλης συνοδείας. Καθ' ἣν στιγμὴν διήρχοντο λουτρῶνά τινα διὰ τὰς γυναῖκας, ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ ἐκράτησε τὸν ἵππον του μὲ δυσαρέσκειαν.

Ὡραιοτάτη ἀνθοδέσμη ἔπεσεν ἔμπροσθέν του ἐπὶ τοῦ ἐφιππείου, καὶ ὅλοι οἱ αὐλικοὶ τὸν συνέχαιρον διὰ τὴν τύχην του.

—Δεύτερον κεφάλαιον τοῦ μυθιστορήματός μου, ἐσυλλογίσθη ὁ καλλιτέχνης· ἡ ἐρωμένη μου λούεται ἐντὸς τοῦ λουτρῶνος τούτου!

Παρατηρῶν ἀκολούθως, ὅτι ἐξετάζουν τὴν ἀνθοδέσμην μὲ τὴν πλέον ζωηρὰν περιέργειαν, ἤρχισε νὰ τὴν ἐξετάζῃ καὶ ὁ ἴδιος μὲ μεγίστην προσοχήν. Τὰ ἄνθη ἦσαν τόσον ἁπλᾶ, ὅσον καὶ σπάνια, καὶ ἡ σύνθεσίς των ἔτι ἁπλουστέρα. Ὅτι ἡ ἀνθοδέσμη ἐμπεριεῖχεν ἀξιέραστόν τινα ἱερογλυφίαν, ἦν ὀφθαλμοφανέστατον, ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης μας ἔπρεπε νὰ φανερώσῃ δημοσίως τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀμάθειάν του.

—Ζητεῖτε, κύριε, τὴν ἔννοιαν τῆς μυστηριώδους ταύτης ἐπιστολῆς; τῷ ἀπεκρίθη εἷς νέος ἀξιωματικὸς τῶν Μαμελούκων τοῦ πασᾶ, ὅστις ὡμίλει τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ἄριστα· ἐὰν μὲ συγχωρῆτε νὰ τὴν σπουδάσω μίαν στιγμὴν, σᾶς ὑπόσχομαι τὴν ἐξήγησιν αὐτῆς.

— Μετὰ χαρᾶς, ἀπεκρίθη ὁ ζωγράφος, παραδίδων αὐτῷ τὴν ἀνθοδέσμην.

Ὁ ἀξιωματικὸς τὴν παρετήρησεν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἐξέτασεν ἕκαστον ἄνθος ἰδιαιτέρως, ἀνέπνευσεν

ἑκάστου τὴν εὐωδίαν, καὶ τέλος τὴν ἐξήγησεν ὡς ἀκολούθως:

« Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μου μοὶ λέγουν ὅτι σᾶς ἀγαπῶ· τῆς καρδίας σας οἱ παλμοὶ σᾶς λέγουν ὅτι » μὲ ἀγαπᾶτε; Τὸ σῶμά μου εἶναι ἐπίσης ἀνεπίληπτον πάσης κηλίδος, ὅσον ἡ ψυχή μου καθαρὰ πάσης προσποιήσεως· ἡ ψυχή σας εἶναι ἐπίσης ἐπιδεκτικὴ σταθερότητος; Δὲν ἐπιθυμῶ δὶ' ἄλλο τι τὴν ἐλευθερίαν μου, ἢ διὰ νὰ γίνω αἰχμάλωτός σας· θέλετε » νὰ κληθῆτε κύριός μου καὶ νὰ μὲ βοηθήσητε νὰ ἐλευθερωθῶ; Μὴ διέλθητε πλέον ὑπὸ τὰ σκιώδη δώματα τὴν πρωΐαν, ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας. Τὰ λευκὰ ῥόδα θέλουν πίπτει εἰσέτι ἐφ' ὑμῶν, ὦ ἀγαπητέ μου, » καὶ ἡ εὐωδία τῶν ῥόδων δὲν εἶναι ὀλιγωτέρα τὴν ἑσπέραν » ἀπὸ τὴν πρωΐαν. — Ἐὰν ποτὲ μ' ἐνταμώσετε θέλετε » μὲ ἀναγνωρίσει ἀπὸ τὸ ἐρυθροῦν ἐπωμίδόν μου. »

Ἀποπερατώσας τὴν καθ' ὅλον νέον σύστημα ἀνάγνωσιν ταύτην ὁ ἀξιωματικὸς, ἐπέστρεψε τὴν ἀνθοδέσμην τῷ καλλιτέχνῃ· καὶ τὴν φορὰν ταύτην τὸν ἐσυγχάρη καὶ αὐτὸς ὁ πασᾶς, ὁ δὲ Ὁράτιος Βερνὲτ ἔμεινε σκεπτόμενος καὶ ὑπομειδιῶν. . . . .

— Σᾶς εὐχαριστῶ, Κύριε, εἶπεν ἀκολούθως εἰς τὸν εὐγενῆ διερμηνέα· ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, κάμετέ μοι τὴν χάριν ν' ἀποπερατώσητε τὸ ἔργον σας δι' ἀπαντήσεως ἀκριβοῦς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

— Τὸ ἔργον δὲν εἶναι δύσκολον οὐδὲ βραδὺ, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς, διαλύων τὴν ἀνθοδέσμην.

Καὶ μεταλάττων ἐπιδεξίως τὴν θέσιν τῶν ἀνθέων, τὴν ἐπέστρεψε τῷ ἰδίῳ μετὰ τῆς ἀκολούθου μεθερμηνεύσεως.

« Μάλιστα, οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μου μοὶ λέγουν » ὅτι σᾶς ἀγαπῶ· μάλιστα, ἡ ψυχή μου εἶναι ἐπίσης ὡς καὶ ἡ ὑμετέρα ἐπιδεκτικὴ αἰωνίας σταθερότητος! Θέλω νὰ σᾶς ἐλευθερώσω, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ, τοῦ νὰ εἶμαι αἰχμάλωτός σας καὶ ὄχι κύριός σας. Περιμένω τὴν ἑσπέραν ταύτην ὑπὸ τὰ » δώματα ἐνθύμησίν σας τινὰ, ὦ ἐρασμία μου! Ὅλαι » αἱ ἐνθυμήσεις μου τὸ κατ' ἐμὲ εἶναι, ὡς καὶ ὑμεῖς » λέγετε, ἀρεσταὶ ἐπίσης τὴν ἑσπέραν ὡς καὶ τὴν » πρωΐαν. Παντοῦ ὅπου μ' ἐνταμώσετε, θέλετε μὲ » ἀναγνωρίσει ἀπὸ τὸν κυανοῦν μανδύαν μου. »

— Θαυμάσια! Κύριε, θαυμάσια! ἀνέκραξεν ὁ ζωγράφος, λαμβάνων τὴν ἀνθοδέσμην.

— Θαυμάσια! ἐπανέλαβεν ὅλ' ἡ συνοδία, φθάσασα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔμπροσθεν τοῦ λιμένος.

Ἱκανὸν ἔτι καιρὸν ὡμίλουν περὶ τοῦ συμβάντος τοῦ καλλιτέχνου, ἀλλ' οὗτος ἐφαίνετο ὡς νὰ τὸ ἐλησμόνησε, διὰ νὰ ἐπιστατήσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς φωτογραφίας.

Χάρις εἰς μερικὰς νουθεσίας καὶ εἰς ὀλίγην βοήθειαν, ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐξῆλθε τῶν δοκιμασιῶν του ἐντίμως, καὶ τοῦ μετάλλου τεθέντος ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν σκοτεινὸν θάλαμον, ὁ λάμπων ἥλιος, ὅστις ἔφεγγε τὸν λιμένα καὶ τὴν πόλιν, ἐσχεδίασεν ἐπ' αὐτοῦ καθαρότατα τὴν ποθουμένην σκηνογραφίαν· ἤτοι λιμένα μετὰ τῶν ἠγκυροβολημένων πλοίων, καὶ ἐκτεταμένην θάλασσαν ἀντινοβολοῦσαν μακρὰν· σκοπέλους μελανοὺς ἐξέχοντας τοῦ φάρου καὶ προκυμαίαν ἐξ ἐρυθροῦ γρανίτου ἐξέχουσαν ἐντὸς τῶν κυμάτων· λευκὰς οἰκίας τῆς νέας πόλεως, κειμένας ὑπὸ τὰ ζοφερὰ ἐρείπια τῆς Νεκροπόλεως· Ἄραβας κειμένους ἐν τῷ μέσῳ τῶν μνημείων ἢ ὑψούντας τὰς χεῖράς των πρὸς τὴν κορυφὴν τῶν Τζαμίων. Ἰδοὺ τὸ σκηνογραφηθὲν ἐπὶ τοῦ φωτογραφηθέντος μετάλλου. Τρὶς ὁ πασᾶς ἐπανέλαβε τὴν δοκιμὴν κατὰ διαφόρους θέσεις σκηνογραφίας, καὶ πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα ἐστέφετο μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τόσον καλῶς, ὥστε, συγχαιρόμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ του αὐτοπροσώπως, ἐκαυχήθη, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀποκατασταθῆ καθηγητὴς τῆς φωτογραφίας. Ταῦτα ὅλα ἔπραξεν ἐν μέσῳ τῶν νεωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς συνοδείας του· καὶ διευθύνων τετάρτην δοκιμὴν, ἐνεργουμένην ἐπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, ἐπέτυχε καὶ αὕτη ὡς αἱ πρῶται τρεῖς, ὁ δὲ πασᾶς ἐκηρύχθη ἐντελὴς τῆς φωτογραφίας καθηγητής! Τόσον δὲ εὐχαριστήθη ἐσωτερικῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ὥστε ἐπεθύμει νὰ ἐργασθῇ ἐνώπιον ὅλης τῆς Αἰγύπτου ἡνωμένης· καὶ ὡς ἐκ τούτου τῷ ἐπῆλθεν ἰδέα τις, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ δι' αὐτὸν τὰ πλέον δυσάρεστα ἀποτελέσματα.

— Ἐπιστρέφομεν εἰς τ' ἀνάκτορα, εἶπε ζωηρῶς τῷ καλλιτέχνῃ. Παραχωρήσατέ μοι διὰ μίαν ὥραν τὴν φωτογραφικὴν ταύτην μηχανὴν, καί τινας πλάκας μετάλλου, ὅλως ἑτοίμους πρὸς παραδοχὴν τοῦ φωτός.

— Αἱ διαταγαὶ τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος θέλουν ἐκτελεσθῆ, ἀπεκρίθη ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ αὐλικῷ τῷ τρόπῳ.

Καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν χαράν του, ἀκούσας τὸν Μεχμὲτ-Ἀλῇ ἐκφωνοῦντα τὰ ὀνόματα τῶν γυναικῶν του.

— Εἰς τὰς γυναῖκάς σας, Ὑψηλότατε; ἀνέκραξε σφίγγων τὴν ἀνθοδέσμην, ἣν εἶχεν εἰσέτι εἰς τὰς χεῖράς του· εἰς τὰς γυναῖκας σας θέλετε νὰ δόσετε ἓν δεῖγμα φωτογραφίας;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ πασᾶς ὑπομειδιῶν. καὶ ἰδοὺ διὰ τὶ μοὶ ἀναγκαιοῖ τὴν φορὰν ταύτην ἡ μηχανή σας ἄνευ τῶν συμβουλῶν σας!

Μ' ὅλον τὸν πολιτισμὸν, ὃν ἔλαβεν ὁ γέρων Μουσουλμάνος, ὁ καλλιτέχνης εἶδεν ὅτι ἡ ἀνατολικὴ ζηλοτυπία κατεῖχεν εἰσέτι τὸ χαρέμιόν του, καὶ ἐνθυμούμενος τὰ λευκὰ ῥόδα, μὲ φρικώδη ἐπιθυμίαν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ:

— Ὁποία εὐκαιρία νὰ ἴδω τὴν νέαν μὲ τὸ ἐρυθροῦν ἐπωμίδιον, ἐὰν ἐδυνάμην νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ χαρέμιον μετὰ τῆς φωτογράφου μηχανῆς!

Ἀλλὰ ματαίως παρετήρει τῷ πασᾷ πόσην ὀλίγην βεβαιότητα εἶχεν εἰς τὴν ἐργασίαν του, πόσην, καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἀκόμη ταύτην, εἶχεν εἰσέτι ἀνάγκην διευθύνσεως· ὅτι ἀπέναντι τῆς ταπεινώσεως ταύτης ἐκτίθεται ἡ φιλαυτία του, ἐὰν ἀπετύγχανεν ἐνώπιον ὅλων τῶν γυναικῶν του, καὶ ὅτι τέλος ὁ τίτλος, ὃν τῷ δίδει ἡ ἡλικία καὶ ἡ πεῖρα τοῦ διδασκάλου του, δύναται νὰ τὸν τιμήσῃ μὲ τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην. . . . Εἰς ὅλας ταύτας, τὰς βεβαίως ἀξιολόγους παρατηρήσεις τοῦ καλλιτέχνου, ὁ πασᾶς ἀπήντησε δι' ὑπούλου τινος κινήσεως τῆς κεφαλῆς του, καὶ θωπεύων διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν λευκὸν πώγωνά του, ἐπανέλαβεν ἐπὶ τῶν ἀναβάθρων τῶν ἀνακτόρων του τὰς λέξεις:

— Τὴν φωτογράφον μηχανήν σας διὰ μιαν μόνον ὥραν, ἀκριβέ μου ξένε, καὶ πέντε πλάκας μετάλλου ἑτοίμους πρὸς ἐργασίαν!

Ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ παρῃτήθη λοιπὸν ἀναστενάζων, καὶ ὁ νέος φωτογράφος εἰσῆλθεν ἄνευ αὐτοῦ εἰς τὰ καταλύματα τῶν γυναικῶν του.

Ἂς φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης διὰ μίαν στιγμὴν ἐν ἀκριβὲς φωτογραφικὸν ἀπομίμημα τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ θέλει σχηματίσει ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς λύπης τοῦ καλλιτέχνου μας.

Ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ἀπροσίτου χαρεμίου, εἰς τὸ σκιερὸν δῶμα, ὅθεν ἔπιπτον τὰ λευκὰ ῥόδα, ὁ γέρων πασᾶς ἦν μόνος μετὰ τῶν νέων του γυναικῶν. Ἐν μέσῳ τῶν τρυφερῶν ἐκείνων προσώπων, καὶ τῶν ὡραίων ἐνδυμάτων, μόνος ὁ ἥλιος ἔβλεπε διερχόμενον τὸν λευκὸν πώγωνά του, καὶ τὸ ἐκ χρυσοῦ κατάστικτον φέσιον καὶ καφτάνιόν του λαβὼν μετὰ προσοχῆς τὴν φωτογράφον μηχανὴν, τὴν κατέθεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνθήρου τοῦ δώματος, ὅλαι δὲ αἱ γυναῖκες ἐγκατέλιπον τὰ ἀνάκλιντρά των καὶ τὰς ψιάθους των, ἵνα θαυμάσωσι τὰ τῆς τέχνης. Ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς λαμβάνει μίαν ἐκ τῶν προπαρασκευασμένων ὑπὸ τοῦ ζωγράφου πλακῶν, τὴν καταθέτει ἐν τῇ ἑστίᾳ τοῦ ὀπτικοῦ φακοῦ τῆς μηχανῆς, καὶ περιμένει στιγμάς τινας... Μετ' ὀλίγον κρίνων ὡς ἀπηρτισμένην ὑπὸ τοῦ φωτὸς τὴν ἐργασίαν, ἀνασύρει τὴν πλάκα ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου τοῦ φακοῦ, τὴν ὑποβάλλει εἰς τὴν βάσανον, ἥτις τὴν μεταβάλλει εἰς εἰκόνα, καὶ ἰδοὺ ὅλαι αἱ γυναῖκες κύπτουσαι περιέργως, ἵνα ἴδωσι τὸ θαῦμα.

Ἀλλ' ὦ τῆς ἀπογοητεύσεως! τὸ θαῦμα δὲν ἐξετελέσθη!..., Τὸ ἐπαργυρωμένον μέταλλον δὲν ἀπώλεσεν ὁλοτελῶς τὴν πρώην λευκότητά του, μόνον τὸ πρόσωπον τοῦ Πασᾶ, ἔλαβε τὸ ζωηρότερον ἐρυθροῦν χρῶμα.

— Ἐβιάσθην πολύ! εἶπεν ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς μετ' ἀγανακτήσεως.

Κ' ἐπανέλαβε τὸ ἔργον πλέον βραδέως, χωρὶς ν' ἀπολαύσῃ εὐτυχέστερον ἀποτέλεσμα.

— Τὶ θὰ εἰπεῖ τοῦτο; ἀνέκραξε τότε ὅλως κατησχυμένος· φαίνεται ὅτι εἰσέτι κακῶς ἔμαθον, ἢ ὅτι ἐλησμόνησα μικράν τινα λεπτομέρειαν.

Συνήθροισεν ἐπὶ πολὺ τὰς ἰδέας του σιωπῶν, καὶ ἐπανέλαβε τὸ ἔργον μὲ τὴν μεγίστην προσοχὴν παρὰ ποτέ. Ἀνωφελὴς προσοχή! τὸ θαῦμα δὲν ἐκτελεῖται εἰσέτι! Τετάρτην καὶ πέμπτην φορὰν δοκιμάζων.....! Καὶ ὁ ἰσχυρὸς Μεχμὲτ-Ἀλῆς καταπίπτει τεταπεινωμένος ἐφ' ἑνὸς ἀνακλίντρου, ἐμπαιζόμενος πλέον τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου τερατουργοῦ, τοῦ σφάλλοντος κατὰ τὴν περιστροφὴν τῶν θαυματοποιῶν φιαλῶν του.

Οἱ πονηροὶ ψιθυρισμοὶ τῶν γυναικῶν του μετέβαλον ἀμέσως τὴν καταισχύνην του εἰς θυμόν. Ὁρμᾷ ἐπὶ τῆς ἐπαράτου μηχανῆς, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὴν κατασυντρίψῃ. Τὴν ἀναστρέφει καθ' ὅλα τὰ μέρη, τὴν ἐξετάζει καθ' ὅλας τὰς πλευρὰς, καὶ παύει χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ μηδέν τι πλέον.

Πῶς νὰ ἐξέλθῃ λοιπὸν τοῦ λαβυρίνθου τούτου; Καὶ διὰ τίνος μέσου νὰ λάβῃ τὸ ἀντίποινόν του; Διὰ τίνος μέσου;

Ἓν μόνον μέσον ὑπάρχει, νὰ διατάξῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ὁρατίου Βερνὲτ εἰς τὸ χαρέμιον!

Ἀπέναντι τοῦ ἐσχάτου τούτου ὅρου, ὁ πασᾶς ἐδίσταζεν ἐπὶ πολὺ· τέλος ἡ φιλαυτία ὑπερτέρησε τῆς ζυλοτυπίας, κ' αἰχμάλωτός τις ἀπῆλθεν ἀναζητῶν τὸν καλλιτέχνην.

Ὁ καλλιτέχνης φθάνει μετὰ προθυμίας τινὸς, εὐκόλως κατανοουμένης, καὶ ἡ πρώτη γυνὴ, ἣν εἶδε μεταξὺ ὅλων, ἦν ἡ ὀβαλίκισα μὲ τὸ ἐρυθροῦν ἐπωμίδιον, ἀληθῶς ὁ μαργαρίτης τοῦ χαρεμίου, ὅλως περιχαρὴς, καὶ κατὰ τὸ δέκατον ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας της!

Ἀλλὰ πόθεν προέρχεται ὅτι εἶναι τόσον γαληνιαία, ἐν ᾧ οὗτος τόσον ἐταράχθη; Εἶναι ἀδιαφορία ἢ ἀπογοήτευσις; σύγχυσις ἢ προσποίησις; Ἀλλόκοτον μυστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ζωγράφος ἐνόμιζεν ὅτι θέλει ἐξηγήσει, καὶ τὸ ὁποῖον ὁσονούπω ἀφεύκτως θέλει ἐξηγηθῆ.

Ἐπίσης ἐκπεπληγμένος ὅσον καὶ προσεκτικὸς, μόλις ἤκουεν ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ τὸν πασᾶ, καὶ ἀφοῦ πρῶτον ἔρριψε βλέμμα ἐρευνετικὸν ἐπὶ τοῦ χαρεμίου, ἠδόκησε νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἀνίσχυρον φωτογράφον μηχανήν.

— Μὰ τὸν προφήτην! ἀνέκραξεν ἑπομένως μετὰ προσπεποιημένης ἐκπλήξεως· παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ὑψηλότητα νὰ μοὶ συγχωρήσῃ τοιαύτην μεγάλην ἀπροσεξίαν, ἐλησμόνησα νὰ θέσω ἰῶδες ἐπὶ τῶν πλακῶν σας.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι διὰ νέας τελειοποιήσεως τῆς φωτογραφίας, τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐργασιας πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἐξ ὑπαρχῆς. Ὑπολογίζων ὅτι ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ ἔλαβε περὶ τούτου φροντίδα, ὁ ἀντιβασιλεὺς ἠπατήθη ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην.... Ὡς ἐκ τούτου αἱ τόσον ταπεινώσασαι αὐτὸν διαδοχικαὶ ἀμηχανίαι, καὶ ὅτι, τὸ ὑποτιθέμενον, λησμονηθὲν ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου, ὑπῆρξε τὸ ἑκούσιον λάθος....

Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἐμάντευσε ταχέως τὸ στρατήγημα καὶ τὸν ἐσυγχώρει ἔτι πλέον ἑκουσίως, καθόσον διὰ τῆς ἐξηγήσεώς του ταύτης ἱκανοποιεῖτο.

—Ἡ ζηλοτυπία μου σᾶς συγχωρεῖ χάριν τῆς κενοδοξίας μου, εἶπε μειδιῶν εἰς τὸ οὖς τῷ Ὁρατίῳ Βερνὲτ.. ... Ἐπειδὴ δὲ ἐκυριεύθητε ἐπίσης ἀπὸ τὸ χαρέμιόν μου, ὡς ἐγὼ ἀπὸ τὴν φωτογράφον μηχανήν σας, ἂς συμβιβασθῶμεν ὡς φίλοι! Ὑπάγετε νὰ φέρετε διὰ τὸν Μεχμὲτ-Ἀλῆ πλάκας τινὰς μὲ τὸ ἰῶδες, καὶ σεῖς θέλετε θεωρήσει μὲ ὅλην σας τὴν ἄνεσιν τὸ χαρέμιον τοῦ πασᾶ τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ δὲν περιέμενε νὰ τοῦ τὸ εἰπῇ ἐκ δευτέρου, καὶ μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινων ἐπανῆλθε. Τὴν φορὰν ταύτην, τόσον ὁ καλλιτέχνης ὅσον καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς, ὑπελόγισαν τὴν ὠφέλειάν των ἕκαστος· διότι ἐν ᾧ ὁ δεύτερος ἐπροξένει θαυμασμὸν εἰς τὰς γυναῖκάς του διὰ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐργασίας του, ὁ πρῶτος μετεβίβασε τὴν ἐπιστολιμαῖαν ἀνθοδέσμην του εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὀβαλίκισας μὲ τὸ ἐρυθροῦν ἐπωμίδιον....

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ πασᾶς μετεστράφη πρὸς τὰς φωνὰς τῶν φιλοφρονήσεων τῶν γυναικῶν του, πόθεν προῆλθεν ὅτι ὁ ὀφθαλμός του ἐσπινθηροβόλει ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ ὀργήν;... Πόθεν προῆλθεν ὅτι ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ ὠχρίασεν ἢ ἔτρεμεν ἰδὼν τὸν πασᾶν φέροντα τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου του;....

Ἐπειδὴ ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὴν κίνησιν τοῦ ζωγράφου καὶ τῆς ὀβαλίκισας καὶ ἀνεγνώρισε τὸ ἐπωμίδιον αὐτῆς καὶ τὴν ἀνθοδέσμην, συνταχθεῖσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του!...

— Ἀπωλέσθην! ἐψιθύρισεν ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ, μᾶλλον νεκρὸς ἢ ζῶν, καὶ τὸ μυθιστόρημά μου θέλει

τελειώσει ὡς αἱ ἀνατολικαὶ ἱστορίαι διὰ τοῦ ξίφους ἢ τῆς ἀγχόνης!..,

Ἀλλὰ φαντασθῆτε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν χαρὰν τοῦ καλλιτέχνου μας, ἅμα εἶδε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ γαληνιῶντα μέχρις εὐμενείας, καὶ τὴν ἐπαπειλητικὴν συστολὴν τῶν χειλέων του ὑποχωροῦσαν εἰς τὸ πλέον ἐράσμιον μειδίαμα.

— Πρὶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡ κεφαλή σας ἤθελε πέσει! εἶπεν ὁ ἀντιβασιλεὺς, ἀλλ' ἐγὼ ὅστις δὲν ὁμοιάζω τοὺς ἄλλους πασάδας, καὶ δὲν ἔχω τὶ νὰ πράξω μὲ τὴν νέαν ταύτην κόρην, συγχωρῶ αὐτὴν ὡς καὶ ὑμᾶς, καὶ, ἐπειδὴ σᾶς ἀρέσει, σᾶς τὴν χαρίζω.

— Τὸ ἀποδέχομαι! ἀπεκρίθη ὁ ζωγράφος καταθελχθεὶς, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς θελήσεις μου!

— Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐννοεῖται τοῦτο ἄνευ ἀντιρρήσεως, ἐπανέλαβεν ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς. Εἶναι κτῆμά σας ἐπίσης ὡς καὶ ἡ φωτογράφος μηχανή σας!

— Εἴσθε ἀναντιρρήτως ὁ μέγιστος τῶν πασάδων! ἀνέκραξεν ὁ καλλιτέχνης· καὶ διὰ τοῦ συμβάντος τούτου θέλω κάμει εὐτυχεῖς δύο ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων σας!....

Καὶ ἕλκων πρὸς ἑαυτὸν πραγματικῶς τὴν ὡραίαν ὀβαλίκισαν ἐκπληττομένην ἐκ τῶν διατρεξάντων, ἅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, ὡδήγησεν αὐτὴν ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῶν Μαμελούκων, τὸν ἐξηγήσαντα τόσον καλῶς τὴν ἐρωτικὴν ἀνθοδέσμην· καὶ ῥίπτων αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, πρὶν ἢ οὗτος ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς του:

— Ἀνήκει εἰς ὑμᾶς! εἶπεν, ἀφινων αὐτοὺς μόνους.

Καὶ ὁ ἔνδοξος καλλιτέχνης ἐπέστρεψεν εἰς τὰς ἐργασίας του.

Ἐννοεῖ ἕκαστος ὅτι τὴν λύσιν τῆς ἁπλῆς ταύτης ἀνταλλαγῆς, ἀνεκάλυψεν ὁ Ὁράτιος Βερνὲτ κατὰ τὴν εἰς τὸν λιμένα περιδιάβασίν του. Ἡ ταραχὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἔμπροσθεν τοῦ λουτρῶνος, τῷ ἀνεκάλυψε τὸν προορισμὸν τῶν ἐμβλημματικῶν ἀνθέων. Ἡ συνενόησις αὕτη μεταξύ των, καὶ τὸ χρῶμα τῶν ἐπενδυτῶν των, τῷ ἐξήγησαν ὅλα τὰ ἐπίλοιπα· καὶ βεβαιωθεὶς περὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρος τῶν Αἰγυπτίων, συνετέλεσεν ὁ Γάλλος, ὡς ἴδομεν, εἰς τὴν ἀμοιβαίαν κλίσιν των.

Α. Γ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

(Συγγραφὴ Φραγγίσκου Βέϋ, μετάφρασις Ἀλ. Ἰωαννίδου).

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδ. 87.)

—o—

Πλεῖστοι ἐξ ἡμῶν ἐπεθύμουν πολὺ νὰ ἴδωσιν Ἄγγλους στρατιώτας. Πρωΐαν λοιπόν τινα, πρὶν ἢ μεταβῶμεν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Westminster, ἐπορεύθημεν πρὸς τὸ ἄλσος Saint-James, καθ' ἣν ὥραν ἀνανεοῦται ἡ φρουρὰ τῶν τε ἀνακτόρων καὶ τῶν Horseguards, οἰκοδομῆς, ἐν ᾗ εὑρίσκονται ἅπαντα τὰ γραφεῖα τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις πόσον τὰ πάντα ἀλλοιοῦνται καὶ πόσον διάφορα εὑρίσκει τις τὰ πάντα, ἅμα διαβᾷ τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί. Ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς προξενουμένη ἐντύπωσις προέρχεται γενικῶς ἐκ τῆς διαφορᾶς ὅλων τῶν πραγμάτων, ὥστε, καί τοι ἐν Λονδίνῳ εὑρισκόμενος, νομίζει τις ὅτι ἀπέχει ἡμέρας ὅλας ὁδοῦ ἀπὸ τῶν Παρισίων.

Μολονότι δὲ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἔτι τὸ τάγμα τῆς ὑπηρεσίας, ὑπὸ δασυφύλλων δένδρων ἀποκρυπτόμενον, οὐχ' ἧττον ὅμως ἐξεπληττόμεθα ἀκούοντες τὸν τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ προαγγέλλοντα ἀλλόκοτον ἦχον. Φαντασθῆτε χορὸν τινα ἄρκτων μονότονον καὶ ἁλμάτων πλήρη, οὗ ὁ ἦχος ἀποτελεῖται ἀπὸ δεκαπεντάδας ὀξυφώνων συρίγγων, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ μεγάλου τυμπάνου ὁ ποδηγέτης μετρᾷ τὸν χρόνον καὶ τὸ βῆμα διὰ τῆς ὑπὸ ῥοπάλου ὡπλισμένης χειρὸς αὐτοῦ. Ὁ ὀξὺς καὶ μονότονος οὗτος ἦχος ῥυθμίζει τὰ βήματα ἀποσπάσματος τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ, οὗτινος τὰ πορφυρᾶ ἐνδύματα ἔχουσι τὴν διατομὴν ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλὴν, καὶ κοσμοῦνται ἀπειροκάλως ὑπὸ λευκῶν καὶ τὸ μέγεθος καταπληκτικῶν ἐπωμίδων. Περὶ τὸ τάγμα τοῦτο βαινουσιν ὑπερηφάνως οἱ ἀξιωματικοὶ, οἱ ὑπαξιωματικοὶ, ἅπαντες κεκοσμημένοι δὶ ἐπωμιδων, καὶ φέροντες εἰς τὴν χεῖρα ῥάβδον, μῆλον ἐξ ἐλέφαντος φερουσαν εἰς τὴν κορυφήν. Τὸ ὅπλον φέρεται ἐπιτηδείως στηριζομενον ἐπὶ δεξιῶν τοῦ στήθους καὶ ὀλίγον πρὸς τὰ ὄπισθεν ἀποκλῖνον. Οἱ στρατιῶται δὲν παύουσι ταλαντεύοντες τὰ σώματα αὐτῶν, αἱ σύριγγες συριζουσι, τὸ τύμπανον ἠχεῖ τὸ ἀηδὲς αὐτοῦ πάν πάν...

Μετά τινας στιγμὰς ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ ἡ εὐθυμία κατέλαβεν αὖθις τὰς ψυχὰς τῶν συμπατριωτῶν μου.

— Ὁ στρατὸς ἡμῶν εἶναι πιστὸς, καλῶς γεγυμνασμένος, καὶ πληρώνεται καλῶς, μοὶ λέγει εὐγενής τις τῶν τοῦ Ἄστεως, (Cité), τὸν ὁποῖον οἱ γέλωτες ἡμῶν δὲν δυσηρέστησαν ποσῶς. Ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι τὸ πεζικὸν τὸ ὑμέτερον εἶναι καλήτερον διότι οἱ μικρόσωμοι ὑμῶν στρατιῶται εἶναι ἐπιτηδειότεροι εἰς ἐκστρατείας, ἔχουσι μεγάλην ἠθικὴν, δραστηριότητα καὶ ἐνέργειαν, καὶ ζῶσιν ἀδιαφόρως. Ἀλλὰ πορ ἡμῖν ἐὰν ὁ στρατιώτης δὲν λάβῃ καθεκάστην κρέας καὶ πνευματῶδές τι ποτὸν χαυνοῦται καὶ ἄχρηστος καθίσταται μετ ὀλίγον.

Τότε ὁ παρατηρητὴς μοὶ εἶπε μυστηριωδῶς πως καὶ μετὰ πονηροῦ τινος τρόπου.

— Καλὸν ὅτι ἐμάθομεν καὶ τοῦτο...

— Ἀλλὰ θὰ εὐχαριστηθῆτε περισσότερον ἐκ τοῦ ἱππικοῦ ἡμῶν, ἐπανέλαβε μετὰ σκαιότητός τινος ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν ξεναγός.

Καὶ ὁ κρύφιος τοῦ Ἀλβίου ἐχθρὸς πρῶτον μὲν συνέσπασε τὰς ὀφρεῖς, ἔπειτα δὲ βλέπων με θαυμάζοντα τὸ ἱππικὸν, ἔστρεψε τὰ νῶτα.

Ἀξιοθέατος εἶναι τῷ ὄντι ἴλη ἱππέων θωρακοφόρων, πλουσίως ἐνδεδυμένων, καὶ καθημένων ἐφ' ἵππων εὐγενεστάτων, δυσκόλως διακρινομένων διὰ τὸν ὅμοιον αὐτῶν χρωματισμόν. Καὶ οὗτοι μὲν ἦσαν μέλανες ὡς ὁ Ἔρεβος, καὶ τοσοῦτον ὡραῖοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς, ὥστε καὶ αὐτῶν τῶν ἵππων τῶν ἀξιωματικῶν ἐφαίνοντο ἀνώτεροι τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐπρέπειαν. Πρέπει δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ ζωηρώτατοι οὗτοι ἵπποι, οἱ ἀείποτε φρυάσσοντες καὶ χρεμετίζοντες εἰσὶν ὀλιγώτερον εὔκαμπτοι καὶ τακτικοὶ τῶν τοῦ ἡμετέρου ἱππικοῦ.

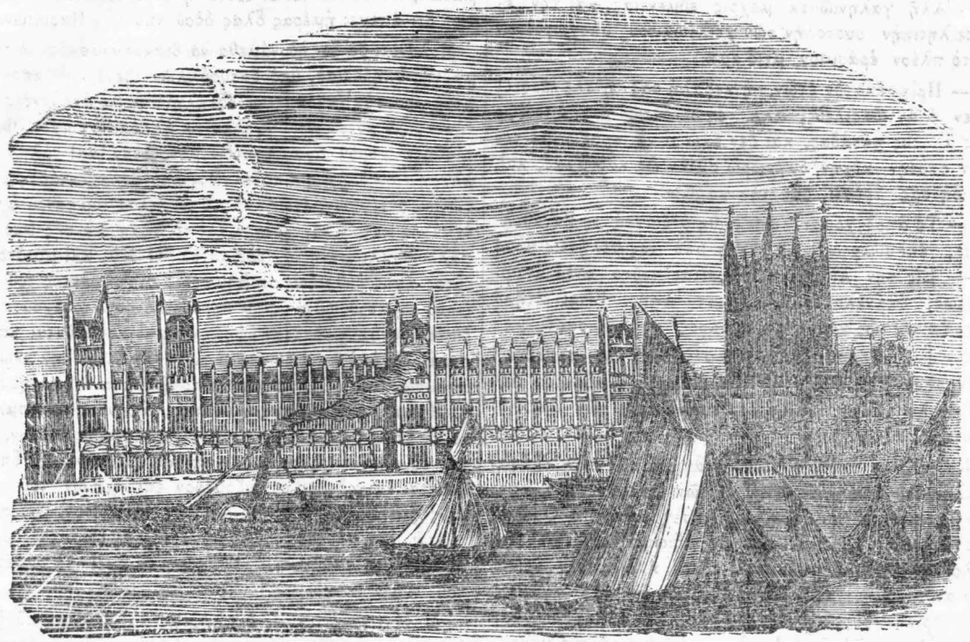

Τὸ νέον Κοινοβούλιον ἐν Λονδίνῳ,

Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Horse-gards, ἔνθα εἰσήλθομεν μετὰ τῶν στρατευμάτων ἔχει ἔξοδόν τινα πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ βουλευτηρίου, ὁδηγοῦσαν εἰς westminster-abbey, ἐκκλησίας, ἧς ὁ χρόνος τῆς ἱδρύσεως ἀφανίζεται ἐν τῷ σκότει τῶν αἰώνων. Ἐν ἔτει 616 ὁ Σεβέρτος, βασιλεὺς τῶν Σαξόνων, παρευρέθη εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς πρώτης ἐκκλησίας τῆς εἰς τὸν ὕπατον τῶν Ἀποστόλων ἀφιερωθείσης. Ὁ Μέλιτος, ἐπίσκοπος τοῦ Λονδίνου, ἔμελλε νὰ ἱερουργήσῃ κατὰ τὴν τῶν ἐγκαινίων ἡμέραν. Ἀλλὰ ἁγιογραφική τις βίβλος ἀναφέρει ὅτι τὴν προτεραίαν νύκτα εἶδόν τινες ἀγγέλους κατερχομένους ἐξ οὐρανοῦ καὶ καθημένους ἐπὶ τοῦ καταφωτίστου ναοῦ, ἔνθα αὐτὸς ὁ ἅγ. Παῦλος ἐξετέλεσε τὴν λειτουργείαν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Σεβέρτου, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξώμωσαν τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἡ ἐκκλησία ἐγκαταλειφθεῖσα, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Δανῶν. Τὸ νῦν σωζόμενον μνημεῖον ἱδρύθη καὶ ηὐξήνθη ὑπὸ Ἐδρίκου τοῦ Γ'. ἐκαλλωπίσθη δὲ ἐπὶ Ἐδρίκου τοῦ Ζ'. διά τινος ἐκκλησιδίου γοτθικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐγχώριος λίθος εἶναι πορώδης, εὔθριπτος, τὸ μνημεῖον τοῦτο περιῆλθεν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος. Τότε ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἁγίου Παύλου, Χριστόφορος Βρὲν, ἐπεφορτίσθη τὴν ἀνακαίνισιν αὐτοῦ, τοσοῦτον εὐσυνειδότως ἐκτελεσθεῖσαν, ὥστε ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, κατὰ μίμησιν νεωτέρων ἄλλων διορθωθεῖσα, παριστᾷ τὸ σχῆμα μεγάλου τινὸς ὡρολογίου ἐκκρεμοῦς. Τὰ πάντα ἀνεκαινίσθησαν διὰ νεωτερισμῶν, κατέστησαν ἁπλούστερα, ἡ δὲ ἐξωτερικὴ πύλη ἐκοσμήθη ὑπὸ δύω πύργων ἀθλιεστάτων, οἵτινες ἀσχημίζουσι τὴν μακρόθεν θεωρίαν αὐτῆς.

Εἰσέρχεται δέ τις ἐν αὐτῇ διὰ τῆς μεσημβρινῆς θύρας ἡμικεκαλυμμένης ὑπὸ ἀρχαίων οἰκοδομικῶν λειψάνων, καὶ εἰς τὸ πρῶτον βῆμα εὑρίσκεται εἰς τὴν εὐγενεστέραν τῆς ἐνδόξου ταύτης νεκροπόλεως συνοικίαν, παρὰ τὸ Poets corner, παρὰ τὴν γωνίαν τῶν ποιητῶν, δηλαδὴ· εἰς Παρισίους, τὰς Ἀθήνας τοῦ βορρᾶ, εἰς τὴν Γαλλίαν ἅπασαν, τὴν κλασικὴν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἰσότητος γῆν, ἤθελέ ποτέ τις φαντασθῆ νὰ συνθάψῃ ζωγράφους, ποιητὰς, σοφοὺς, μουσικοὺς καὶ κωμικοὺς ἔτι, ἐν τῷ ἐνδόξῳ κοιμητηρίῳ τῶν βασιλέων; ἀλλ' ἐνταῦθα τὰ μεγαλοφυῆ πνεύματα ὀλίγον ἐνθαρρύνονται, οἱ μεγάλοι ἄνδρες εἰσὶ σπάνιοι, ἡ ἀτομικὴ ἀξία ἐκμηδενίζεται παντάπασιν, αἱ τέχναι δὲν ἐννοοῦνται, οἱ δὲ καλλιεργοῦντες αὐτὰς λαμβάνουσιν ἀποθήσκοντες τιμὰς, ἃς ἡμεῖς δὲν περιεποιήσαμεν εἰμὴ μόνον εἰς δύω ἥρωας, τὸν Gueslin καὶ τὸν Τουρέννην. Ἐν τῷ westminster βλέπει τις τὰς εἰκόνας μεγάλων ἀνδρῶν, οἵτινες ἀπήλαυσαν μνημεῖα θαυμαστὰ, ἔζησαν ὅμως ἐν πενίᾳ καὶ κακουχίᾳ. Ἄνθρωποι ταπεινοὶ καὶ ἄγνωστοι κεῖνται πλησίον ἀνδρῶν ἐνδοξοτάτων, οἵτινες ὁμοίως κεῖνται παρὰ τοὺς πόδας ἡγεμόνων, οὓς ἐξύμνησαν ἢ καὶ ἐστιγμάτισαν ἐνίοτε.

Ὁ Μὸνκ καὶ Κάρρολος ὁ Β'. ἀναπαύονται ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ Μίλτωνος· ὁ δὲ Σακεσπῆρος κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον βήματά τινα ἀπὸ τοῦ Ἠιχάρδου τοῦ Β'. Δυνατὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι τὸ κοιμητήριον τοῦτο εἶναι ἀληθὴς τῆς Ἰωσαφὰτ κοιλὰς, κοιλὰς ὅμως τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ μεγαλείου. Ὁ κωμῳδοποιὸς Γάρρικ, ὁ ἀρχαιολόγος Βάμδεν, ὁ ἰνδολόγος Γράβης (Grabe), Κασωβὼν ὁ βιβλιοθηκάριος τῶν Παρισίων, Ταΰλορ ὁ ἀρχιτέκτων, Πρίγγλος ὁ φυσικὸς, ὁ ποιητίσκος Τριπλέτος, ὁ μουσικὸς Ἄνδελ, Σεριδὰν, ἡ κωμῳδοποιὸς Β. Πριτχάρδου,

περικυκλοῦσι διὰ τῶν μνημείων αὐτῶν τὴν αἴθουσαν ταύτην τοῦ θανάτου, ἐν ᾗ πρυτανεύει ὁ Σακεσπῆρος καταπατῶν τὰς εἰκόνας Ἐδρίκου τοῦ Ε', Ἠιχάρδου τοῦ Γ'. καὶ τῆς ὑπερηφάνου Ἐλισάβετ, τὰς ἀποθανατισθείσας ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ καὶ γεγλυμμένας κατέμπροσθεν τοῦ στηλεβάτου τοῦ μνημείου του.

Τὰ πλεῖστα τῶν μνημείων τούτων ἠγέρθησαν ὑπὸ ἰδιωτῶν πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τῶν ἀνδρῶν οὓς ἠγάπησαν καὶ ἐθαύμασαν· διότι εἰς τὸ westminster εἰσέρχεσαι διὰ θύρας ἀνοιγομένης μόνον διά τινος χρυσῆς κλειδός. Δεσπότης, καὶ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῶν προνομίων αὐτοῦ, ὁ ἀγγλικὸς κλῆρος, φυλάττει μετ' ἐπιστασίας τοὺς νεκροὺς καὶ δὲν ἀνοίγει τοῖς πᾶσιν ἀδιαφόρως τὸ ἔνδοξον καὶ θαυμάσιον ἡλύσιον τοῦτο. Οὔτε ὁ θάνατος, οὔτε ἡ δόξα δύνανται νὰ κάμψωσιν τὴν ὀργὴν καὶ τὰς ἀντιπαθείας τῶν αὐστηρῶν τούτων προτεσταντῶν. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τοῦ λόγου μας ἀναφέρομεν ἀλλόκοτον ἀξιομνημόνευτον καὶ ἄγνωστον τοῖς πλείστοις παράδειγμα. Εἴπομεν ὅτι ἅπαντες οἱ κατὰ τὸν βίον αὐτῶν δοξασθέντες ὅπως δήποτε κεῖνται κατὰ σειρὰν ὑπὸ τοὺς θόλους τούτους. Ἐν τούτοις ὁ διαβόητος πατριωτισμὸς τῶν ἰσχυροτέρων τῆς χώρας ταύτης ἀνδρῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ ὥστε ν' ἀνεγερθῇ λίθος τις ὑπὲρ τοῦ λόρδου Βύρωνος . . . Ἴσως διότι ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἤθελε προσβάλλει τὴν κόνιν τοῦ ποιητοῦ Τριπλέττου παρ' ᾧ ἔμελλε νὰ τεθῇ!

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον. Οἱ λάτραι τοῦ σπανίου τούτου πνεύματος ἐλπίζοντες τὴν τῶν ἱερέων ἐπὶ τέλους συγκατάθεσιν, ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Θορουάλσεν μνημεῖόν τι, ὅστις παρασκεύασεν αὐτὸ θαυμάσιον τὸ κάλλος. Ἀλλὰ τὸ μῖσος τοῦτο ἦν τοσοῦτον, ὥστε ἡ μὲν ἀποστολὴ τοῦ μνημείου παρεσιωπήθη, τὸ δὲ ἔργον τοῦ τεχνίτου καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ εἰκόνες καὶ οἱ ἀποθανατισθέντες χαρακτῆρες κατεχώσθησαν καὶ ἠφανίσθησαν ἐν τῷ σκότει. Ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ἤδη ἐτῶν ἡ ἄκαμπτος καὶ ἐκδικητικὴ αὕτη τοῦ κλήρου βούλησις κατακρατεῖ τὸ μνημεῖον τοῦ λόρδου Βύρωνος βεβυθισμένον καὶ φθειρόμενον ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ τελωνείου τοῦ Λονδίνου.

Ἀκούσατε τοὺς Ἄγγλους ἐγκαυχωμένους ὅτι οὐδέποτε ὑπέκυψαν, διὰ τοῦ σχίσματος αὐτῶν, εἰς τὸν ἀνυπόφορον τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ζυγόν. Ὁ Ῥουσσὼ, ὁ Βολταῖρος, οἱ ἐν τῷ Πανθέῳ ἐν εἰρήνῃ κείμενοι ἐξωρίσθησάν ποτε ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐνορίας τῆς Ἁγίας Γενεβιέβης;

Ὄχι· ἀλλ' οἱ τάφοι τοῦ westminster φέρουσι σημεῖα πρεσβυτεριανῶν κολοβώσεων, ἀλλ' ὁ καλβινισμὸς διέσπειρε τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχαίων τῆς Γενέβης ἐπισκόπων.

Αἱ ἰδέαι αὗται δηλητηριάζουσι βεβαίως τὰς περὶ θανάτου γαληνιαίας καὶ καθαρὰς σκέψεις, αἵτινες γεννῶνται ἀειποτε εἰς τοιαῦτα μέρη. Διὸ, ἀντὶ νὰ ἀναπωλῶ τὴν δόξαν τῶν ἀθανάτων τοῦ westminster κατοίκων, ἐφανταζόμην ὅτι ἤκουον τὴν πένθιμον τοῦ Βύρωνος σκιὰν, στενάζουσαν παρὰ τὴν θύραν, καὶ κατέφυγον πρὸς τὸν νάρθηκα ἵνα ἀναπνεύσω ἐλευθερότερον. Εἶναι δὲ οὗτος τὸ ὡραιότερον τῆς ὅλης οἰκοδομῆς μέρος, ὑπὸ λίθων φαιῶν καὶ γυμνῶν ᾠκωδομημένος, καὶ ὑπὸ κιόνων καὶ θόλου μεγαλοπρεποῦς κοσμούμενος. Ἡ ἀφελὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς αὐτοῦ ἀρχιτεκτονικὴ ἀναγεννᾷ ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν ἀναμνήσεις τινὰς τῶν θρησκευτικῶν ἐντυπώσεων ὑφ' ὧν κατέχεται ὁ νοῦς ὑπὸ τὰς μεγαλοπρεπεῖς τοῦ Saint-Ouen ἀψίδας. Ὁ νάρθηξ οὗτος ἤθελεν εἶσθαι θαυμάσιος, ἐὰν ὁ χορὸς δὲν ἀπεκρύπτετο ὑπ' ἐκκλησιδίου καὶ τινων ἄλλων παρασίτων οἰκοδομῶν, συσσωρευθεισῶν περὶ τὸ κέντρον τῆς διασταυρώσεως καὶ διαφθειρουσῶν τὰς εὐθείας τοῦ ναοῦ ἀναλογίας.

Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἅπας ὁ ναὸς διαιρεῖται σχεδὸν εἰς ἐκκλησίδια, βρύθοντα μνημείων κατὰ διαφόρους ᾠκοδομηθέντων αἰῶνας, μάλιστα δὲ ἡ ἀψὶς, ὁ χορὸς καὶ οἱ ἀντινάρθηκες. Ἀλλὰ μέχρι τινὸς ἡ περιγραφὴ πλέον τῶν οἰκοδομῶν τούτων καθίσταται ἀδύνατος, ἐκτὸς ἄν τις θελήσῃ νὰ συγγράψῃ εἰδικὴν περὶ αὐτῶν πραγματείαν· καὶ μολονότι ἡ νεκρόπολις εἶναι τοσοῦτον ἀξιοπερίεργος εἰς τὸν παρατηρητὴν, οὐχ' ἧττον ὅμως ἡ λεπτομερὴς αὐτῆς περιγραφὴ στερουμένη χάριτος καθίσταται ψυχρὰ εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα. Εὐκολώτερον δύναταί τις νὰ περιγράψῃ τὰ μνημεῖα τῶν ὑπογείων τοῦ ἐν Παρισίοις ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου εὐτακτότερον καὶ ὡραιότερον διατιθέμενα.

Ἐνταῦθα ὅμως τὰ πάντα ἐν ἀταξίᾳ καὶ φύρδην μίγδην περικείμενα· ἡ χρονολογία δὲν διετηρήθη, καὶ ἀκατανόητον ἀπαντᾷ τις σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν ἰδεῶν καὶ ὕφους.

Ἐνταῦθα περιῆλθον ἐπὶ τέλους κατασιγάσασαι αἱ περὶ τῶν ρόδων τῆς Ὑόρκ καὶ τῆς Λαγκάστρης ἔριδες, καὶ οἱ πρίγγιπες οἱ δὶ αὐτὰ ἀλλήλους διαφθείραντες παράκειται νῦν ὡσεὶ αἰώνιοι καὶ ἀδιάσειστοι φίλοι· ἡ Μαρία Στουάρτη μετέχει τοῦ τελευταίου τῆς Ἐλισάβετ ἀσύλου, καὶ αἱ δύω ἀντίζηλοι βασιλεύουσιν ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τῆς τῶν σκιῶν καὶ τοῦ θανάτου αὐτοκρατορίας. Ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Μαρία ἔγιναν ἀδελφαὶ εἰς westminster. Τὰ τέκνα Ἐδουάρδου τοῦ Δ'. ἐπανέκτησαν τὴν θέσιν αὐτῶν ἐν τῷ ἀσύλῳ τούτῳ, ἔνθα ματαίως ἀναζητεῖ τις τὸν ἐστεμμένον αὐτῶν δήμιον, τὸν τρομερὸν δηλονότι Ἠιχάρδον τὸν Γ'.

Ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν τούτων ἡ μᾶλλον περιεργοτέρα καὶ μᾶλλον ἀρχαία εἶναι ἡ τὰ λείψανα τοῦ ἁγ. Ἐδουάρδου περιλαμβάνουσα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χοροῦ εὑρισκομένη. Τὸ μαυσωλεῖον τοῦτο, ἀνεγερθὲν ἐν ἔτει 1263 ὑπὸ Ἐδρίκου τοῦ Γ'. καὶ ἐπαναπαυόμενον ἐπὶ μικρῶν ὠοειδῶν ἀψίδων, ἀπέκτησε διὰ τοῦ χρόνου ὄψιν τινὰ σεβαστήν. Παρ' αὐτῷ δὲ κεῖται ὁ τάφος Ἐδρίκου τοῦ Γ'. κοσμούμενος ὑπὸ μωσαϊκοῦ χρυσοῦ ἐπὶ βάσεως ἐφηρμοσμένου πορφυρᾶς καὶ ὑπὸ ἀνδριάντος μολυβδίνου μὲν ἀλλ' ἐπιχεχρυσωμένου ἔξωθεν. Τὸ μνημεῖον Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. περιεβλήθη ὑπὸ οὐρανοῦ οὕτινος κατέπεσεν εἰς κόνιν τὸ κυανοῦν, καὶ βλέπει ὁ παρατηρητὴς πρὸς τὰ βάθη πενθίμου σκοτεινοῦ τινος ἀρχιτεκτονικοῦ διαγράμματος, ὄπισθεν φραγμοῦ ἐκ σιδηρῶν κιγκλίδων, ἐπικειμένους τοὺς ἀνδριάντας τοῦ τε πρίγγιπος τούτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Οἱ δυσδιάγνωστοι χαρακτῆρες, καὶ ὑπὸ τοῦ σκότους ἔτι μᾶλλον συγχεόμενοι, παριστῶσιν αὐτοὺς ὡς δύω νεκρὰ σώματα. Ἐνταῦθα ἀναπαύεται καὶ Ἠιχάρδος ὁ Β'. παραιτήσας τὰς φυλακὰς τοῦ Πύργου διὰ τοὺς θόλους τοῦ westminster.

Ἐνταῦθα λοιπὸν εὑρίσκονται τὰ λείψανα τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς χώρας ταύτης ἀνδρῶν, λείψανα ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν φυλασσόμενα, ὑπὸ τὴν προστασίαν θρησκείας ἀλλοτρίας. Τὸ θυμίαμα ἔπαυσε πλέον νὰ ἀναδίδῃ, ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ἐσίγησε, τὰ γρηγοριανὰ ᾄσματα δὲν ἐξυπνοῦσι πλέον τὴν ἠχὼ τῆς ἀρχαίας καὶ γηραιᾶς μητροπόλεως. Ἀλλ' οὐδεμία θρησκεία ἡ-

δυνήθη νὰ ἐγχαράξῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ναοῦ τούτου, ἔνθα ὁ καθολικισμὸς ἐνετύπωσε δι' ἀνεξιτήλου τινὸς τρόπου τὴν σφραγῖδα του.

Κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῆς ἐξόχου λογικῆς, ὁ τάφος Ἐδουάρδου τοῦ Ὁμολογητοῦ περιποιεῖται καὶ ἐπιτηρεῖται ἀκαταπαύστως μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὡς καὶ ἡ, ὡς λέγουσιν, ἐκ κέδρου καθέδρα τῶν πάλαι βασιλέων τῆς Σκωτίας, ἐφ' ἧς ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου τοῦ Β'., καθηνται οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας τὴν ἡμέραν τῆς στέψεως αὐτῶν. Ἔχει δὲ ἡ ἕδρα αὕτη γοτθικὸν τὸ σχῆμα, τὸ ὄπισθεν αὐτῆς ἐπιστήριγμα ἐγείρεται κωνοειδῶς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τῆς ὁποίας εὑρίσκεται ὁ διαβόητος λίθος ἐφ' οὗ ἐστέφοντο οἱ τῆς Σκωτίας ἡγεμόνες.

Ἐδουάρδος ὁ Α'. νικήσας τὸν Βαρίολον μετέφερεν εἰς westminster τὰ βασιλικὰ τῆς Σκωτίας κοσμήματα, μὴ λησμονήσας ποσῶς τὸν θρόνον τοῦτον καὶ τὸν ἅγιον αὐτοῦ λίθον. Τὸ γοτθικὸν τοῦτο ἐπίπλον, κατασκευασθὲν, ὡς φαίνεται, περὶ τὸν δωδέκατον αἰῶνα, καίτοι ἄκομψον καὶ μὴ καθαρῶς διατηρηθὲν συνέτεινεν εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς Σκωτίας εἰς τοὺς τῆς Ἀγγλίας βασιλεῖς. Ὁ βασιλεὺς Rennet λέγουσιν ὅτι ἐνεχάραξεν ἐπὶ τοῦ ξύλου προφητείαν, λέγουσαν ὅτι,

« Ὅπου ὁ λίθος οὗτος ἔμελλε νὰ εὑρεθῇ, ἡ Σκωτία ἤθελε βασιλεύσει. »

Ὅταν δὲ Ἰάκωβος ὁ ΣΤ' μετέφερε τὸν θρόνον τοῦτον μετὰ τοῦ λίθου εἰς Λονδῖνον, οἱ ὀρεινοὶ ἐπείσθησαν ὅτι συνήνουν οὕτω τὴν Ἀγγλίαν μετὰ τῆς Σκωτίας.

Ὁ θρόνος οὗτος ἐγένετο μάλιστα ἡμῖν παραίτιος δυσαρέστου τινὸς συμβάντος. Μεταξὺ ἡμῶν εὑρισκετο καὶ νέα τις κυρία γλυκυτάτη τὴν ὄψιν, κόσμιον δὲ καὶ ὀλίγον ἀγέρωχον ἔχουσα ὕφος, ἥτις, ἐνῷ ἡμεῖς παρατηροῦμεν μετὰ περιεργείας τὰ περὶ ἡμᾶς, ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς χυδαῖόν τι μαχαιρίδιον καὶ μετὰ πλείστης ὅσης ἀφελείας καὶ ἀθωότητος ἐπεχείρει ν' ἀποκόψῃ τεμάχιόν τι ἐκ τῶν στηριγμάτων τοῦ θρόνου. Ἀλλ' εἷς τῶν φυλάκων τοῦ westminster ἐμπόδισε τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ κατέσχε τὸ μαχαιρίδιον. Δυστυχῶς δὲ πολὺς τότε συνέβη ἐκ τούτου θόρυβος, καὶ ἐπρόκειτο μάλιστα νὰ μᾶς ἀποβάλλωσιν ὡς δημοκράτας, πρὸς ἀνάμνησιν βεβαίως τῶν εἰκονοκλαστῶν τῆς σχολῆς τοῦ Κρόμβελλ.

— Ὦ τί σκάνδαλον ! ἔλεγον οἱ μέν.

— Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ κυρία αὕτη δικαίως ἔπραξε τοῦτο, διότι κτὶ οἱ Ἄγγλοι τὰ αὐτὰ καὶ χείρονα ἔτι τούτων πράττουσιν εἰς τὴν ἤπειρον, ἔλεγον οἱ δέ.

— Ἰδού· ἐψιθύριζεν ὁ παρατηρητής, τόσος θόρυβος δι' ἀθλίαν τινὰ σύμπτωσιν. Ἡ φαντασιώδης αὕτη καὶ ἀθῶα πρᾶξις εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἀλλόκοτος· ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι ἡ κυρία αὕτη εὑρίσκεται εἰς θέσιν ἐνδιαφέρουσαν.

Ἡ δυστυχὴς κυρία, ἧς τὸ πρόσωπον κατέστη ἐρυθρόν, δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς συνοδοιπόρους αὐτῆς, οἵτινες ἤδη ἔλαβον ὕφος ἐμβριθείας καὶ σοβαρότητος. Τὸ δὲ ἀστειότερον εἶναι ὅτι, ἐξερχομένη τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησε τὸ μαχαιρίδιον αὐτῆς· ἀλλὰ τὸ ὄργανον τοῦ σκανδάλου τούτου ἐδημεύθη. Τότε ἡ καλή μας κυρία λησμονοῦσα, φαίνεται, ὅτι ἐτέλμησε ν' ἀφαιρέσῃ ἓν τῶν κοσμημάτων τοῦ στέμματος, ἀπήρχετο ἐπαναλαμβάνουσα,

— Νὰ μοὶ κρατήσωσι τὸ μαχαιρίδιόν μου! Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ πιστεύσω· ὦ πόσον εἶναι κλέπται οἱ ἄνθρωποι τῆς χώρας ταύτης ! . . .

Δὲν δύναταί τις νὰ περαιώσῃ τὴν τοῦ westminster περιγραφὴν χωρὶς ν' ἀναφέρῃ τι περὶ τῆς μονῆς, τῆς ἀπροσίτου μὲν εἰς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ προσιτῆς εἴς τινας εὐκόλως τὴν κυριακὴν κατὰ τὴν λειτουργείαν. Ἡ μονὴ αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νάρθηκος τῆς μητροπόλεως καὶ περικοσμεῖται ὑπὸ ἀψίδων ὠοειδῶν καὶ ἀναπεπταμένων, ὅπερ καταδείκνυει τὴν μεγίστην αὐτῆς ἀρχαιότητα Αἱ τέσσαρες τῆς μονῆς γωνίαι δὲν εἶναι συμμετρικαί, διότι ἑκάστη πλευρὰ εἶναι κατασκευασμένη ὑπὸ διαφόρων ἀψίδων καὶ στηλῶν. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς αὐλῆς θάλλει τετράγωνός τις χλόη οἱ δὲ πόδες τοῦ διαβάτου ἀνακαλύπτουσιν ἔνθεν κἀκεῖθεν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακύπτοντας ἐπιτυμβίους τινὰς λίθους, ἔνθα φαίνονται ἔτι καὶ νῦν ῥάβδοι ποιμαντικαὶ (crosses) καὶ μίτραι γεγλυμμέναι. Αἱ περὶ τὴν μονὴν οἰκοδομαὶ μοὶ ἐφάνησαν κατασκευῆς ῥωμαϊκῆς· ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ χώρᾳ τῶν ἀπομιμήσεων (pastiches), ὁ λίθος βοηθεῖ φαίνεται τὰ μέγιστα τὸν ἀρχιτέκτονα πρὸς τὸ ν' ἀπατήσῃ τοὺς μεταγενεστέρους περὶ τῆς τῶν μνημείων ἡλικίας.

Ἀλλὰ τὸ θαυμαστότερον τῶν εἰς westminster οἰκοδομημάτων εἶναι ὁ νάρθηξ τῆς ἐκκλησίας Ἑρρίκου τοῦ Ζ', οὗτινος ἡ ἐπικόσμησις ὡς ἰδανικόν τι φαίνεται κέντημα παντοίως πεποικιλμένον. Ὁ θόλος αὐτοῦ ποικίλλεται ὑπὸ τῶν ἐν εἴδει ῥόδων κρεμαμένων καλλωπισμάτων (rosaces) φαινομένων διὰ τῆς ἐλαφρότητος καὶ τῆς τετολμημένης αὐτῶν θέσεως ὡσεὶ κοσμημάτων διὰ ψαλίδος ἐπὶ χάρτου ἀποκοπέντων.

Ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἐκκλησιας ταύτης σκοπὸν εἶχε νὰ καταστήσῃ τὴν ἐκκλησιαν ταύτην βασιλικὸν κοιμητήριον. Βλέπει τις ἐν αὐτῇ τὸ μνημεῖον Ἑρρίκου τοῦ Ζ' προῖὸν τῆς γλυφίδος τοῦ Τορικιάνου, ὃν οἱ Ἄγγλοι ὀνομάζουσιν ἀντίζηλον τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, βεβαίως διότι ἔθραυσε δι' ἑνὸς γρονθοκοπήματος τὴν ῥίνα τοῦ μεγάλου Βουοναρρότη! Τοιαύτη δὲ ἀντίζηλία ἔχει τὴν ἀξιαν αὐτῆς ἐν τῇ τῶν πυγμάχων πατρίδι.

Ὀλίγον τι μακρὰν τῆς μονῆς ταύτης εὑρίσκεται τὸ δικαστήριον, μία τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ περιεργοτέρων τῆς Εὐρώπης αἰθουσῶν· διότι μόνη τοσαύτης ἐκτάσεως αἴθουσα εὑρίσκεται ἐν Εὐρώπῃ μὴ στηριζομένη ἐπὶ στηλῶν. Τὸ westminster - Hall ἔχει μῆκος μὲν 270 ποδῶν ἐπὶ 74 πλάτους καὶ 90 ὕψους. Ἡ διαβόητος αὐτοῦ αἴθουσα ἐγένετο θέατρον μεγάλων συμβάντων. Ἐνταῦθα ἀνεπαύθη Ῥιχάρδος ὁ Β'., ὅστις δέκα πρὸ τοῦ θανάτου του ἔτη ἑστίασεν ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ δέκα χιλιάδας συμποτῶν. Τὰ βουλευτικὰ σώματα ἦσαν συνηθροισμένα καὶ ὁ Βολιγγβρόκιος ἐκάθησε πλησιέστατα τοῦ κενοῦ θρόνου. Ἐλθούσης δὲ τῆς στιγμῆς τῆς ψηφοφορίας, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καλίσγης ἐτόλμησε νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ συμφέροντα τοῦ νέου κόμητος March, ἀπογόνου τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Ἰωάννου Guan, δουκὸς τῆς Λανκάστρης. Ὁ βασιλεὺς ἐξελέγετο ἤδη, ἡ δὲ συνέλευσις ἦν σιωπηλὴ καὶ ὡς ἔντρομος διὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἀποστολήν, ὅταν ὁ παράτολμος Βολιγγβρόκιος ἐγείρεται ἐξαπιναίως, θέτει πόδα ἑδραῖον ἐπὶ τῆς πρώτης τοῦ θρόνου βαθμίδος, καὶ τὸ σημεῖον ποιῶν τοῦ σταυροῦ ἀνακράζει.

— Ἐγὼ Ἑρρίκος τῆς Λανκάστρης κηρύττω τὴν

βασιλείαν τῆς Ἀγγλίας μεθ' ὅλων τῶν ὑπ' αὐτὴν χωρῶν καταγομένην κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ἡγεμόνος Ἑρρίκου τοῦ Γ'. καὶ ἐπιμένω εἰς τὴν ἐλέῳ Θεοῦ καὶ βοηθείᾳ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μου ἀνάκτησιν αὐτῆς.

Καὶ ταῦτα λέγων δεικνύει τὸν δακτύλιον καὶ τὴν βασιλικὴν σφραγῖδα ἣν ἀπέκτησε διὰ τοῦ Ῥιχάρδου. Τότε οἱ ἀρχιεπίσκοποι τοῦ Ὑόρκ καὶ τοῦ Καντορβερὺ τὸν λαμβάνουσιν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ βοηθοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν δυσχερῆ ἀνάβασιν τῶν βαθμίδων τοῦ θρόνου ἐφ' οὗ ἐπεκάθησεν, ἀναγορευθεὶς ὡς βασιλεὺς Ἑρρίκος Δ'.

Ἀλλὰ τὸ πολυπόθητον τοῦτο σκῆπτρον ἐγένετο αὐτῷ παραίτιον δυστυχιῶν καὶ θλίψεων ἀνεκδιηγήτων. Ἡ βασιλεια ἐταράσσετο ὑπὸ ἐπαναστάσεων· ὁ υἱὸς αὐτοῦ κατέθλιψε τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του, καὶ ὁ Ἑρρίκος Δ'. μόλις τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν, ἐξέπνεεν ὑπὸ γήρατος παρακαιρου, βαρυνθεὶς τὴν ἰσχὺν καὶ ἀηδιάσας ἐκ τῆς ὑπερτάτης ἐκείνης ἀρχῆς, ἣν τοσοῦτοι ἄνδρες ἐπεπόθησαν καὶ ἐπέτυχαν μέχρι τέλους, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἐγκατέλιπον πολλάκις μετανοοῦντες καὶ καταρώμενοι τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐφαντάσθησαν τὴν κτῆσιν αὐτῆς. Ἔτι ἐν ἀγωνίαις θανάτου εὑρισκόμενον ἐνόμισαν αὐτὸν ἀποθανόντα, καὶ ὁ πρίγγιψ τῶν Galles ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ στέμμα τὸ παρὰ τὴν βασιλικὴν τεθειμένον κλίνην.

— Ἀ! ἀνεψιὲ, λέγει τότε ὁ ψυχορράγων βασιλεὺς, ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ, τί δικαίωμα ἔχεις σὺ ἐπὶ τοῦ στέμματος τούτου, ἀφοῦ ὁ πατήρ σου οὐδεμίαν εἶχε τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀξίωσιν.

— Κύριε, ὑμεῖς ἀπεκτήσατε τοῦτο διὰ τοῦ ξίφους· διὰ τοῦ ξίφους θέλω καὶ ἐγὼ τὸ διατηρήσει.

— Ποίησον λοιπὸν ὡς βουλει, καὶ ὁ Θεὸς ἂς κρίνῃ ἡμᾶς· εἴθε νὰ μὲ συγχωρήσῃ.

Ἀλλ' ὁ νέος οὗτος πρίγγιψ διετήρησε τὸ στέμμα καὶ ἵνα στερεώσῃ αὐτὸ ἐπὶ πλέον προσέθηκε καὶ τὸ τῆς Γαλλίας.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ο ΠΕΛΑΡΓΟΣ ΚΑΛΙΦΗΣ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ.

Α'.

Ὁ Χασὶδ, καλίφης τοῦ Βαγδατίου, ἑσπέραν τινὰ ἦτο μαλθακῶς ἐξηπλωμένος ἐφ' ἑνὸς ἀνακλίντρου. Μόλις δὲ εἶχε ἐξεγερθῆ ἀπὸ σύντομον ὕπνον καὶ ἐφαίνετο πολὺ εὔθυμος. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔφερεν ἐπὶ τῶν χειλέων του μακράν τινα καπνοσύριγγα ἐκ ῥοδοξύλου, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔκαιεν ὅλως εὐωδία νικοτιανή· καὶ ἐρρόφα ὀλίγον καφὲ, ὃν τῷ ἔχεεν εἷς μαῦρος δοῦλος. Ὁσάκις δὲ ἐρρόφα, ἔφερε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς μακρᾶς γενειάδος του εἰς σημεῖον εὐχαριστήσεως. Ἦτο δὲ ἡ καταλληλοτέρα στιγμὴ καθ' ἣν ἠδύνατό τις νὰ τὸν πλησιάσῃ, διότι ἦτον γλυκὺς τὸ ἦθος καὶ προσηνής. Οὕτω καὶ ὁ Μανσὸρ, ὁ Μέγας βεζύρης του, κατὰ προτίμησιν ἐξέλεγε τὰς στιγμὰς ταύτας, διὰ νὰ παρουσιάζεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἑσπέραν, περὶ ἧς λέγομεν, ὁ Μανσὸρ ἦλθε κατὰ τὸ σύνηθες· ἀλλ' ὄχι ὡς πάντοτε, πλὴν περίλυπος καὶ σκεπτικός.

— Διατί λοιπὸν, Βεζύρη μου, εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Καλίφης, μᾶς εἶσαι κατηφὴς σήμερον;

— Δὲν ἠξεύρω, ἀπήντησεν ὁ Βεζύρης ὑποκλίνων ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου του, ἐὰν φαίνωμαι οὕτω, τοῦτο δὲ μόνον γνωρίζω τὸ ὅτι ἦλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἔμπορός τις, ἔχων ὡραῖα πράγματα πρὸς πώλησιν, καὶ κατὰ δυστυχίαν τὰ χρήματά μου εἶναι ὀλίγα.

Ὁ Καλίφης, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Βεζύρην του, ἐξαπέστειλε πάραυτα τὸν μαῦρον δοῦλόν του διὰ νὰ εὕρῃ τὸν ἔμπορον. Ἦτο δὲ οὗτος μικρός τις ἀνὴρ εὐσαρκος μελάγχρους καὶ ῥακενδύτης, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ κιβώτιον πλῆρες διαφόρων πραγματειῶν, οἷον μαργαρίτας, δακτύλια, ποτήρια, κτένια, πιστόλια κτλ.

Ἀφοῦ μετὰ προσοχῆς ἐξέτασε πάντα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα, τέλος ἀπεφάσισε καὶ ἠγόρασε διὰ μὲν τὸν Μανσὸρ ἓν ζεῦγος πολυτίμων πιστολίων, διὰ δὲ τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἓν λαμπρὸν κτένιον. Καθ' ἣν στιγμὴν ὅμως ὁ ἔμπορος ἡτοιμάζετο νὰ κλείσῃ τὸ κιβώτιόν του, ὁ Χασὶδ παρετήρησεν εἰς τινα γωνίαν αὐτοῦ, μίαν ταβακοθήκην καὶ ἐζήτησε νὰ τὴν ἴδῃ. Περιεῖχε δ' αὕτη μαύρην τινὰ κόνιν, καὶ ἓν τεμάχιον χάρτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν γεγραμμέναι λέξεις τινὲς, τὰς ὁποίας ὁ Καλίφης καὶ ὁ Βεζύρης δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀναγνώσωσι.

— Τὴν θήκην ταύτην, εἶπεν ὁ ἔμπορος, τὴν ἔχω ἀπό τινα Ἄραβα τὸν ὁποῖον συνήντησα εἰς τὴν Μέκαν, δὲν ἠξεύρω ὅμως τί περιέχει καὶ πωλῶ αὐτὴν, ἂν τύχῃ, διὰ μικρὰν ποσότητα.

Ὁ Χασὶδ, ὅστις ἠγάπα συναθροίζων ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης του παλαιὰ χειρόγραφα, ἂν καὶ δὲν ἤξευρε νὰ τὰ ἀναγινώσκῃ, ἠγόρασε τὴν ταβακοθήκην ταύτην. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ μέγαν εἶχε πόθον νὰ μάθῃ τί ἡ γραφὴ αὕτη ἔλεγεν, ἠρώτησε τὸν Βεζύρην του, μήπως ἠξευρέ τινα ἱκανὸν νὰ ἑρμηνεύσῃ ταύτην.

—Χαριέστατε αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ Μανσὸρ, παρὰ τὸ μέγα τέμενος κατοικεῖ ἄνθρωπός τις, Σελίμης ὁ σοφὸς ἐπονομαζόμενος, ἐπειδὴ κατέχει ὅλας τὰς γλώσσας. Στεῖλε φέρε τον ἐδῶ, θέλει ἐννοήσει ἀναμφιβόλως τὰ μυστηριώδη ταῦτα σημεῖα, καὶ μᾶς ἐξηγήσει αὐτά.

Ὁπόταν δὲ ὁ Σελίμης ἦλθεν, ὁ Καλίφης τῷ εἶπεν ὡς ἑξῆς.

— Σελίμη, σὲ καλοῦσι σοφώτατον, θεώρησον ἐπ' ὀλίγον τὴν γραφὴν ταύτην . . . . Ἐὰν δυνηθῇς νὰ τὴν ἀναγνώσῃς, θέλεις ἔχει εἰς ἀνταμοιβὴν, ἓν ὡραῖον τελετῆς ἔνδυμα, ἂν δὲ τὸ ἐναντίον, θέλω προστάξει νὰ σοὶ δόσωσι ῥάπισματα δώδεκα καὶ εἰκοσιπέντε ἐπὶ τῶν ταρσῶν σου διότι δὲν ἀξίζεις τὸν ὁποῖον φέρεις τίτλον.

— Γεννηθήτω τὸ θέλημά σου αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ Σελίμης.

Ἐθεώρησεν ἐπὶ πολὺ τὴν γραφὴν, μετέφερεν αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς σημασίας, καὶ ἐφάνη βαθέως σκεπτόμενος· τέλος ἀνέκραξε.

— Νὰ μὲ κρεμάσουν, ἐὰν δὲν ἦναι λατινικά.

— Ἔ, καλὰ, σὺ ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃς λατινικὰ, μετάφρασόν μας τὸ περιεχόμενον τοῦ χαρτίου τούτου.

Ἰδοὺ δὲ τί ἀνέγνωσεν ὁ Σελίμης.

« Ὁ εὑρὼν τὴν κόνιν ταύτην, πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἀλάχ (θεὸν) περὶ τῆς τοιαύτης εὐνοίας του, διό-

τι λαμβάνων αὐτὴν, καὶ προφέρων μόνον ταύτην τὴν λέξιν, Μ ο υ τ ά β ο ρ, θέλει ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλεται εἰς ζῶον καὶ νὰ ἐννοῇ τὴν γλῶσσάν του. Διὰ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ δὲ τὴν προτέραν του μορφὴν, δὲν ἔχει νὰ πράττῃ ἄλλο, εἰμὴ στρεφόμενος πρὸς ἀνατολὰς νὰ προσκλίνῃ τρὶς καὶ νὰ προφέρῃ τὸ Μ ο υ τ ά β ο ρ. Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει νὰ προσέχῃ μήπως καὶ γελάσει καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μεταμορφώσεως· διότι πάραυτα ἡ λαμπρὰ αὕτη λέξις θέλει ἐξαλειφθῇ τῆς μνήμης του, καὶ θέλει διαμένει καθ' ὅλον τὸν βίον του μεταμορφωμένος ὡς ζῶον.»

Ὁ Καλίφης γοητευθεὶς ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ὥρκισε τὸν Σελίμην νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς οὐδένα τὶ ἔμαθεν· ἐπρόσταξε νὰ τῷ δοθῇ μεγαλοπρεπὴς στολὴ καὶ τὸν ἀπέπεμψεν.

— Ἰδοὺ, τὶ θέλει νὰ εἴπῃ νὰ ἐπιτύχῃ τις εἰς ἀγορὰν, εἶπεν εἰς τὸν Μανσὸρ ὁπόταν ἔμειναν μόνοι· ὦ πόσον λοιπὸν χαίρω ὅτι δύναμαι νὰ γίνω ζῶον! Μὴ λείψῃς αὔριον, πολλὰ πρωὶ νὰ ἦσαι ἐδῶ ἵνα ὑπάγωμεν ὁμοῦ καὶ ἀκούσωμεν τὶ τὰ ζῶα λέγουσιν, εἴτε εἰς τὸν ἀέρα, εἴτε ἐντὸς τῶν ὑδάτων, εἴτε ἐντὸς τῶν δασῶν.

Β'.

Τῇ ἐπαύριον πολλὰ πρωὶ, ὁ Βεζύρης ἐπαρουσιάσθη ἔμπροσθεν τοῦ δεσπότου του, ὡς ἐπροστάχθη. Ὁ Καλίφης ἔθεσεν ἐντὸς τῆς ζώνης του τὴν πολύτιμον ταμβακοθήκην, καὶ παρῄτησε τὸ παλάτιον ὑπὸ μόνου τοῦ Μανσὸρ συνοδευόμενος. Διῆλθον τοὺς ἀπεράντους κήπους τῶν ἀνακτόρων καὶ ἔφθασαν παρά τινα λίμνην ἔνθα παρετήρησαν ἕνα πελαργὸν σοβαρῶς περιδιαβάζοντα ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἀνιχνεύοντα βατράχους, οἵτινες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χαρμοσύνως ἐκόαζον, ἄλλον δὲ ἱπτάμενον εἰς τὸν ἀέρα.

— Τρὶς χαριτωμένε μου κύριε, εἶπεν ὁ Μανσὸρ, τὴν γενειάδα μου στοιχιματίζω, ὅτι τὰ δύω ταῦτα τὰ μακρύταρσα πτηνὰ θὰ λέγουσι πολλὰ νόστιμα πράγματα· ὤ, καὶ νὰ ἐγινώμεθα πελαργοί!

— Ἡ ἰδέα σου εἶναι ἀξιόλογος, ἀπήντησεν ὁ Καλίφης, ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν τὸ τὶ πρέπει νὰ πράξωμεν διὰ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν προτέραν μας μορφήν. Ἂς ἴδωμεν. « Νὰ προσκλίνωμεν τρὶς πρὸς ἀνατολὰς καὶ νὰ προφέρωμεν Μ ο υ τ ά β ο ρ. Προπάντων μὴ πειραθεὶς νὰ γελάσῃς, διότι ἐχάθημεν.

Ἐνῷ οὕτω συνωμίλουν, ὁ ἱπτάμενος πελαργὸς κατῆλθεν ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης. Ὁ Καλίφης ἔσπευσεν ἐξάγων τὴν ταμβακοθήκην του ἐκ τῆς ζώνης του καὶ λαβὼν μίαν δραγμίδα ἐκ τῆς περιεχομένης μαύρης κόνεως, ἔδοσε τὴν ἡμίσειαν πρὸς τὸν Βεζύρην, καὶ συνάμα ἐπρόφερον «Μ ο υ τ ά β ο ρ.»

Πάραυτα αἱ κνῆμαι αὐτῶν συνεστάλησαν καὶ κατέστησαν ἐρυθραὶ καὶ ἰσχναὶ, τὰ δὲ κιτρινωπὰ τοῦ Καλίφου σανδάλια μετὰ τῆς περισκελίδος του μετεβλήθησαν εἰς κνήμας πελαργοῦ, οἱ βραχίονές του ἔγιναν πτέρυγες, ὁ αὐχήν του ἐπεκτάνθη ἐπὶ ἥμισυ πῆχυν, ἡ γενειάς του ἐχάθη, τὸ δὲ σῶμά του κατεκαλύφθη ὑπὸ πτερῶν.

— Ὡραῖον ῥάμφος ἔχεις Βεζύρη· καὶ μὰ τὸ γένειον τοῦ προφήτου δὲν μ' ἔτυχε νὰ ἴδω παρόμοιον.

— Ταπεινότατα σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ὁ Μανσὸρ, κύπτων μέχρις ἐδάφους τὸν αὐχένα του. Κ' ἐγὼ ἐπίσης, ἐὰν ἐτόλμων, ἤθελα βεβαιώσει ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, ἔτι ὡραιοτέρα εἶναι ὑπὸ τὴν μορφὴν πελαργοῦ παρὰ τὴν φυσικήν.

Ἐνῷ λοιπὸν ὁ Καλίφης καὶ ὁ Βεζύρης αὐτοῦ σιωπηλῶς ἀντεπέδιδον φιλοφρονήσεις, οἱ δύο πελαργοὶ ἐπλησίασαν, ἔσπευσαν δὲ καὶ αὐτοὶ νὰ πλησιάσωσιν αὐτοὺς, καὶ πρὸς μέγαν θαυμασμόν των ἤκουσαν τὴν ἀκόλουθον συνδιάλεξιν.

— Καλημέρα σας κυρία μακροσκελοῦ, πολλὰ πρωὶ ἐξυπνήσατε σήμερον.

— Ἄ! σεῖς εἶσθε γειτόνισσά μου, ὦ, πολὺ τὸ χαίρομαι ὅτι σᾶς βλέπω. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ προγευματίσετε μαζύ μου, δύναμαι νὰ σᾶς προσφέρω τὸν ἥμισυν τοῦτον βάτραχον.

— Εὐχαριστῶ, ἀκριβή μου, δὲν πεινῶ, δὶ ἄλλο τι καὶ ὄχι νὰ προγευματίσω ἦλθα ἐδῶ. Οἱ γονεῖς μου δίδουν μέγαν χορὸν τὸ ἑσπέρας, καὶ ἐπειδὴ ἀνάγκη πᾶσα νὰ χορεύσω ἦλθα νὰ γυμνασθῶ ὀλίγον τὴν π ό λ κ α ν.

Ἡ νέα λοιπὸν πελαργὸς ἤρχισε τότε νὰ πηδᾶ μὲ τόσον κωμικὸν τρόπον, νὰ λαμβάνῃ τοσοῦτον σκιαγραφικὰς θέσεις, ἱσταμένη ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ποδὸς ἐπτερυγίζετο μὲ τοσαύτην κωμικὴν χάριν, ὥστε ὁ Χασὶδ καὶ ὁ Βεζύρης αὐτοῦ ἐθεώρησαν ἀλλήλους ἐκστατικῶς, καὶ ἀκούσιός τις γέλως ἐξέφυγε τοῦ ῥάμφους των.

— Ἄ! τὶ ἀστεῖον, ἐκραύγασεν ὁ Καλίφης, κρίμα! τὰ ἀνόητα ταῦτα ζῶα ἐξηγριώθησαν ἀπὸ τοὺς γέλωτας ἡμῶν, διότι ἀφοῦ ἐχόρευσαν ἴσως ἤθελον καὶ ψάλλει . . .

Ἐν τῷ ἅμα ἐνθυμήθη, ὅτι τοῖς ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ γελάσωσιν.

— Ὦ δυστυχία! τὸ ἀστεῖον ἤθελε μοὶ καταστῇ λυπηρώτατον, ἐὰν ἐπέπρωτο νὰ μένω διὰ βίου ὑπὸ τοιαύτην μορφήν.

Ἐστράφη πρὸς ἀνατολὰς, ἐπροσπάθησε νὰ προφέρῃ Μ ο υ . . . μ ο υ . . . . Ἀλλ' ὦ θλίψις! μήτ' αὐτὸς, μήτ' ὁ Μανσὸρ ἠδυνήθησαν ν' ἀνακαλέσωσι τὴν μαγικὴν λέξιν.

Γ'.

Οἱ ταλαίπωροι πελαργοὶ περιεπλανῶντο μελαγχολικῶς τὰς πεδιάδας. Ἐν τῇ θλίψει των ἠγνόουν τὶ ἔμελλαν νὰ γίνωσι καὶ τὶ νὰ πράξωσιν. Ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐλπίσουν, ὅτι ἤθελον τοὺς ἀναγνωρίσει εἰς Βαγδάτιον, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀνεγνωρίζοντο, ἔστεργον ποτὲ ἕνα πελαργὸν διὰ Καλίφην.

Πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας διέμενον εἰς τὰ περίχωρα τῆς πόλεως, ἐκ καρπῶν τινων διατρεφόμενοι, τοὺς ὁποίους ἕνεκα τοῦ μακροῦ ῥάμφους των ἐδυσκολεύοντο νὰ τρώγωσιν, ἐπροτίμουν ὅμως τούτους τῶν βατράχων. Καθ' ἑκάστην, ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ τῆς ὁροφῆς τοῦ παλατίου, θεωροῦντες ἐκεῖθεν τὰ διατρέχοντα. Τὴν πρώτην ἡμέραν παρετήρησαν μεγάλην κατήφειαν, καί τινα ἀνησυχίαν, ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἀρχόντων τε καὶ τοῦ λαοῦ· τὴν δευτέραν, τὰ πρόσωπα ἐφαιδρύνθησαν, καὶ τὴν τρίτην, εἶδον μετὰ πομπῆς πορευομένην λαμπράν τινα συνοδίαν. Ἐφ' ἑνὸς πλουσίως ἐπεστρωμένου ἵππου ἐφέρετο ἀνήρ τις κεκαλυμμένος διὰ μακροῦ ἐπανωφορίου, ἐρυθροῦ καὶ χρυσοπαρυφασμένου· λαμπρὰ συνοδία περιεστοίχιζεν αὐτὸν, πᾶσα δὲ ἡ πόλις τοῦ Βαγδατίου, τὸν ἠκολούθει διὰ κραυγῶν, ζήτω ὁ Μίρζας! ζήτω ὁ Καλίφης ὑμῶν! Οἱ δύο δὲ ταλαίπωροι πελαργοὶ ἐθεώρησαν ἀλλήλους ὡς ἐξουθενημένοι.

— Καταλαμβάνεις τώρα Μανσόρ, διατὶ εἶμαι ὑπὸ ταύτην τὴν μορφήν; Ὁ Μίρζας οὗτος εἶναι υἱὸς τοῦ πλέον θανασιμου ἐχθροῦ μου. τοῦ διαβοήτου ἐκείνου μάγου! Κασχνοὺρ, ὅστις ὤμοσεν αἰώνιον κατ' ἐμοῦ μῖσος, δὲν ἀπώλεσα ὅμως εἰσέτι πᾶσαν ἐλπίδα. Ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ, πιστὲ τῆς δυστυχίας μου σύντροφε, ἂς πετάξωμεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ προφήτου, ἴσως ὁ ἅγιος οὗτος τόπος διαῤῥήξει τὴν κατέχουσαν ἡμᾶς μαγείαν.

Καὶ οἱ δύο πελαργοὶ ἐπέταξαν πρὸς τὴν Μεδίναν.

— Ὦ αὐθέντα, ἔκραξεν ὁ Βεζύρης, ὕστερον ἀπὸ πολλῶν ὡρῶν κοπῶδες πέταμα, πολὺ βιάζεσθε, ἐγὼ δὲν δύναμαι πλέον, μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς ἀκολουθήσω. Πρὸς τούτοις ἀρχίζει νὰ νυκτώνῃ, καὶ νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶσθαι φρονιμώτερον νὰ εὕρωμεν κατάλυμά τι διὰ τὴν νύκτα ταύτην.

Ὁ πελαργὸς Χασὶδ, ἐνοστιμεύθη τὴν πρότασιν τοῦ ὑπηρέτου του, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐτράπησαν καὶ οἱ δύο εἰς ἀνεύρεσιν καταλύματος. Πάραυτα παρετήρησαν ἄπειρα ἐρείπια, καὶ κατευθύνθησαν μὲ σκοπὸν νὰ διανυκτερεύσωσιν ἐκεῖ. Τὰ ἐρείπια ταῦτα ἐφαίνοντο ὡς λείψανα παλαιοῦ τινος πύργου, ὡς ἐκ τῶν ἐδῶ κ' ἐκεῖ διακρινομένων ὑποστυλίων καὶ ὡραίων τινῶν θαλάμων καὶ διαδρόμων, ἅτινα ὁ χρόνος δὲν εἶχεν ἐξ ὁλοκλήρου καταστρέψει. Οἱ δύο μας λοιπὸν πελαργοὶ διέτρεχον τὰ ἐρείπια διὰ νὰ τύχωσι τέλος μέρος τι ἵνα τοποθετηθῶσι. Πάραυτα ὁ Μανσὸρ ἔστη, διότι παραδοξός τις θόρυβος προσέβαλε τὴν ἀκοήν του.

— Χαριέστατε δέσποτα, εἶπε μὲ σιγαλέαν φωνὴν πρὸς τὸν Καλίφην σείρων αὐτὸν ἡσύχως διὰ τοῦ ῥάμφους του, ἐὰν δὲν ἦτον ἀνοησία εἰς ἕνα μέγαν Βεζύρην καὶ πρὸ πάντων εἰς ἕνα πελαργὸν νὰ φοβῆται πνεύματα, ἤθελα εἰπῆ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἤκουσα γογγισμοὺς συνάμα καὶ στεναγμούς.

Ὁ Χασὶδ ἔστη καὶ ἠκροάσθη, καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἤκουσε γογγισμοὺς καὶ ἠθέλησε νὰ δράμῃ πρὸς ὃ ἐξήρχοντο μέρος, ὁ Μανσὸρ ὅμως ἐκράτει αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μὴ διακινδυνεύσῃ ἐκ νέου. Πᾶσα παράκλησίς του ὑπῆρξεν ἀνωφελής. Ὁ Καλίφης ὅστις ὑπὸ τὸ πτέρωμα ἑνὸς πελαργοῦ ᾐσθάνετο πάλλουσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἐξέφυγεν ἐκ τοῦ ῥάμφους τοῦ Βεζύρη, ἀφεὶς τινα πτερὰ, καὶ ἀφοῦ διέτρεξε μακροὺς διαδρόμους, ἔφθασεν ἔμπροσθεν μιᾶς ἡμικλείστου θύρας, δὶ ἧς διέφευγον λυγμοὶ καὶ θρῆνοι. Ὁ Χασὶδ ὤθησε τὴν θύραν διὰ τοῦ ῥάμφους του καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, καταπλαγεὶς εἰς τὴν θέαν σωματώδους τινὸς γλαυκὸς πρός τινα γωνίαν ἱσταμένης. Ἄφθονα δάκρυα ἔῤῥεον ἐκ τοῦ κυρτοῦ ῥάμφους της. Ὅταν λοιπὸν παρετήρησε τὸν Καλίφην ἔκραξε κραυγὴν χαρᾶς, ἀντηχήσασαν καθ' ὅλον τὸν πῦργον, ἐσπόγγισε χαριέντως διὰ τῶν πτερύγων τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ πρὸς μέγαν τῶν πελαργῶν θαυμασμὸν, διότι καὶ ὁ Μανσὸρ ἦλθε πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ αὐθέντου του, εἶπε πρὸς αὐτοὺς εἰς καθαρὰν ἀραβικήν.

— Καλῶς ἤλθατε, δὶ ἐμὲ εἶσθε καλὸς οἰωνὸς, ἡ δὲ ἀπελευθέρωσίς μου πλησιάζει· διότι μοὶ ἐπροφήτευσαν ὅτι ἡ εὐτυχία μου θέλει μοὶ ἀνηγγελθῆ ἀπὸ πελαργούς.

Ὁ Καλίφης μόλις συνελθὼν τῆς ἐκπλήξεώς του, ἔκυψε μέχρις ἐδάφους τὸ μακρὺ ῥάμφος του, διέθεσε κομψῶς πως τοὺς λεπτοὺς πόδας του καὶ ἐλάλησεν οὕτω,

— Φίλη μου γλαῦξ, ἐὰν πρέπῃ νὰ πιστεύσω τοὺς λόγους σου, βλέπω ὅτι καὶ σὺ μετέσχες τοῦ εἴδους τῆς δυστυχίας μου. Ἀλλοίμονον ὅμως! ἡ ἐλπίς σου θέλει ψευσθῆ, διότι ἡμεῖς δὲν ἤλθομεν ἐνταῦθα ἵνα σὲ σώσωμεν, καθὼς καὶ σὺ αὐτὴ θέλεις ἐννοήσει τὴν ἀδυναμίαν μας, ὅταν μάθῃς τὴν ἱστορίαν μας.

Τότε ὁ Καλίφης διηγήθη ὅ,τι γνωρίζομεν.

Δ'.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸν λόγον του, ἡ γλαῦξ τὸν εὐχαρίστησε καὶ διηγήθη ἐπίσης πρὸς αὐτὸν τὴν ἱστορίαν της.

— Εἶμαι μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδιῶν. Ἡμέραν τινὰ ὁ κακότροπος μάγος Κασνοὺρ ἦλθε καὶ μ' ἐζήτησεν εἰς γάμον διὰ τὸν υἱόν του Μίρζα. Ὁ πατήρ μου ὅμως ὅστις ἦτον ἀνὴρ βίαιος ἐδίωξεν αὐτὸν ἐκεῖσε βαρβάρως, ἀλλὰ τὸ παρωργισμένον τέρας ὤμωσεν ἐκδίκησιν. Ἑσπέραν δέ τινα ἀπελάμβανον δρόσον εἰς τοὺς κήπους τοῦ πατρός μου, ἡ ἡμέρα μοὶ ὑπῆρξε ἐνοχλητική, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶχα ἀνάγκην νὰ πίω τι, δοῦλος δέ τις μοὶ παρουσίασεν ἀναψυκτικόν τι ποτόν. Μόλις τὸ ἔθεσα εἰς τὰ χείλη μου καὶ πάραυτα μετεμορφώθην εἰς τὴν εἰδεχθῆ ταύτην μορφήν· ὡς ἐκ τοῦ τρόμου μου δὲ ἐλειποθύμησα, καὶ ὁπόταν συνῆλθον εἰς ἐμαυτὴν εὑρέθην ἐντὸς τοῦ θαλάμου τούτου.

Ἰδοὺ ἡ κατοικία σου, μοὶ εἶπεν ὁ Κασνοὺρ μὲ φρικώδη φωνὴν, καθ' ὅλον τὸν βίον σου, θέλεις εἶσαι ἀντικείμενον φρίκης, προσέτι καὶ μεταξὺ τῶν ζώων, ἐνόσῳ ἀνήρ τις δὲν συγκατατεθῆ νὰ σὲ νυμφευθῇ ὑπὸ τὴν εἰδεχθῆ ταύτην μορφήν.

Πολλοὶ παρῆλθον μῆνες, ἐκ τῆς ἀποτροπαίου ἐκείνης ἡμέρας, καὶ διάγω ἐνταῦθα τὸν θλιβερὸν καὶ μονήρη βίον μου. Ἡ δὲ ὡραία φύσις δι' ἐμὲ εἶναι μηδὲν, εἶμαι τυφλὴ τὴν ἡμέραν, τότε δὲ μόνον πίπτει τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου κάλυμμα, ὁπόταν ἡ σελήνη διὰ τῶν ὠχρῶν αὐτῆς ἀκτίνων, φωτίσει τὰ ἐρείπια ταῦτα.

Ἡ γλαῦξ ἐσιώπησεν, ἀποσπογγίσασα ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῶν πτερύγων της· ἡ διήγησις εἶχεν ἀνανεώσει τὰς θλίψεις της, καὶ τῆς ἀπέσπα νέα δάκρυα.

Ὁ Καλίφης ἔστη ἐπί τινας στιγμὰς, βυθισμένος εἰς βαθείας σκέψεις.

— Μεταξὺ ἡμῶν, εἶπε τέλος, ὑπάρχει μυστηριώδης τις σχέσις, ἀλλὰ τίνι τρόπῳ νὰ διαλύσωμεν τὸ αἴνιγμα τοῦτο;

— Γνωρίζω ἴσως, ἐν μέσον, νὰ μᾶς ἐξάξῃ τῆς κακῆς ταύτης συμφορᾶς, ἔκραξε πάραυτα ἡ γλαῦξ, ὁ κακότροπος μάγος, ὅστις τοσαῦτα ἔπραξεν εἰς ἡμᾶς κακὰ, ἔρχεται ἐνταῦθα ἅπαξ τοῦ μηνὸς συνωδευμένος ὑπὸ τῶν φίλων του. Συνέρχονται δὲ εἰς ἕνα πλησίον τοῦ θαλάμου τούτου διάδρομον. Πολλάκις ἤκουσα αὐτοὺς διηγουμένους τὰς κακὰς πράξεις, ἃς πράττουν εἰς τὸ διάστημα τοῦ μηνός. Ἴσως λοιπὸν, ἀκούοντες καὶ πάλιν, θέλομεν ἐλευθερωθῆ, μανθάνοντες ἢν ἐλησμονήσατε μαγικὴν λέξιν.

— Ὦ, τὴν φιλτάτην πριγκιπέσαν, ἐκραύγασεν ὁ Καλίφης γενόμενος παράφορος ἐκ τῆς χαρᾶς, εἰπέ με τάχιον ἐὰν θὰ ἔλθωσιν.

Ἡ γλαῦξ ἐσιώπησε πρὸς στιγμήν.

— Πρὶν σοὶ ἀποκριθῶ, εἶπεν τέλος, μὴν εὕρῃς κακὸν, νὰ θέσωμεν μίαν συμφωνίαν.

— Πρόσταξε καὶ θέλω ὑπακούσει.

— Ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν, πρέπει νὰ μοὶ προσφέρῃ τὴν χεῖρα του, καθ' ὅτι καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἶμαι ἀνυπόμονος, νὰ ἐλευθερωθῶ τοῦ τρομεροῦ τούτου περικαλύμματος, καὶ ἑνόσῳ ἀνήρ τις δὲν μὲ νυμφευθῇ ὑπὸ τοιαύτην μορφὴν, εἶμαι καταδεδικασμένη νὰ τὴν διατηρῶ.

Οἱ δύο πελαργοὶ ἐξεπλάγησαν εἰς τὴν πρότασιν.

— Μανσὸρ, εἶπε χαμιλῇ τῇ φωνῇ, ὁ Καλίφης πρὸς τὸν Βεζύρην του, ἐμποδίζων αὐτὸν διὰ τῆς πτέρυγός του, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκεῖνος ἡτοιμάζετο νὰ φύγῃ, βεβαίως, ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι θλιβερὰ πρότασις, τὸ νὰ εἶναι τις σύζυγος τοῦ δυσειδοῦς τούτου ζώου, ἀλλὰ πρὸς χάριν τῆς φιλίας μας καὶ ἵνα σωθῶμεν ἀμφότεροι πρέπει νὰ τὴν νυμφευθῇς.

— Πῶς; ἐγώ! ἀπεκρίθη ἔντρομος ὁ Βεζύρης, θέλεις νὰ μοὶ ἀποσπάσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ γυνή μου ὅταν ἐπιστρέψω οἴκαδε; Προστούτοις εἶμαι γέρων καὶ παρηκμακὼς, ἐνῷ ἀπεναντίας ὑμεῖς, αὐθέντα, εἰσθε νέος καὶ ἄγαμος, καὶ κατὰ συνέπειαν, δυνασθε καλλιον ἐμοῦ νὰ νυμφευθῆτε μίαν νέαν καὶ εὔμορφον πριγκιπέσαν.

— Τίς μὲ βεβαιώνει ὅτι εἶναι νέα καὶ εὔμορφος; εἶπε, καὶ κατέβριψε θλιβερῶς ὁ Καλίφης τὰς πτέρυγας του. Εἶναι ἀπαράλλακτον ὡς νὰ θέσῃς αἴλουρον ἐντὸς τοῦ θυλακίου σου.

Μολοντοῦτο βλέπων ὅτι ὁ Μανσὸρ ἐπροτίμα νὰ μένῃ διὰ βίου πελαργὸς ἢ νὰ συζευχθῇ τὴν γλαῦκα, κατεπείσθη νὰ τῇ προσφέρῃ τὴν χεῖρά του.

Ἡ γλαῦξ ὡδήγησε τοὺς δύο πελαργοὺς εἴς τι μέρος ὅπου διὰ μέσου μιᾶς χαράδρας τὰ πάντα ἠδύναντο καὶ ν' ἀκούωσι καὶ νὰ βλέπωσι χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸν φόβον μὴ τοὺς παρατηρήσωσι.

Τῷ ὄντι, εἴς τινα μεγαλοπρεπῶς ὡραισμένην αἴθουσαν, μέγας ἀριθμὸς λυχνιῶν διαφόρων χρωμάτων ἀντικαθίστον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· εἰς δὲ τὸ μέσον ὑπῆρχε τράπεζα γέμουσα παντοειδῶν καὶ ἐπιζητήτων φαγητῶν, περὶ δὲ τὴν τράπεζαν ταύτην ὑπῆρχε μαλθακόν τι ἀνάκλιντρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦλθον καθίσαντες πολλοὶ ἄνθρωποι. Οἱ πελαργοὶ ἀνεγνώρισαν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸν ἔμπορον, ὅστις τοῖς εἶχε πωλήσει τὴν κόνιν. Ὁ Κασνοὺρ ἤρχισε νὰ διηγῆται πρὸς αὐτοὺς, τὸ ὁποῖον ἔπαιξε τέχνασμα εἰς τὸν Καλίφην τοῦ Βαγδατίου χωρὶς νὰ παραλείψῃ καὶ τὴν μαγικὴν λέξιν.

Οἱ πελαργοὶ τοσοῦτον ἐχάρησαν ἀκούσαντες τὸ περίφημον Μουτάβορ, ὥστε ἔσπευσαν παντὶ σθένει τρέχοντες νὰ ἐξέλθωσι τῶν ἐρειπίων καὶ ἡ ταλαίπωρος γλαῦξ μετὰ κόπου πολλοῦ ἠδυνήθη νὰ προφθάσῃ αὐτούς. Ὅταν δ' ἐξῆλθεν, ὁ Καλίφης τὴν εὐχαρίστησεν, ὡς διασώσασα τὴν ζωήν του, καθὼς καὶ τὴν τοῦ Μανσὸρ καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ δεχθῇ εὐχαρίστως τὴν χεῖρα του εἰς ἀνταμοιβήν.

Ἑπομένως στραφεὶς πρὸς ἀνατολὰς καὶ προσκλίνας τρὶς, ἐπρόφερε καθαρῶς. Μουτάβορ. Ἐν τῷ ἅμα ἀνέλαβον τὴν πρώτην μορφήν των, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκχύσεως τῆς χαρᾶς των, ὅτε δεσπότης καὶ ὁ ὑπηρέτης, πότε γελῶντες, πότε κλαίοντες, ἐνηγκαλίσθησαν καὶ συνέθλιψαν ἀλλήλους.

Τὶς δύναται ὅμως νὰ περιγράψῃ τὴν ἔκστασιν καὶ τὴν χαρὰν αὐτῶν, ὅταν ἴδον ἔμπροσθέν των μίαν νέαν καὶ ὡραίαν πριγκιπέσαν, μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένην, ἥτις παρουσιάσασα χαριέντως πρὸς τὸν Καλίφην τὴν χεῖρά της, τῷ εἶπεν μειδιῶσα.

— Δὲν ἀναγνωρίζετε πλέον τὴν γλαῦκα σας;

Ὁ Χασὶδ, ὑπερχαίρων, διὰ τὴν χάριν καὶ ὠραιότητα αὐτῆς, ἀπήντησε φιλαρέσκως, ὅτι ἡ μεγαλητέρα εὐτυχία του ἠπῆρξεν ὅτι ἐχημάτισε πελαργός.

Διευθύνθησαν λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς πρὸς τὸ Βαγδάτιον. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Καλίφου ἐπροξένησε μέγιστον θόρυβον, διότι πάντες ἐνόμιζον αὐτὸν τεθνεῶτα, ἀλλ' ὁ λαὸς ἐπανευρὼν τὸν ὑπεραγαπητόν του αὐθέντην, ἐώρτασε τὴν ἐπάνοδόν του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.) *Δ. Β.*

Η ΠΥΞΙΣ. (*)

Ὁ μαγνήτης εἶναι οὐσία σιδηροῦχος, ἔχουσα τὴν ἰδιότητα τοῦ ἑλκύειν τὸν σίδηρον, οἱ δὲ Σῖναι ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν Τσου-χύ, τουτέστιν *ὁ ἀγαπῶν τὸν σίδηρον*, οἱ Ἕλληνες δὲ καὶ λατῖνοι ὀνομάζουσιν αὐτὸν τὸ συνηθέστερον μαγνήτην ἐκ τοῦ ὀνόματος Μαγνησίας, πόλεως λυδικῆς, ὅπου εὑρίσκοντο τὰ διασημότερα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αὐτοῦ μεταλλεῖα. Ἐκ τοῦ ὀνόματος δὲ αὐτοῦ παρήχθη ἡ λέξις μαγνητισμὸς, πρὸς ἔνδειξιν τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τοῦ μαγνήτου.

Καὶ ὁ μαγνήτης οὐχὶ μόνην ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἑλκύειν τὸν σίδηρον, ἀλλὰ μεταδίδωσι καὶ τῷ σιδήρῳ τὴν αὐτὴν ταύτην δύναμιν, διότι ἂν ἐξαρτηθῇ βελόνη ἀπὸ μαγνήτου, ἡ βελόνη αὐτὴ λέγεται τότε μαγνητισμένη, καὶ δύναται ὡσαύτως νὰ ἑλκύσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ἄλλην βελόνην εἰς ἣν μεταβιβάζει τὸν μαγνητισμὸν αὐτῆς.

Ἐὰν δέ τις θέσῃ μετὰ δεξιότητος μαγνητισμένην βελόνην ἐπὶ τοῦ ὕδατος, αὐτὴ ἐπιπλέει, καὶ ἡ ἑτέρα τῶν ἄκρων αὐτῆς στρέφεται σταθερῶς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τρόπον ὥστε ἡ διεύθυνσις τῆς βελόνης αὐτῆς δείκνυσι τὸν καλούμενον μαγνητικὸν μεσημβρινόν, αἱ δύο δὲ ἄκραι καλοῦνται πόλοι τῆς βελόνης.

Ἐὰν προσέτι, εἰς τὴν ἄκραν τὴν πρὸς βορρᾶν ἐστραμμένην προσαχθῇ τὸ ἄκρον ἄλλης βελόνης μαγνητισμένης, στρεφόμενον ὡσαύτως πρὸς βορρᾶν, αἱ δύο ἄκραι συναποθοῦνται, ἐνῷ συνέλκονται, ἐὰν πρὸς τὸν βόρειον πόλον τῆς μιᾶς προσαχθῇ ὁ νότειος τῆς ἑτέρας.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ μαγνήτου, λέγουσιν ἡμῖν οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων συγγραφέων, ἡ ἕλξις, γνωστὴ κατὰ τὴν ἀπωτάτην ἀρχαιότητα, μόνη θὰ παρετηρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων· ἀλλὰ διὰ τῶν συνῳδῶν μαρτυριῶν τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Λουκρητίου καὶ τοῦ Πλινίου, βλέπομεν ὅτι ἡ κοινωνιστικὴ δύναμις τοῦ μαγνήτου παρετηρήθη ὡσαύτως ὑπὸ τῶν

(*) Ὅρα καὶ περὶ ἄλλων τοιούτων ἐφευρέσεων, ὡς τοῦ *τηλεσκοπίου, τοῦ ἀεροστάτου, τοῦ ἀλεξικεραύνου*, τὰ προηγηθέντα φυλλάδια τῆς Εὐτέρπης.

Ἑλλήνων καὶ τῶν Λατίνων, καὶ ἀνεγνώρισαν αὐτοὶ πρὸς τούτοις ὅτι ἡ ἐλαστικὴ αὕτη ἐνέργεια ἠσκεῖτο καὶ διὰ τῶν σκληροτέρων ἕως σωμάτων. Δυνατὸν ἄρα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν διέκριναν τὴν διεύθυνσιν τοῦ μαγνήτου, ἐνῷ ἵνα φθάσωσιν εἰς τὴν γνῶσιν αὐτὴν, ἤρκει ἁπλῶς ν' ἀφήσωσιν ἐλεύθερον τὸν ἐπίπλουν μιᾶς ἄκρας σιδηρᾶς κλωστῆς μαγνητισμένης, ἐπερειδομένης εἰς ἀχύρου καλάμια καὶ νὰ ἴδωσιν ὅτι θὰ ἵστατο μονίμως δεικνύουσα τὸν Βορρᾶν καὶ τὴν Νότον. Τοῦτο δὲ φαίνεταί μοι ἐπίσης δύσκολον ν' ἀρνηθῇ τις ὡς καὶ νὰ παραδεχθῇ, ἀποδεχόμενοι ὅμως ὅτι ἡ μαγνητικὴ διεύθυνσις ἔλαθε τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ῥωμαίους, ἔπεται ἄρα ὅτι ἔλαθεν ὡσαύτως καὶ τοὺς Αἰγυπτίους. φερ' εἰπεῖν, τὸν γηραιὸν ἐκεῖνον λαὸν; τοῦτο δὲ ἔρχομαι ἤδη νὰ φιλονεικήσω, διότι ἀνερευνῶντες τὴν ἐποχὴν τῆς γνώσεως τῆς μαγνητικῆς διευθύνσεως, ζητοῦμεν συγχρόνως καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς πυξίδος, ἥτις εἶναι ἡ ἄμεσος καὶ πρώτη τοῦ ἀρχικοῦ τούτου φαινομένου παρατήρησις.

Ἂν καὶ τὸ Οὐράνιον Κράτος ᾖναι κόσμος τις ἴδιος, ἡ δὲ πυξὶς δὲν ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν Σινῶν, ὡς διατείνονται πάντες οἱ ἀξιοῦντες ὅτι διεκοινώθη αὐτὴ εἰς Εὐρώπην ὑπὸ τοῦ Μάρκου Πόλου τὸ 1295. κηρύσσω ἐμπρώτοις ὑπὲρ τοῦ ἀξιώματός μου, « οὐδὲν καινὸν ὑφ' ἥλιον· ὅτι οἱ Σῖναι διέκρινον τὴν μόνιμον διεύθυνσιν τοῦ μαγνήτου 1100 ἔτη πρὸ τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας.

Διότι ἡ Σινικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, ἡ ἐπιγραφομένη. *Ὁ κῆπος τοῦ Ἐρυθροῦ Ἰάσπεως,* » ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Τσεοὺ-Κοὺγγ σύγχρονον, κατὰ τοὺς σινολόγους ἡμῶν, τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Ἕκτορος, τὴν ἐφεύρεσιν τῶν μαγνητικῶν ἁρμάτων, δεικνυόντων τὸν Νότον καὶ συνεπῶς τὰ τρία λοιπὰ τοῦ ὁρίζοντος σημεῖα· τὰ δὲ ἅρματα ταῦτα ἦσαν, ἁπλῶς εἰπεῖν, πυξίδες τῆς ξηρᾶς, καὶ ἡ διαγραφὴ αὐτῶν εὑρίσκεται εἰς τὸν ἱστορικὸν πίνακα τῆς δυναστείας τῶν Τζὶν· (ἀπὸ τοῦ 265 419 Ἀ. Χ.) Ἰδοὺ δὲ τὶ ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦτον πίνακα ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν μαγνητικῶν ἁρμάτων,

« Τὸ ξύλινον ὁμοίωμα, τὸ τεθειμένον ἐπὶ τοῦ μαγνητικοῦ ἅρματος, παρίστη πνεῦμα φέρον ἔνδυμα ἐκ πτερῶν· ὅπως δήποτε δὲ ἐστρέφετο ἢ περιεστρέφετο τὸ ἅρμα, ἡ χεὶρ τοῦ πνεύματος ἐδείκνυεν ἀτενῶς τὸν Νότον. Ὅτε δὲ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξήρχετο ἐν ὀχήματι πρὸς τελετὴν, τὸ ἅρμα τοῦτο προηγεῖτο πάντοτε καὶ ἐχρησίμευε πρὸς δεῖξιν τῶν τεσσάρων σημείων τοῦ ὁρίζοντος. »

Καὶ εἰς ἄλλην ἐγκυκλοπαιδείαν Σινικὴν, ἐπιγραφομένην Σαντζαὶ-τζοὺ-χοὲ, εὑρίσκεται ὡσαύτως ἡ ἑπομένη περιγραφὴ τοῦ μαγνητικοῦ ἅρματος, συνωδευμένη μὲ τὴν περὶ ἧς εἴρηται ξύλινον μορφὴν ἐν ἰχνογραφίᾳ.

« Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ κόσμημα τοῦ ἅρματος, ἔχον τὰς ἑξῆς διαστάσεις. Εἶναι ὑψηλὸν ἕνα πόδα, τέσσαρας δακτύλους καὶ δύο γραμμάς. Κατὰ δὲ τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου τοῦ ἄξονος τοῦ ἅρματος εἶναι ὀπὴ περιφερὴς τριῶν δακτύλων καὶ ἑπτὰ γραμμῶν τὴν διάμετρον· ἐντὸς δὲ τῆς ὀπῆς ταύτης κινεῖται πασσαλίσκος τοῦ αὐτοῦ πάχους, ἐφ' οὗ ἐπιτέθειται ὁμοίωμα ἀνθρώπινον ἐκ νεφρίτου (λίθου πρασινοχρόου) καὶ οὗτινος ἡ χεὶρ δείκνυσιν ἀείποτε τὸν Νότον· ἡ μορφὴ δ' αὕτη κινεῖται ἐντὸς τῆς ὀπῆς. »

Ἀλλὰ πρὸς τὸ ὁμοίωμα τῶν σινικῶν μαγνητικῶν ἁρμάτων, προσθῶμεν τὴν τοῦ μαγνητικοῦ ἅρματος τῶν Ἰαπόνων, τὴν περιγραφομένην εἰς τὸν 33ον τόμον τῆς μεγάλης αὐτῶν ἐγκυκλοπαιδείας.

Τὸ δὲ τῶν Σινῶν ἅρμα, οὗτινος καὶ ἄλλαι πρὸς τούτοις εὑρίσκονται περιγραφαὶ, ἦν διὰ τοὺς πρέσβεις καὶ τοὺς μεγιστᾶνας τοῦ Οὐρανίου Κράτους, ἡ ἐπισημοτάτη ἔνδειξις τιμῆς, ἣν ἠδύναντο ν' ἀπολαύσωσι παρὰ τοῦ Κυριάρχου αὐτῶν.

Οἱ Σῖναι δὲ ἐγκυκλοπαιδισταὶ δὲν ἀναφέρουσι διατὶ ἡ χεὶρ τοῦ μορφώματος τεθειμένου εἰς τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ἅρματος ἐδείκνυε πάντοτε τὸν Νότον. ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ μόνιμος αὐτοῦ στάσις σχετικῶς πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ Ὁρίζοντος, οἱανδήποτε στροφὴν ἂν ἐστρέφετο τὸ ἅρμα, πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς μοχλὸν σιδηροῦν, ἰσχυρῶς μαγνητισμένον καὶ τεθειμένον ἐντὸς τοῦ βραχίονος τοῦ ἀνδρεικέλου, εἰς τρόπον ὥστε ἡ πρὸς Νότον στρεφομένη ἄκρα ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν δεικνύουσαν χεῖρα.

Οἱ δὲ Σῖναι, οἱ χρώμενοι 1100 ἔτη Π. Χ. τῆς ἠπειρωτικῆς αὐτῆς πυξίδος, ὅπως ὁδηγῶνται εἰς τὰς μεγάλας ἐκτάσεις τοῦ Κράτους αὐτῶν, καὶ στρέφωσι πρὸς ἀνατολὰς τὰ μνημεῖα αὐτῶν, τῆς θαλασσίου ὅμως πυξίδος πολὺ βραδύτερον ἔκαμον χρῆσιν, διότι περὶ τῆς πυξίδος αὐτῆς μόνον ἐν τῷ Ἱστορικῷ Πίνακι τῆς δυναστείας τῶν Τζὶν γίνεται κατὰ πρώτην φορὰν λόγος καὶ αὕτη ἄρχεται μόλις ἀπὸ τοῦ 265 ἔτους Ἀ. Χ. Μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ἡ ναυτικὴ τῶν Σινῶν πυξὶς συνίστατο εἰς ἁπλῆν βελόνην μαγνητισμένην, τεθειμένην ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ὑπερειδομένην ὑπὸ δύο μικρῶν καλαμίων, ἡ δ' ἐνεστῶσα πυξὶς αὐτῶν ἔχουσα τὸ τῆς ἡμετέρας σχῆμα, βελόνη δηλαδὴ ταλαντευομένη ἐπὶ στρόφιγγος, εἶναι πρὸς αὐτοὺς ὄργανον ὅλως νέον, ὅπερ ἱεραπόστολός τις συνήθης τοῖς χορηγεῖ. Ἀλλ' ὅμως ἐῶμεν τοὺς Σῖνας, ὧν ἡ ὕπαρξις ἦτον εἰσέτι πρόβλημα κατὰ τοὺς πρώτους Ἀ. Χ. αἰῶνας, καὶ ἴδωμεν τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον κόσμον, οὗτινος ἡμεῖς εἴμεθα οἱ ἐπιστημονικοὶ κληρονόμοι.

Βλέπομεν δ' ἐμπρώτοις ὅτι κατ' Ἀντώνιον τὸν ἐκ Βολωνίας, οἱ Ἰταλοὶ ἀσυστόλως, οὕτως εἰπεῖν, ἰδιοποιήθησαν τὴν τιμὴν τῆς πολυτίμου ταύτης ἀνακαλύψεως, διότι κατ' αὐτοὺς ὁ Φλάβιος Γιόας, ναύκληρος Νεαπολίτης ἐκ Πισιτανοῦ, παρὰ τῇ Ἀμάλφιδι, ἐχορήγησεν εἰς τὴν ναυτιλίαν τὸ 1303 τὸ μικρὸν αὐτὸ ὄργανον, τὸ ἀντικαθιστοῦν τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἡ πόλις Ἀμαλφὶς εὐγνωμονοῦσα καὶ θέλουσα νὰ διαιωνίσῃ τὴν δόξαν τοῦ Φλαβίου Γιόα (Gioia) ἔταξε πυξίδα χρυσήλατον ἐπὶ σαπφειρίου πέδου, κατὰ γωνίαν τινὰ τοῦ ἐμβλήματος τῶν παρασήμων αὐτῆς.

Ἀλλ' εἰς τὰ καλῶς ἐγνωσμένα ἀρχαῖα παράσημα τῆς Ἀμάλφιδος δὲν εὑρίσκεται πυξὶς οὐδεμία.

Ἄλλως ἀναφέρεται περὶ τῆς πυξίδος ἐν σατύρᾳ τινὶ τῆς περιφήμου Βίβλου Γυὸτ (Guyot) ἐποχῆς τοῦ 1190· καὶ οὐχὶ μόνον ἡ πυξὶς ἦν ἐν χρήσει τότε παρὰ τοῖς ναυτιλλομένοις, ἀλλὰ προσέτι ἡ Βίβλος Γυὸτ δὲν ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς ὡς περὶ ἐφευρέσεως νέας, καὶ τοῦτο μᾶς κάμνει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τῆς πυξίδος ἡ καταγωγὴ δύναται νὰ εἶναι ἀνατολικὴ καὶ ὅτι εἰσήχθη εἰς Εὐρώπην κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς δευτέρας σταυροφορίας, τουτέστι περὶ τὸ 1150.

Ἰδοὺ δὲ εἰς τὶ στηρίζω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως (οἱ Γάλλοι) ἀξιοῦμεν ὅτι ἐφεύρομεν τὴν πυξίδα, διότι πανταχοῦ ἐν Εὐρώπῃ ὁ δείκτης τοῦ Βορρᾶ τῆς πυξίδος ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ κρίνου, ἀλλ' ὁ κρῖνος ὁ φανεὶς ἐπὶ τῶν παρασήμων τῶν φράγκων βασιλέων κατὰ τὴν νόστον τῆς δευτέρας σταυροφορίας ἔχει τὴν καταγωγὴν ἀνατολικήν, διότι εἶναι ὁ κάλυξ τοῦ λωτοῦ, ἐξ οὗ ἀποσπῶνται δύο πέταλα, σύμβολον τῆς ἀγνότητος, ἄνθους καθιερωμένου εἰς τὴν Ἴσιδα καὶ ὅπερ εὑρίσκεται ἀνάγλυφον, ἀκριβῶς ὅμοιον μὲ τὸν κρῖνον τῆς ἐμβληματολογίας, ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν ἐκ βασάλτου μεγάλων Σφιγγῶν τοῦ Λούβρου.

Οἱ πρῶτοι ἐξ ἀνατολῆς ἐπανελθόντες ἱππόται συνέφερον τὸ Αἰγύπτιον ἄνθος εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὲρ πίστεως αὐτῶν ἐκστρατείας. Ἀλλ' ὅτε Λουΐ ὁ Νεος καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ Βασιλεῖς ἀπεδέχθησαν τὸν κρῖνον, οἱ ἱππόται, οἱ βραδύτερον ἐξ Αἰγύπτου νοστήσαντες ἐκ Παλαιστίνης καὶ Συρίας, ὑπεχρεώθησαν ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς ἁπλῆν χελιδόνα πρὸς ἔμβλημα τῆς εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον ἀποδημίας των.

Εὐθὺς δ' ἅμα ἐρευνήσωμεν τὴν ἀνατολὴν, βλέπωμεν ὅτι ἡ πυξὶς ἦν ἐν χρήσει κατὰ τὴν θάλασσαν τῆς Ἰνδίας· τὸ 1242 ὁ συγγραφεὺς τοῦ Θησαυροῦ τῶν Ἐμπόρων, ὁ ἄραψ Βαϊλὰκ, ὅστις ἔγραφε τὸ 640 ἔτος τῆς Ἐγίρας, παρίσησιν ἡμῖν τὴν πυξίδα τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, ὡς ἀκριβῶς ἐμφερῆ πρὸς τὰ μαγνητισμένα σιδηρᾶ ἐκεῖνα ἰχθύδια τὰ κοῦφα, ἅτινα πωλοῦνται ὡς παιδικὰ ἀθύρματα. « Οἱ πλοίαρχοι, λέγει αὐτὸς, οἱ πλέοντες ἐπὶ τῆς ἰνδικῆς θαλάσσης ἔχουσιν εἶδός τι ἰχθύος σιδηροῦ ἰσχνοτάτου, κούφου καὶ οὕτω διατεθειμένου, ὥστε ῥιπτόμενος εἰς τὸ ὕδωρ ἐπιπλέει καὶ δείκνυσι διὰ τῆς οὐρᾶς καὶ τῆς κεφαλῆς τὰ δύο σημεῖα τοῦ Νότου καὶ τοῦ Βορρᾶ· ἡ αἰτία δὲ δι' ἣν ὁ ἰχθὺς ἐπιπλέει τοῦ ὕδατος εἶναι ὅτι ὅλα τὰ μεταλλικὰ σώματα καὶ αὐτὰ τὰ σκληρότατα καὶ τὰ βαρύτατα, ὅταν κατασκευάσῃ τις ἐξ αὐτῶν ἀγγεῖα κοῖλα, περιέχοντα ποσότητα ὕδατος ἀνωτέραν τοῦ βάρους των δύνανται νὰ μείνωσιν ἐπὶ τῆς ἀπιφανείας τοῦ ὕδατος καὶ νὰ ὑποβαστάσωσι τὸ ἐμβαλλόμενον ὡς ἂν ᾖ τοῦτο τὸ ἀντίσταθμον πλάστιγγος.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἰχθυοπυξὶς ἦν ἐν χρήσει τὸ 1242 κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν, οἱ ἄραβες μετεχειρίζοντο αὐτὴν κατὰ τὴν Μεσόγειον τὸ 1804 ὡς ἀναφέρει τοῦτο ὁ Ἰάκωβος Βίτρυς· « ὁ μαγνήτης, λέγει αὐτὸς, εὑρίσκεται ἐν Ἰνδίᾳ καὶ δὶ ἀποκρύφου δυνάμεως ἕλκει τὸν σιδηρον· ὅταν δὲ προσαγάγῃ τις βελόνην πρὸς ἐπαφὴν τοῦ μαγνήτου τὴν βλέπει στρεφομένην κατὰ τὸ ἄστρον τοῦ Βορρᾶ ὅπερ τέθειται εἰς τὸν ἄξονα τοῦ στερεώματος, περὶ ὃν ἄξονα στρέφονται ὅλα τ' ἄλλα. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ βελόνη αὐτὴ εἶν' ἀναπόφευκτος εἰς τοὺς πλωτῆρας τῆς θαλάσσης. »

Ἄρα δὲ οἱ ἄραβες εἰσὶν οἱ ἐφευρεταὶ τῆς πυξίδος; ἀλλ' οἱ ἄραβες οὐδὲν ἐφεῦρον· διότι ἤντλησαν τὰς γνώσεις αὐτῶν ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ἀρχαίων, ἅτινα δὲν ἔφθασαν μέχρις ἡμῶν. Οὕτω λοιπὸν ἡ διεύθυνσις τοῦ μαγνήτου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις ὡμίλησε περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ περιφήμῳ κατ' ἐξαίρεσιν πραγματείᾳ του περὶ τῆς λίθου, ἧς ὁ τίτλος μόνον διετηρήθη ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου· οἱ δὲ ἄραβες μετέφρασαν τὴν πραγματείαν ταύτην παρεμβάλλοντες ἐν αὐτῇ μύθους παραλογισμῶν· τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι λόγος τοῦ ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν Ἀριστοτέλην τὴν ἀναγνωρισιν τῆς μαγνητικῆς διευθύνσεως,

Ἂν δ' εἴχωμεν ἔτι τὴν διάσημον τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλιοθήκην, ἢ ἂν ἠδυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν ἀληθῶς τὰ ἱερογλυφικὰ, εἰμὶ βέβαιος ὅτι θ' ἀπεδεικνύετο ἡ ἀνακάλυψις τοῦ μαγνήτου ἀπὸ χρόνων ἀμνημονεύτων ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Φοινίκῃ.

Ὁ μαγνήτης δὲ, ὅστις ἕλκει καὶ ἀπωθεῖ τὸν σίδηρον ἐκαλεῖτο παρ' Αἰγυπτίοις, τὸ ὀστοῦν τοῦ Ὥρου ἢ τῆς καλῆς ἀρχῆς, ἐνῷ ὁ σίδηρος ἐθεωρεῖτο παρ αὐτοὺς ὡς τὸ ὀστοῦν τοῦ Τυφῶνος, τοὐτέστι τῆς κακῆς ἀρχῆς· ἀλλὰ χωρὶς νὰ εἰσέλθω εἰς τόσῳ ἀρχαϊκὰς συζητήσεις, λέγω μετὰ τοῦ Μοντεσκίου, ὅτι ὁ περίπλους τῆς Ἀφρικῆς ὑπὸ τῶν Φοινίκων εἶναι μῦθος, ἂν οἱ Φοίνικες ἠγνόουν τὴν πυξίδα· καὶ τῳόντι πῶς ἀποδέχεταί τις ὅτι οἱ πλωτῆρες οἱ σταλέντες ὑπὸ τοῦ Φαραὼ, Νεχὼ ἢ Νεχάω ἠδυνήθησαν ἀναχωροῦντες ἀπὸ λιμένος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ν' ἀποβιβασθῶσιν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου ἄνευ γνώμονος, ἄλλως τε πῶς οἱ Τύριοι, οἱ ἀτρόμητοι ἐκεῖνοι ναῦται θὰ ἠδύναντο νὰ πορευθῶσι πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ χρυσοῦ τοῦ Οφεὶρ καὶ τοῦ κασσιτέρου τοῦ Τυλὲ, νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ λογιστήρια, ἅπερ ἵδρυσαν κατὰ τὰς στήλας τοῦ Ἡρακλέους, νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὸν ἀτλαντικὸν καὶ ν' ἀνακαλύψωσι τὸν νέον κόσμον; καὶ αὐτὸς ὁ Ἡσαΐας δὲν μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἀλαζὼν εὐδοκίμησις τῆς Τύρου ὠφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν σοφῶν αὐτῆς ναυάρχων;

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κάμιλλος Δυτείλιος εὗρεν ἐσχάτως μεταξὺ τῶν περιάπτων τοῦ ἐν Λούβρῳ αἰγυπτιακοῦ Μουσείου μαγνῆτας ἀρχαίους, διατηρήσαντας τὴν εἰδικὴν αὐτῶν φύσιν καὶ ὧν ἡ σταθερὰ θέσις τῶν αὐτῶν μερῶν, πρὸς τοὺς αὐτοὺς πόλους ἐνδείκνυσι τὰ μάλιστα προφανῶς ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐγίνωσκον τὴν μαγνητικὴν διεύθυνσιν. Λυποῦμαι δὲ ὅτι ὁ ἔφορος αὐτὸς τοῦ Μουσείου δὲν ἐθεώρησε τὰ μαγνητικὰ ταῦτα περίαπτα, εἰμὴ ὡς ὄργανα ἐξαπατήσεως πρὸς χρῆσιν τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων. Ἐκτὸς ὅλων τούτων καὶ ὁ Ἀλκίνιος ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ λέγει πρὸς τὸν Ὀδυσσέα περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ διευθύνοντος τὰς ναῦς ἐν νυκτὶ καὶ χειμῶνι, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἦν βεβαίως ἡ πυξίς.

α) Ἀλλὰ τίς ἀκαδημιακὸς ὅσον εὐήθης δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι τὸ βέλος τοῦ ἀβάρεως δὲν ἦτο βελόνη μαγνητική, ἣν ὁ Πυθαγόρας τῷ ἔκλεψεν; « Ὁ Πυθαγόρας, λέγει ὁ Ἰάμβλιχος, ἔκλεψε τὸ χρυσοῦν βέλος, οὗ ἄνευ δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὴν ὁδὸν ἣν ὤφειλε νὰ λάβῃ καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Πυθαγόρας τὸν ἠνάγκασε νὰ τῷ ἀνακαλύψῃ τὴν φύσιν· » τὸ βέλος δὲ τοῦτο οὗτινος δυνάμει ἡ δημιουργὸς τῶν Ἑλλήνων φαντασία ὑπέθετο τὸν ἄβαριν διερχόμενον τὸ κενὸν, ἦν ἁπλῶς βελόνη μαγνητισμένη, χρησιμεύουσα εἰς τὸν ἰνδὸν φιλόσοφον ἀντὶ πυξίδος καὶ ἣν εἶχεν ἐπιχρυσώσει ὁ πρὸ αὐτοῦ Ῥουὸλζ γέρων κ' ἐκεῖνος ὡς ὁ κόσμος.

Παραλίπων δὲ τ' ἄλλα περὶ τοῦ μαγνήτου προστίθημι μόνον ὅτι ἡ μαγνητικὴ ἰδιότης περὶ ἧς ἐφρόνουν ὅτι μόνον ἀπὸ τοῦ μαγνήτου μεταδίδεται εἰς τὸν σίδηρον, δύναται νὰ τῷ μεταδώσῃ καὶ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῆς συγκρούσεως, καὶ τῆς προστριβῆς. Καὶ τῳόντι μαγνητίζει τις τὴν βελόνην πυξίδος ὑποβάλλων αὐτὴν εἰς τὴν προσαφὴν ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον ἡ αἰχμὴ τῶν ἀλεξικεραύνων, διαμένει μᾶλλον ἢ ἧττον μαγνητική μετὰ καταιγίδα μεγάλην· ὀβελὸς σιδηροῦς μαγνητίζεται ὡσαύτως διὰ συγκρούσεως σφοδρᾶς καὶ βιαίας, ἥτις σαλεύουσα τὰ μόρια αὐτοῦ τίθησιν εἰς κίνησιν τὸ μαγνητικὸν ρευστόν· τέλος ἡ προστριβὴ τοῦ

χάλυβος τοῦ διαπερῶντος τὸν σίδηρον χορηγεῖ αὐτῷ τὴν δύναμιν νὰ προσέλκῃ τὰ ψήγματά του.

Ἡ καταιγὶς ἡ μαγνητίζουσα τὰς αἰχμὰς τῶν ἀλεξικεραύνων, ἐπενεργεῖ ὡσαύτως ἐπὶ τῆς πυξίδος, καὶ συχνάκις συμβαίνει ὥστε μετὰ κραταιὰν ἔκρηξιν βροντῆς, πυξὶς ναυτικὴ καθίσταται οὕτω καλουμένη ὑπόσαλος (affolée) τοὐτέστι τὸ πρὸς βορρὰν ἄκρον αὐτῆς στρέφεται πρὸς νότον· ἄλλως τε ἐπειδὴ αἱ βελόναι τῶν ναυτικῶν πυξίδων ἐφίστανται εἰς ἐλαφρὸν χάρτωνα στρεφόμενον μετ' αὐτῶν κ' ἐφ' οὗ σημειοῦνται τὰ κλασματικὰ ἐμβαδὰ τῶν ἀνέμων, συμβαίνει, ὥστε ἂν ἡ πυξὶς ὑποσαλευθῇ χωρὶς ὁ ναύτης νὰ τὸ παρατηρήσῃ, πορεύεται τότε ἐπὶ γραμμῆς ἐκ διαμέτρου ἐναντίας πρὸς τὴν πιστευομένην· τοῦτο δὲ συνέβη εἰς ἀξιωματικὸν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, ὅστις ἀπὸ ἁπλοῦ πρωράτου, κατέστη πλοίαρχος φρεγάτας, ὅταν τὸ 1792 οἱ εὐπατρίδαι ἀποχωροῦντες ἀφῆκαν τὸ ναυτικὸν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀξιωματικῶν, ὧν ἡ ἐμπειρία ἦν ἄνισος πρὸς τὸν πατριωτισμόν· ὁ περὶ οὗ λοιπὸν ὁ λόγος πλοίαρχος διαταχθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως νὰ φέρῃ κατεπειγοντα εἰς Ἀντίλλας, ἀπέπλευσεν ἐκ Ῥοχεφόρτης, καὶ τὸ πορθμεῖον αὐτοῦ ἱστιοτόρον ταχύδρομον, ὑπερβαλὸν τὴν γραμμὴν τῶν Ἄγγλων καταδρομέων ἔπλεε πρὸς Ἀμερικὴν, ὅτε καταληφθὲν αἴφνης ὑπὸ καταιγίδος ἐκεραυνοβολήθη κατὰ τὸν μέσον ἱστὸν κ' ἔπλεε δύο ἡμέρας κυμαινόμενον ἐπὶ τοῦ μεγάλου ὠκεανοῦ. Μετὰ δὲ τρεῖς μόλις μῆνας ὁ σκοπιωρὸς ἀνέκραξε « Γῆ. » Καὶ μολονότι ὁ πηδαλιοῦχος ἀπενεῖς εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν πυξίδα καὶ ὁ πλοίαρχος βέβαιος ἦν εἰς τὰς ὁδηγίας τῶν ἀξιωματικῶν του, ἀντὶ, ὡς ἐπίστευον νὰ ῥίψωσιν ἄγκυραν εἰς ἅγιον Πέτρον τῆς Μαρτινίκας, ἡ ναῦς εἰσέπλεεν εἰς Μαρένην, τοὐτέστιν ἐπέστρεφεν ἐκεῖ ὅθεν εἶχεν ἀναχωρήσει.

(Musée des familles.) Ὑπὸ *Ι. Ε. Γ.*

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΩΝ ΠΙΘΗΚΩΝ.

—o—

Ἐὰν ἔχετε, ἀναγνῶσταί μου, πνεῦμα πιθηκος, θὰ γελάσητε πρὸς τὴν περίεργον ταύτην εἰκόνα τοῦ Κ. Βερνέρου, ὅστις εἶναι ὁ Βὰν-Δὺκ τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου τῶν Παρισίων. Ἀλλ' ἐὰν ἔχετε τὴν καρδίαν ὡς τὴν τοῦ πιθηκος ἴσως συγκινήσωσιν ὑμᾶς τὰ ἑξῆς.

— Καρδία εἰς τοὺς πιθηκας! χὰχ! ἀχ! ἀ! τὶ παραδοξολογίας θὰ μᾶς εἴπῃς.

— Σᾶς βεβαιῶ, οὐδὲν ἀληθέστερον, θέλω σᾶς ὁμιλήσει περὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀγριωτέρου μάλιστα πιθηκος τοῦ ὑλοβίου, τοῦ ἐπωνομασθέντος Σίμια Σφὶγξ (Simia Sphinx), ὅστις ἔζησεν ἐν τῷ Βοτανικῷ τῶν Παρισίων κήπῳ, καὶ τὸν ὁποῖον περιηργάσθη καὶ εἰκονογράφησεν, ὡς σᾶς εἶπον, ὁ Κ. Βέρνερος ἀπὸ τὴν φύσιν.

Ἐκτὸς τοῦ ἀγρίου ἤθους του καὶ τῆς δυσειδοῦς μορφῆς του, ὁ πίθηξ οὗτος ἔχει ἀνάστημα μέγα, δέρμα ἐρυθρόλευκον, ὦτα καὶ δάκτυλα σαρκόχροα, γλουτοὺς κοκκίνους ὡς τὸ αἷμα, οὐρὰν τοξοειδῆ, ὀδόντας τρύζοντας συνεχῶς καὶ τόσον ἰσχυροὺς, ὥστε δύνανται νὰ δαμάσωσι πλείστους ἄνδρας, καὶ εἶναι τόσον ἐπιτήδειος εἰς τὰς κλοπάς του, ὥστε δεικνύει στρατηγικὴν ἐπιτηδειότητα. Ἀλλὰ μὴ φαντασθῆτε ζῶόν τι ὀλέθριον πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, διότι καὶ αὐτὸ σχηματίζει κοινωνίαν . . . δημοκρατικὴν ἂν θέλετε, καὶ μάλιστα ὡραίαν δημοκρατιαν, ὁμοίαν τῆς τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους . . . ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἔρως δὲν ἐπιφέρῃ τὰ κακά του ἀποτελέσματα . . .

— Ἀκόμη καὶ ἔρωτα μᾶς λέγεις φιλτατε . . . σὲ παρακαλοῦμεν λοιπὸν, εἰπὲ τάχιον περὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ τοῦ ζώου, ἔχομεν ὄρεξιν ν' ἀκούσωμεν τὰ ψεύδη σου . . .

— Βεβαιωθῆτε, κύριοι, ὅτι οὐδὲν ψευδὲς θὰ εἴπω. Καὶ ἂν θελήσετε νὰ ἐνθυμηθῆτε τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν προγόνους, καὶ τοὺς τρωϊκοὺς αἰῶνας, καθ' οὓς αὐτὸ τὸ αἴσθημα τοῦ Ἔρωτος ἐκίνησε ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα κατὰ τῆς Τροίας . . . καθ' οὓς ἓν φίλτατον ἀντικείμενον . . . μία ὡραία Ἑλένη ἔκαμε τὸν δυστυχῆ Μενέλαον δέκα ἔτη νὰ σπαράσσεται, τότε θὰ ὁμολογήσετε ὅτι ἔχει καὶ αὐτὸ τὰ εὐγενῆ του αἰσθήματα, τὸ φίλτρον του, τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός του . . . Καρδιαν, τέλος πάντων, ἥτις ἔχει παλμοὺς ἴσους τῆς ἀνθρωπίνης.

Παρατηρήσατε ἐν τούτοις τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ πίθηκος τούτου Σφιγκός, βλέπετε ὅτι μία πίθηξ μήτηρ ἀγάλλεται, θυλάζουσα τὸ τέκνον της, καὶ ὡς περικλείουσα θησαυρόν τινα ἐντὸς τῶν κνημῶν της καὶ τῶν βραχιόνων, προσμειδιᾷ πρὸς αὐτὸ διὰ τὴν ἀδυναμίαν του . . . καὶ θρύπτουσα τὸ κρανίον του, μετ' ἀ-

βρότητος παρέχει πᾶσαν ἔνδειξιν ἀγάπης . . . Βέβαια ὡς ζῶον ὑπομειδιᾷ, ὡς ζῶον στοργὴν δεικνύει . . . Καὶ τί μὲ τοῦτο, δὲν ἔχει καρδίαν ἄραγε ;

Ὅταν ἡ θηλυκὴ Σιμία Σφὺγξ ἀποκτήσῃ μικρὸν, γίνεται ἄλλη ἐξ ἄλλης ἐκ τῆς ἀλαζονίας της. Θεωρεῖ τοὺς ὁμοίους της ὡς ἀναξίους τῆς συντροφίας της. Τότε βλέπετε εἰς τὲ τὸ ἦθος καὶ τοὺς τρόπους της τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν φιλοστοργίαν· ἓν μόνον βλέμμα της ἐξαρκεῖ νὰ σταματήσῃ εἰς ἀπόστασίν τινα μακράν της καὶ τοὺς πλέον θρασυτέρους, συγχωρεῖ δὲ εἰς μόνον τὸν σύζυγον τὴν πλησίασιν, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ φέρεται πατὴρ φιλόστοργος. Ἀμφότεροι κάθηνται ἀπέναντι ἀλλήλων, συσταυρόνοντες τὰς κνήμας καὶ σχηματίζοντες οὕτω εἶδός τι φωλεᾶς ἔνθα ἐμφωλεύει τὸ τέκνον ὑπὸ τὴν προστασίαν των.

Μεταξὺ τῶν συνδιαιτωμένων τούτοις ὑπῆρχεν εἰς τὸν Βοτανικὸν κῆπον καὶ νέα θήλειά τις πίθηξ, ἥτις δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ μακρὰν τῆς εὐτυχοῦς ταύτης μητρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ. Ἡ μεγίστη αὐτῆς ἐπιθυμία ἦτο τὸ νὰ γίνεται δεκτὴ εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ νὰ ἀξιοῦται νὰ θωπεύῃ τὸν μικρὸν πίθηκον, ὅστις τῇ ἐφαίνετο ἀριστούργημα τῆς φύσεως· ἐπεδαψίλευε πᾶσαν ὑπὸ ἀνθρώπου φανταζομένην θώπευσιν. Πλὴν πᾶσα φροντὶς ἦτον ἀνωφελής. Ἡ μήτηρ ἔμεινεν ἄκαμπτος, ἔγρυζεν ἀπειλητικῶς καὶ ἐκτύπα τὸ ἔδαφος μέχρις οὗ ἠναγκάζετο νὰ τῆς στρέψῃ τὰ νῶτα. Αὕτη τότε ἀπεμακρύνετο πλήρης λύπης ἀλγεινῆς· ἐκάθετο μακρότερον, καὶ ὠρύετο ὀδυνηρῶς· ἀλλ' ὑπείκουσα εἰς ἐνδόμυχόν τι αἴσθημα ἐπανήρχετο εἰς τὸ μικρὸν καὶ ἀνεκραύγαζε μετ' ἀφάτου ἀγαλλιάσεως, ἐὰν ἡ μήτηρ ἐσυγχώρει εἰς αὐτὴν τὴν ψαῦσιν τῆς ἄκρας μόνον τῆς οὐρᾶς τοῦ υἱοῦ της.

Ὅτε δὲ τὸ μικρὸν τοῦτο ἐδυνήθη ν' ἀναρριχᾶται τὰς κιγκλίδας, τότε ἔπρεπε νὰ ἴδῃτε τὴν μητέρα πῶς τὸ ἐσυμβούλευε, τὸ παρηκολούθει καὶ τὸ παρεφύλαττε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, τρέμουσα καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀνοησίαν του, ἁπλώνουσα τοὺς βραχίονάς της ἵνα τὸ δεχθῇ πίπτον, καὶ τότε νὰ τὸ ἐπιπλήξῃ, ἐπιδαψιλεύουσα ἀπείρους θωπείας . . .

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν.) *Π. Η.*

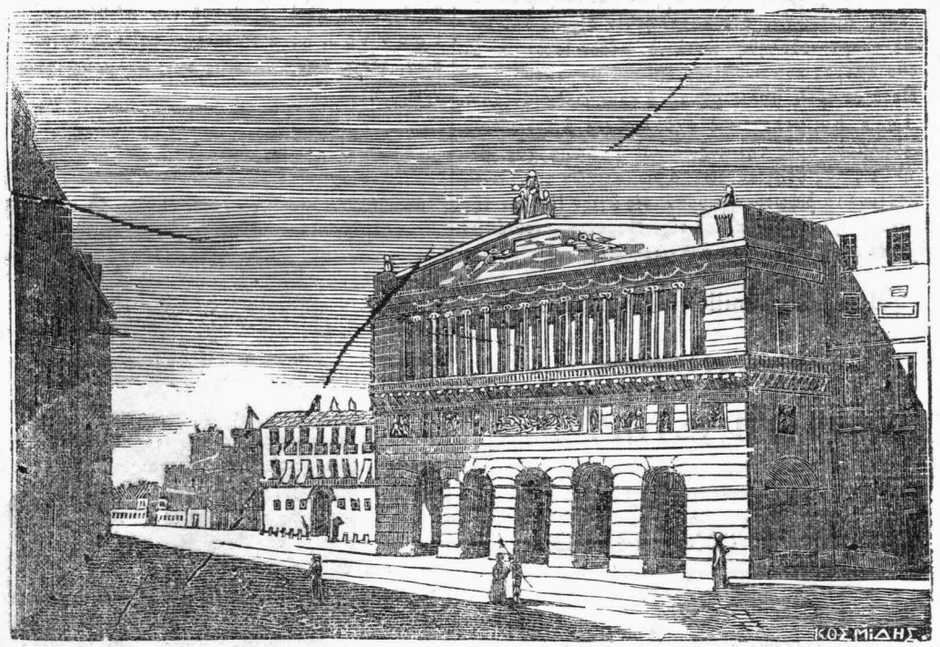

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ Ο ΑΓΙΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ

ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ.

Τὸ θέατρον, Ἅγιος Κάρολος ἐν Νεαπόλει, ἐκτίσθη ἐπὶ Καρόλου τοῦ Γ'. τὸ 1737, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἱππότου Μεδράνου, ὑπὸ Ἀγγέλου Καραζάλου, εἰς 270 ἡμέρας. Καταστραφὲν δ' ὑπό τινος πυρκαϊᾶς τὸ 1815, ἀνῳκοδομήθη μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ περιφήμου θεατρώνου Βαρβάγια κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Νικολίνου.

Ἡ πρόσοψις, ὀλίγον τι σκυθρωπή, σύγκειται ὑπό τινος στοᾶς, Ἰονικῆς τάξεως, ὑπὸ τὴν ὁποίαν κυκλοφοροῦσι τὰ ὀχήματα. Ὁ πυλὼν εἶναι μεγαλοπρεπὴς καὶ οἱ διάδρομοι εὐρύχωροι· ἀλλ' ἡ κλίμαξ βεβαίως δὲν ἥρμοζεν εἰς τοιοῦτον λαμπρὸν οἰκοδόμημα. Ἡ δ' αἴθουσα τοῦ θεάτρου ὀλίγον τι μεγαλειτέρα τοῦ τῶν Παρισίων τοῦ Μελοδράματος, περιέχει ἓξ σειρὰς θεωρείων, ἑκάστης τῶν σειρῶν περιεχούσης τριάκοντα δύο· ἕκαστον δὲ θεωρεῖον δύναται νὰ περιλάβῃ δώδεκα περίπου θεατάς, Ὅλαι αἱ θέσεις τῆς πλατείας εἶναι ἠριθμημέναι καὶ κεχωρισμέναι, ὅπερ συνειθίζεται ἰδίως εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ἡ αἴθουσα, Ἅγιος Κάρολος εἶναι κατάχρωος ἄνωθεν ἕως κάτω, ἐκτὸς τινων ἀετωμάτων ἐπαργύρων, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων, ποικιλομένης τῆς χρυσοῦς ταύτης θέας ἐμποδίζει τὴν ἀηδίαν τῆς μονοτονίας.

Κατὰ τὸν ἰταλικὸν συρμὸν, τὰ θεωρεῖα εἶναι ἐστρωμμένα διὰ κυανῆς ἐρέας. Τὸ δὲ τοῦ βασιλέως, κατέναντι τῶν σκηνῶν εὑρισκόμενον, καὶ ὑπεράνω τῆς εἰσόδου τῆς πλατείας, ὑποστηριζεται ὑπὸ δύο φοινίκων κεχρυσωμένων, καὶ διακοσμεῖται ὑπὸ δύο παραπετασμάτων χρυσοῦφάντων καὶ ἰανθίνων, ἀνεγειρομένων μηχανικῶς. Τὰ ζωγραφήματα τῆς ὀροφῆς τῆς αἰθούσης παριστάνουσι τὸν Παρνασσόν· ὑπεράνω δὲ τῆς σκηνῆς ὑπάρχει ὡρολόγιον εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σκιόθηρον ἔρωτες δεικνύουσι τὰς ὥρας. Ἐν τῷ μεταξὺ ἑκάστου θεωρείου ὑπάρχει λυχνία ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου πέντε ἔχουσα βραχίονας. Πρὸς φωτισμὸν δὲ μεταχειρίζονται κηρία, τῶν ὁποίων εἰς τὰς μεγάλας μάλιστα ἑορτὰς ἡ αἴθουσα φεγγοβολεῖ ἡμερησίαν ὄντως λάμψιν. Τότε, ἡ αἴθουσα ἐστολισμένη οὖσα μὲ 774 κηροπήγια, πληροῦται, τῇ ἀληθείᾳ, καταπληκτικοῦ φωτὸς, ἀλλὰ, τέλος πάντων, ὀλιγωτέρου τῆς Περγόλας τῆς Φλωρεντίας, οὗ τὸ λαμπρὸν στίλβωμα τετραπλασιάζει τὴν λάμψιν τῶν φώτων. Ἡ σκηνὴ, εἰς ἄκρον εὐρύχωρος, ἔχει 97 ποδῶν βάθους, ἀλλ' εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν κακῶς διατεθειμένη, μολονότι, ὡς εἶπον περιηγηταί τινες, ὅταν ἀνεωχθῇ τὸ βάθος αὐτῆς δύναται νὰ γενῇ ἄποπτος ἡ θάλασσα καὶ ὁ Βεσούβιος· πλὴν μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Καρόλου καὶ τῆς θέας ταύτης ἐγείρεται τὸ μέγιστον παλάτιον τοῦ βασιλέως.

Π. Η.

ΜΑΓΕΙΑ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδ. 87.)

Ἀπειρότομον ἱστορίαν θὰ εἴχομεν ἂν ὑπῆρχεν ἔκθεσις τῶν μυριοποικίλων μαγειῶν καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν συμβάντων ὅσα διομολογοῦνται ὑπὸ συγγραφέων· ἀλλ' ὅπως ἂν ᾖ ἀναμφιβόλον εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι διεφθαρμένης ἀγωγῆς ἢ τεχνηέντως προθέμενοι τὴν ἰδίαν ὠφέλειαν ἢ τὴν εὐαρέσκειαν διεχειρίζοντο κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν εὐπιστίαν τῶν δυστυχῶν πλασμάτων, καὶ πρὸ ὀλίγου ἔτι ἐν Γαλλίᾳ ἀνὴρ παρεισδὺς εἰς τὸν κοιτῶνα νεάνιδος ἀνήγγειλεν ἑαυτὸν ὡς ὁ ἄγγελος Γαβριήλ.

Κακῶς δὲ πολλοὶ ὡμίλησαν περὶ τοῦ ὁμοιομόρφου τῶν καταθέσεων τῶν βασανισθέντων μάγων θέλοντες ἐκ τούτου νὰ συμπεράνωσι πραγματικότητα, διότι, λέγουσι, τὰ αὐτὰ κατέθησαν ἰδίᾳ καὶ κατὰ τόπους διαφόρους ἐξετασθέντας· ἀλλ' ἡ Σφύρα τῶν κακούργων εἶχε βεβαίως πανταχοῦ τοὺς αὐτοὺς τύπους, αἱ καταθέσεις ἦσαν ἠχὼ τῶν ἐρωτήσεων, καὶ τὰ περὶ τῶν δαιμόνων ἐν γένει ἦσαν γνωστά· εἰς δὲ τὴν περίφημον ὑπόθεσιν τοῦ Μουουρὰ (βιβλίον ἀποτρόπαιον τοῦ Γλομβίλ) ἡ ἀσθένεια ἐξετάθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ παιδία, ἅτινα ἐφρόνουν ὅτι προσεβάλλοντο ἀπό τι δαιμόνιον κατὰ πᾶσαν αὐτῶν νόσον, ἡ δὲ ὑπόθεσις αὐτὴ ἱστορουμένη δύναται νὰ ὀνομασθῇ *ἡ ἐπιτομὴ τῶν Παραλογισμῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.* Αἱ κηρυττόμεναι δὲ μάγισσαι, ὁμολόγουν ὅτι τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς Βλοκόλας, αἰθούσης τοῦ χοροῦ τοῦ Σατανᾶ ἐν Σουηδίᾳ ὡς ἐπὶ τῆς Βρόκεν ὡσ ὕτως, τοιαύτης ἐν Γερμανίᾳ, ὠχοῦντο ἐπὶ χειρίδων σαρώθρου ἐπὶ ὀβελῶν, ἐπὶ αἰγῶν κτλ. ὅτι ἐβαπτίζοντο ὑπὸ ἱερέως διωρισμένου πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Σατανᾶ, ὅτι ἐδείκνυον ἔπειτα δεῖπνον πολὺ λιτὸν ἄνευ οἴνου, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν δείπνου, ὅτι ἔπειτα ἐχόρευον καὶ ὅτι ὁ διάβολος ἐν τῇ εὐθυμίᾳ αὐτοῦ ἐξέσυρε τοὺς ἵππους ἀπὸ τῶν σκελῶν αὐτῶν καὶ τὰς ἔτυπτεν εἰς τὴν ῥάχιν, ὅτι ἐνίοτε ἐμουσούργει καθὸ πολὺ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν μουσικήν· ἀλλὰ δὲν εἶναι τρομερὸν ν' ἀκούῃ τις ὅτι ἐπὶ καταθέσεων τοιαύτης φύσεως δικαστήριον τῶν λογάδων τῆς ἐπαρχίας Δελεκαρλίας παρόντων ἀντιπροσώπων τῆς πρωτευούσης κατεδίκασαν εἰς θάνατον 62 γυναῖκας καὶ δέκα πέντε παιδία; ὅλαι δὲ αἱ μάγισσαι ὡμολόγουν ἐπίσης ὁμοιοτύπως φιλότητος μίξιν μετὰ τοῦ διαβόλου, καὶ τοῦτο ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ περιέργους ἰατρικὰς αὐτοψίας.

Ἐξάπτεται δὲ μᾶλλον ἡ δαιμονομανία φυσικῶν ἕνεκεν συμπτώσεων καὶ κυρίως διὰ νευρικῶν τινῶν παθήσεων, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν τὰ περὶ δαιμόνων διηγήματα ἐντυποῦνται ἰσχυρῶς εἰς τὴν φαντασίαν, πᾶς ἐλαφρὸς πυρετὸς τοῦ ἐγκεφάλου ἐπροξένει ὀπτασίας διαβολικὰς εἰς τὰ κοράσια μάλιστα καὶ τὰς γυναῖκας· διὰ τοῦτο ἔχομεν φοβερὰν ἱστορίαν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ὧν τὰ ὑπότροφα κοράσια ἐκηρύχθησαν μαγευμένα ἐπὶ τῇ ἁπλῇ περὶ διαβόλου καταθέσει ἑνὸς αὐτῶν, καὶ, πρὸ πάντων οἴδαμεν οἱ πολλοὶ τὸν ἐν Νέᾳ Ἀγγλίᾳ (1699) ἀποτρόπαιον φόνον τῶν δυστυχῶν νεανίδων τῆς πόλεως Λονδίνου.

Ἀλλὰ τέλος, ἐνῷ κατὰ σύστημα κατεδίκαζον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξομολογήσεως ἀθλίου προϊόντος τῆς δεισιδαιμονίας, συνειδότες οἱ δικασταὶ πόσον ὀλίγον βαρύνει αὐτὴ εἰς τῆς δικαιοσύνης τὴν τρυτάνην, ἐκήρυξαν θώους κατηγορουμένους, οἵτινες δι' ἐξομολογήσεως λίαν ἐπισήμου προὐτίθεντο ἐκ πεποιθήσεως νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, καθόσον ὡς ἀσθενεῖς κεφαλαὶ κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ τρόμου τῆς δεισιδαιμονίας κ' ἐπίστευον εἰλικρινῶς ὅτι δαίμονες καὶ φαντάσματα κατεδίωκον αὐτούς.

Καὶ ὅμως πόσον αἷμα ἐπότισε τὴν Εὐρώπην πρὶν ἡ παραδεχθῇ ἀρχὴ τοιαύτη, καὶ πρὶν ἐννοηθῇ ἡ τῆς μαγείας δυστυχὴς ἀποπλάνησις, διότι εὐθὺς ἅμα ἐπρόκειτο περὶ καταστροφῆς πολιτικοῦ τινος ἐχθροῦ μικροῦ ἢ μεγάλου, ἀσθενοῦς ἢ ἰσχυροῦ, σύντομος μόνον ἤρκει καταγγελία περὶ πράξεως μαγικῆς· καὶ ἰδοὺ κατόπιν ἱερεξετασταὶ, δικασταὶ καὶ δήμιος τοῦ θανάτου ἡ πλήρης πομπή· ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι ὁ δήμιος τῶν μάγων ἐπεδείκνυτο ὀχούμενος ἐφ' ἵππου λαμπροῦ καὶ γενναίου, περιβεβλημένος χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἐνῷ ἡ σύζυγος αὐτοῦ διὰ τῆς πολυτελείας τοῦ ἱματισμοῦ καὶ τῶν κοσμημάτων ἐφαίνετο βασίλισσα τῶν λογάδων τῆς εὐγενείας.

Καὶ πολλῶν δὲ ἀτόμων ἐπισήμων ἡ δίκη ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἀπέδειξαν ὅτι οἱ κατήγοροι αὐτοὶ ἠπίστουν καθόλου εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγκλήματος τοῦ παρ' αὐτῶν προσαπτομένου εἰς τοὺς ἐχθρούς των· ἀλλ' οὕτως διαδοθείσης τῆς προσβολῆς ἀπὸ τῶν χαμηλῶν εἰς τὰς ὑψηλὰς τάξεις, ὅτε λαμπροὶ εὐπατρίδαι ὑπέκυπτον εἰς τὸ δρέπανον τοῦ φανατισμοῦ, καὶ τὸ μαρτύριον ἀπέσπα ἐκ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν τὰ μυστήρια τῆς οἰκογενείας, πρὸς πολιτικὸν σκοπὸν βαρβάρων ἡγεμόνων, αἱ τάξεις αἱ ὑψηλαὶ δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ μένωσιν ἁπλοῖ θεαταὶ τῶν βασάνων, ὅσαι ψυχρῷ τῷ αἵ-

ματι, ἔβλεπον τελουμένας εἰς ἀνθρώπους ὁμοίους των, οἵτινες ὅμως δυστυχῶς δὲν ἦσαν εὐπατρίδαι.

Πρῶτον δὲ κατὰ τὸ 1671, ὅτε τὸ σύστημα τῶν ἱερεξεταστῶν ἤρχιζε νὰ κατατρέφεται, καταπληχθέντος τοῦ κόσμου ἐκ τῶν φόνων τῆς Βυρσβούργης, μετέβαλεν ἡ ἐκλεκτικὴ σύνοδος τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἀπαγγελθεῖσαν ὑπὸ δικαστῶν ἐπαρχιακῶν κατὰ τῆς Αἰκατερίνης Σέμπελ ἐν Νευενδόρφῃ εἰς εἰρκτὴν ἰσόβιον.

Κατὰ δὲ τὸ 1701 ὁ Θωμάσιος ἀπήγγειλε δημοσίως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἄλλης τὴν περίφημον αὐτοῦ πραγματείαν ἐπὶ τῆς μαγείας, κ' ἐνῷ πρό τινων ἐτῶν τὸ στέμμα τοῦ μάρτυρος θὰ ἐπετύγχανεν ὁ σοφὸς οὗτος, ἡ ἀγόρευσίς του ἐχειροκροτήθη πανταχόθεν, ὡς ἂν ἀπεκρίνετο ἠχὼ τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς δημοσίου συνειδήσεως· καὶ ὅμως τὸ 1739, εἰς Οὐγγαρίαν ἐν Σεγεδίνῳ δεκατρία πρόσωπα ἐκάησαν ὡς μάγοι· τὸ 1749 καὶ τὸ 1786 γόησσαι πάλιν καὶ μάγισσαι ὑπέστησαν τὸν θάνατον.

Ἀλλὰ τὸ διάταγμα Λουΐ τοῦ ΙΔ'. τὸ 1682. ἀποδείκνυσιν ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐπίστευε πλέον εἰς τὴν μαγείαν· ἀλλ' ἐτιμώρει ἁπλῶς τὴν ἀξίωσιν τῆς ἐξασκήσεως δυνάμεων ὑπερφυσικῶν.

Ἐξ ὅλων δὲ τῶν ἐθνῶν, λέγει ὁ δόκτωρ Φρανσὴ Οὔσκισσον, ἡ Ἀγγλία μόνη βραδύτερον ἤναψεν ἐν ἑαυτῇ τῆς μαγείας τὴν δᾷδα, καὶ ταχύτερον αὐτὴ τὴν ἔσβυσεν, ἀλλ' ἀποδεικνύει τὸ ἐναντίον ἡ διάσημος δίκη τοῦ Βολιμβρὸκ καὶ τῆς Μαργαρίτας Ἰορδάνου, ὧν τὰς γοητείας περιέγραψεν ὁ Σακησπὴρ εἰς τὴν τριλογίαν Ἐρρίκου τοῦ ΣΤ'. Οἱ θεσμοὶ Ἐρρίκου τοῦ Η'., τῆς Ἐλισάβετ καὶ Ἰακώβου τοῦ Α'. (ἐπεκυρώθησαν δὲ οἱ τοῦ τελευταίου τούτου ὅ τε εἰσαγελεὺς τῶν Ἐφετῶν ἦν ὁ περίφημος Κὼκ, καὶ συνεδρίαζεν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων ὁ Βάκεν·) καὶ μόλις μετὰ τὸν φόνον τριῶν καὶ ἐπέκεινα χιλιάδων θυμάτων κατὰ τὸ 1701, τὸ λογικὸν τῶν δικαστῶν ἤρχισε νὰ γίνεται ἀνθρώπινον. Κατὰ δὲ τὴν δίκην τοῦ Βέναμ (1711·) ὁ πρόεδρος τῶν Συνέδρων Πόουελ, ἐμπαικτικῶς μειδιῶν πρὸς τοὺς μάρτυρας ἀτόμων τινῶν τοῦ κλήρου, ἀφοῦ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων ἀνέδειξε τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον, ἠρώτησε τὸν προϊστάμενον « ἂν ἐκήρυττον αὐτὸν ἔνοχον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κατηγορίας, τοῦ φέροντος ὅτι ἐκοινώνησε μετὰ τοῦ διαβόλου ὑπὸ τὴν μορφὴν ἑνὸς γάτου. ». « Ναί, ἀπεκρίνατο ὁ προϊστάμενος, εἰν' ἔνοχος ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου. » Ἀλλ' ὁ Πόουελ τοῦτο προσεδόκα, διότι ἐπὶ τῆς ἐτυμηγορίας αὐτῆς εἰς τὸν ἔνοχον ἀπενεμήθη ἡ χάρις· καὶ ὅμως τὸ 1716. ἡ Κ. Ἵης μὲ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἐκρεμάσθησαν εἰς τὸ Ὕντιγγτον ὡς ἔνοχοι τοῦ ὅτι ἐπώλησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν εἰς τὸν δαίμονα, καὶ προὐκάλεσαν τὴν καταιγίδα *ἐκβάλλουσαι καὶ σαπωνίζουσαι τὰ περιπόδια αὐτῶν*· καὶ τέλος τὸ 1799. ἡ νόμιμος αὕτη δολοφονία κατελύθη διὰ ποινικῆς διατάξεως· καὶ φυλάκισις ἁπλῆ τιμωρεῖ ἤδη τοὺς ἀξιοῦντας ὅτι καλοῦσι τοὺς δαίμονας. Ἐν δὲ τούτοις τὸ 1827. τὰ Ἀγγλικὰ δικαστήρια ἐπελάβοντο δίκης ἀποδεικνυούσης ὅτι ὁ ὄχλος τῆς ἐξοχῆς πιστεύει ἀκόμη εἰς τὴν μαγείαν. (1)

Ὁ δὲ Βάρριγτων ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων, τοιούτων μυσαρῶν καταγοριῶν, εἰς 30 χιλιάδας.

Ἀλλ' ἡ δεισιδαιμονία εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν κατέστη μᾶλλον εὐήθης καὶ μᾶλλον αἱματηρὰ ἢ τὴν Σκωτίαν, διότι τὸ ἄγριον τοῦ τόπου αὐτοῦ, τὰ γραφικὰ αὐτοῦ ὄρη, τὰ ποικίλα φυσικὰ φαινόμενα, τρομερὰ συχνάκις, καὶ ὧν ἡ θέα καταπλήττει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν φαντασίαν τῶν κατοίκων ὑπὸ οὐρανὸν ἀλληλοδιαδόχως γελῶντα, συννεφώδη, καὶ καταιγιζόμενον, ἡ ἀπομόνωσις τῆς ποιμενικῆς αὐτῶν ζωῆς, αἱ μυστηριώδης αὐτῶν νύκται εἰς τῶν βράχων τὰ ὑποχθόνια σπήλαια, τὰ ἤθη, αἱ ἕξεις, ἡ ψυχή των ῥεμβὴ καὶ ἐνθουσιώδης μεταβαίνουσ' ἀποτόμως ἀπὸ τῆς πολυκρότου μάχης εἰς τὴν βαθείαν τῆς ἐρημίας σιγὴν, τὸ πᾶν ἐν γένει συντελεῖ ἐκ τὴν ὀλέθριον πρὸς τὴν δεισιδαιμονίαν ῥοπὴν καὶ πᾶν τῆς φύσεως κίνημα εἶναι διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους προμήνυμα θεῖον καὶ οἰωνὸς μελλούσης κοινωνικῆς συμφορᾶς. Ἐντεῦθεν οἱ Βάρδοι, ὁ Ὀσσιὰν, ὁ Μακβὲθ μὲ τὰ φαντάσματα τῶν γραιῶν, αἱ νεκρικαὶ λαμπάδες, αἱ φαινόμεναι τὰ μεσάνυκτα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων, αἱ σκιαὶ τῆς μάχης τοῦ Φλόδεν ἐπιφαινόμεναι τὴν νύκτα εἰς τὰ παλάτια τῶν βασιλέων μὲ σταυρὸν αἱματώδη, διὰ ν' ἀναγγείλωσι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὰς ἀθλιότητας. Τὰ δὲ χρονικὰ τοῦ 13 αἰῶνος διαφημίζουσι τὰ ἄθλα τριῶν γοήτων, τοῦ Θωμᾶ Ἐλροιλδοῦ, τοῦ Λὸρδ Σουλὶ καὶ τοῦ Μιχὲλ Σκὼτ. ὃν ὁ Δάντης ἔταξεν ἐν τῷ ᾅδῃ αὐτοῦ μεταξὺ ἄλλων.

Διὰ τοῦτο τὰ περὶ μαγείας Σκωτικὰ χρονικὰ εἰσὶν ἐκτενέστερα καὶ ἀποτροπαιότερα ἢ τὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, καθόσον μάλιστα ἡ πρόσαψις τοῦ ἐγκλήματος τούτου ἐβοήθει τοὺς ἀναμορφωτὰς τοῦ πολιτεύματος καὶ κυρίως τοὺς καθαριστὰς βασιλεῖς· 110 ἄνθρωποι ἐκάησαν καταδικασθέντες εἰς μίαν μόνην ἐπαρχιακὴν σύνοδον ἐνόρκων. Τὰ δὲ δικαστικὰ τοῦ Ἐδιμβούργου ἀρχεῖα γέμουσι ποινικῶν δικογραφικῶν, ὅπου βλέπει τις τὴν ἐπισημείωσιν, κατεδικάσθη καὶ ἐκάη.

Ἐν γένει δὲ κατὰ τὰς Βρεττανικὰς νήσους ἡ πρόληψις καὶ ἡ δεισιδαιμονία ἐπιῤῥέουσι μᾶλλον ἢ παρ' ἄλλοις ἔθνεσι καὶ παραδείγματα τούτου ἔχομεν ὁσημέραι. Ἀλλ' ἐλπίζωμεν ὅτι ταχὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος θ' ἀπαλλαχθῇ ἡ ἐκ τῆς μάστιγος ταύτης τῆς ἀμαθείας.

(Bevue Britannique)

(Μετάφρασις Ι. Ε. Γ.)

(*) Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ τὸ 1851, πιστεύει οὐχὶ μόνον ὁ τῆς ἐξοχῆς τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν μαγείαν, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν πόλεων καὶ ὁ τοῦ Λονδίνου ὄχλος· καὶ παρ' ἡμῖν δὲ πρόσωπα καὶ τῶν δύο φύλων ἐπαγγέλονται τὴν ἐπίκλησιν τῶν καταχθονίων, (ἐκτὸς τῶν λεγομένων γυφτισσῶν ἢ Ἀθιγγάνων) καὶ ἀριθμοῦσι πλείστας ὑπερφυσικὰς ἐνεργείας εἰς τὴν μαγικὴν αὐτῶν ἐπιστήμην, ὡς φ. ε. τὴν ἀνεύρεσιν ἀπολωλότος πράγματος, ἢ κεκρυμμένου θυσαυροῦ διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν δαιμόνων, οὓς, δυνάμει τῆς Σολομονικῆς, καλοῦσιν ἐνώπιον παιδίου παρθένου καὶ ἐξετάζουσι δι' αὐτοῦ, ὅπερ τοὺς βλέπει ἐντὸς λεκάνης πλήρους ὕδατος καὶ φέρουσιν ἐντὸς ἀργυροῦν νόμισμα· πρὸς δὲ, τὸ λεγόμενον μπόδεμα, τὰ στοιχειὰ, τὰ ἐρωτικὰ φίλτρα, τὴν δύναμιν τοῦ κακοποιεῖν, καὶ πολλὰς ἄλλας τοιαύτας δυσειδαιμονίας. Ἐν γένει δὲ ἠδύνατό τις νὰ συντάξῃ πολύφυλλον βιβλίον περὶ τῶν θαυματουργῶν, ὅσαι καὶ οἱ παρ' ἡμῖν γόητες καὶ μάγοι ἐπαγγέλονται· ἀλλ' ἰδίαν πραγματείαν ὀφείλει νὰ ἐπιφυλάξῃ εἰς τὴν ὀνειρομαντείαν καὶ ὑδρομαντείαν, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὰς ἐξηγήσεις παντὸς φυσικοῦ φαινομένου, καὶ τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις, διότι τοῦ λαοῦ αἱ γυναῖκες, θέλουσαι νὰ γινώσκωσι τὸ πᾶν ἐπιστημονικῶς, περὶ τοῦ παντὸς πραγματεύονται, καὶ ἂν ἐξ ἄλλων δὲν ἤκουσαν, αὐταὶ μόναι ἀναπληροῦσι τὰς ἐλλείψεις. Τιμωρεῖ δὲ καὶ ὁ παρ' ἡμῖν ποινικὸς νόμος μάγων διὰ κρατήσεως τὸ πολὺ ἓξ ἑβδομάδων.

Σ. Μ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ

ΕΠΙ ΑΕΡΟΒΑΤΙΚΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ.

—o—

. . . . . Ὁ ἀεροναύτης Γρὴν ἀνεχώρησεν ἐκ Λονδίνου τὴν 7 Νοεμβρίου 1836. μετὰ τῶν Κυρίων Χολλοὺ-Δὲς καὶ Μοὺκ-Μασῶνος. Ἀγνοῶν δὲ τὸ πρὸς ὃ ἤθελε διευθυνθῆ μέρος, καθότι μόνος ὁ διατάττων τοὺς ἀνέμους γνωρίζει τοῦτο, ἐπρομηθεύθη μὲ διαβατήρια δι' ὅλα τῆς Εὐρώπης τὰ βασίλεια, καὶ μὲ ζωοτροφίας ἀρκετὰς, ἐὰν τυχὸν ἐῤῥίπτετο ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

Περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν Μ. Μ. ὥραν, ὑψώθη ἡ ἀεροβατικὴ σφαῖρα μεγαλοπρεπῶς, καὶ διευθύνθη πρὸς τὸν νοταπηλιώτην, ὠθουμένη ἀπὸ μέτριον ἄνεμον, ἐπὶ τῶν εὐκάρπων πεδιάδων τοῦ κομητάτου τοῦ Κέντ.

Περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας ἤρχησαν οἱ ἀεροναῦται νὰ διακρίνωσι τὴν θάλασσαν, ἐκλάμπουσαν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν της ὑπὸ τοῦ δύοντος ἡλίου, τοῦ περιοῤίζοντος τὸν ὁρίζοντα πρὸς ὃν ἡ σφαῖρα, ὠθουμένη ἀπὸ δυνατὸν ἄνεμον, ἔτρεχε δρομαίως. Οἱ ἀεροναῦταί μας ἤρχισαν νὰ φοβῶνται, ἀναγνωρίσαντες διὰ τοῦ πολυδείκτου, ὅτι ὁ ἄνεμος μετεβάλλετο ἐπαισθητῶς εἰς βορρᾶν, ἀντὶ νὰ μένῃ ἀρκτοζέφυρος, ὅστις βεβαίως ἤθελε ῥίψει τὴν σφαῖραν, περὶ λύχνων ἁφὰς, ὑπεράνω τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης.

Ἀποφασίσας ἀμέσως περὶ τοῦ πρακτέου ὁ κύριος Γρὴν ὕψωσε τὴν σφαῖραν ἐλαφρωθεῖσαν, εἰς τὰς ἀνωτέρας ζώνας τῆς ἀτμοσφαίρας, ὅπου ὁ ἄνεμος εἶχεν ἐναντίαν διεύθυνσιν, καὶ διεύθυνεν ἐντὸς ὀλίγου αὐτὴν ἄνωθεν τοῦ Δεύβρου, ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ ἀέρος τὸν Καλαίσιον πορθμόν.

Ἦν ἤδη ἡ τετάρτη ὥρα καὶ τεσσαράκοντα λεπτὰ, μᾶς ἔλεγεν εἷς τῶν ἀεροναυτῶν, ὅτε εἴδομεν τὰ κύματα ὑπὸ τὴν σφαῖράν μας. Ἀδύνατον ἦν νὰ μὴ συγκινηθῇ τις θεωρῶν τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο τῆς φύσεως θέαμα· ὄπισθέν μας μόλις διεκρίνοντο τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας, λάμποντα ἀπὸ τὰ βαθμηδὸν ἀναπτόμενα φῶτα, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ τοῦ Δούβρου, χρησιμεύοντα ἐπὶ πολὺ πρὸς ὁδηγίαν τῆς ἀεροπορίας μας. Πανταχόθεν ἐφαίνετο ὁ ὠκεανὸς, ἀπέναντι δὲ ἡμῶν ὑπῆρχε ποικίλον περίφραγμα νεφῶν, εἰς ὃ εἰσήλθομεν μετ' ὀλίγον καὶ κατελήφθημεν ἀπὸ ζοφερώτατον σκότος. Τὸ πᾶν ἡσύχαζεν· ὁ κρότος τῶν προσβαλόντων τὰ Ἀγγλικὰ παράλια κυμάτων ἔπαυσε, καὶ ἤδη εὑρισκόμεθα μακρὰν τῶν θορύβων τοῦ κόσμου.

Ἡ διάβασις τοῦ πορθμοῦ διήρκησε μίαν ὥραν, τὸ δὲ περίφραγμα τῶν νεφῶν διελύθη καὶ τὰ φῶτα τοῦ Καλαίτου ἔλαμπον ὑπὸ τοὺς ὀδοιπόρους μας, καὶ ὁ μακρόθεν ἦχος τῶν τυμπάνων τῆς πόλεως ἀνέβαινεν ἕως εἰς αὐτούς.

«Τὸ σκότος, ἐξακολουθεῖ ὁ ἀεροναύτης μας, ἦν μέγα, κ' ἐζητοῦμεν νὰ γνωρίσωμεν, διὰ τῶν διεσπαρμένων ὑφ' ἡμᾶς φώτων, τὸν τόπον, ὃν διερχόμεθα.

»Ἡ συμβᾶσα τότε σκηνὴ εἶναι ἀπερίγραπτος. Ὁλόκληρος ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ὅσην ὁ ὀφθαλμὸς ἠδύνατο νὰ διερᾷ, ἦν κατάστικτος ἀπὸ φῶτα, σχηματίζουσα πεδιάδα τινὰ φωτεινὴν, ἀμιλλωμένην μετὰ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. Πᾶσαν στιγμὴν, περὶ λύχνων ἁφὰς καὶ πρὸ τῆς ἀναπαύσεως τῶν ἀνθρώπων, ὑπερμεγέθης σωρὸς φωτῶν μᾶς ἐδείκνυε τὴν ὕπαρξιν πολυαριθμου λαοῦ, κ' ἐφαίνετο εἰς ἡμᾶς ὡς πυρκαϊά· ἀλλ' ἐνῷ ἐπλησιάζομεν, βαθμηδὸν διασκορπιζόμεναι αἱ ὀπτασίαι αὗται, ἐσχημάτιζον μικροτέρας. καὶ τέλος διεκρίνοντο αἱ ὁδοὶ, τετράγωνα, κτλ. πόλεώς τινος, ἅτινα ἡ ἀπόστασις παρεμόρφωσεν. Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὴν εἰς τοιαύτην περίστασιν σκηνήν. Ἵνα λάβῃ τις ἰδέαν τινὰ ταύτης, ἂς ὑποθέσει ὅτι μεταφέρεται ἄγνωστος καὶ ἀφανὴς ἐν τῷ μέσῳ ἐκτεταμένων καὶ σκοτεινῶν ἐρημιῶν τοῦ ἀέρος, διατρέχων μυστικῶς καὶ σιωπηλῶς τὰ βασίλεια, κατοπτεύων τὰς ἐπικρατείας καὶ θεωρῶν τὰς πόλεις, διαδεχομένας μὲ ταχύτητα ἀλλήλας, μὴ ἐπιτρέπουσαν αὐτῷ νὰ τὰς ἐξετάζῃ λεπτομερῶς.

»Διὰ νὰ κατανοήσῃ τις καλῶς τὴν παράδοξον θέσιν μας, ἂς προσθέσῃ ἔτι καὶ τὸ ἀβέβαιον τῆς ὁδοιπορίας μας, ὅπερ ηὔξανε προχωρούσης τῆς νυκτὸς, καὶ μᾶς ἐνέβαλλεν εἰς ἀμφιβολίαν, χείρονα τῆς ἰδίας ἀμαθείας, μὴ γνωρίζοντας ποῦ εὑρισκόμεθα καὶ ποῦ διευθυνόμεθα. »

Ὠθουμένη ἡ σφαῖρα ἀπὸ ἀρκετὰ δυνατὸν ἄνεμον, καὶ διατρέχουσα ὑπὲρ τὰ δέκα μίλια τὴν ὥραν, διῆλθεν οὕτως ἓν μέρος τῆς Εὐρώπης. Περὶ τὸ μεσονύκτιον εὑρέθη ἄνω τῆς Λιέγης, κειμένης ἐν τῷ μέσῳ ἐκτεταμένης ἐπαρχίας, καὶ πληθούσης φωτῶν, παντοειδῶν βαναυσουργείων, καὶ ἰδίως σιδηρουργείων καὶ καμίνων. Διὰ τῶν ἐξ ἀτμίδος φώτων (gaz) διεκρίνοντο αἱ ὁδοὶ, αἱ πλατεῖαι καὶ αἱ μεγάλαι τῆς πόλεως ταύτης οἰκοδομαί· ἠκούετο προσέτι ὁ μουρμουρισμὸς τῶν κατοίκων, ἐνασχολουμένων καὶ εὐθυμούντων. Ἀλλὰ τὸ μεσονύκτιον, ἡ γενικὴ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως, παρῆλθεν ἤδη, ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς φῶτα ἐσβέσθησαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ ἀεροναῦται ἐβυθίσθησαν καὶ οὔθις εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἡσυχίαν. Νέα καὶ σοβαρὰ ἀντικείμενα ἐπερίμενον τοὺς τολμηροὺς ἀεροναύτας μέχρι τῆς ἡμέρας. Ἡ φύσις ἐκρύβη ὁλοτελῶς ἀπὸ τὰ ὄμματά μας, μᾶς ἔλεγεν ὁ κύριος Μασσών· σελήνη δὲν ὑπῆρχεν· ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο ἔτι σκοτεινότερος ἐκ τοῦ ὕψους· οἱ ἀστέρες ἔλαμπον περισσότερον ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ σκότους. Πανταχόθεν μᾶς περιεζώνυε βαθεῖα καὶ μέ-

λαινα ἄβυσσος, ἥτις ἀπὸ μακρὰν ἐφαίνετο ὡς μέλαν μάρμαρον, τὸ ὁποῖον ἐνέδιδε τρόπον τινὰ, ὅτε ἐπλησιάζομεν, ἵνα μᾶς ἀφίνῃ νὰ προχωρῶμεν περισσότερον εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ ζοφερὰς πλευράς του· τὰ δὲ Βεγγαλικὰ πυρὰ, τὰ κατὰ καιροὺς ῥιπτόμενα ἐκ τῆς μικρᾶς λέμβου μας, ἀντὶ νὰ μᾶς φωτίζωσι, καθίστανον τὸ πᾶν ἔτι σκοτεινότερον.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ ἀεροναῦται μένουσιν εἰς τὴν λέμβον των ἀκίνητοι, ὅσον σφοδρὸς καὶ ἂν εἶναι ὁ ἄνεμος, καὶ μάλιστα ὅταν ᾖνε νὺξ ἢ εὑρίσκονται ἐντὸς νεφῶν. Δύναταί τις λοιπὸν νὰ συμπεράνῃ τὰ τοῦ ταξειδίου τούτου, προσθέτων εἰς τὰ ῥηθέντα τὸ ὑπερβολικὸν σκότος, τὴν ἄκραν ἡσυχίαν, τὴν ἁγνοιαν τοῦ μέρους εἰς ὃ εὑρίσκονται, τὸ ψύχους δέκα βαθμῶν, καὶ τὴν ἀμφιβολίαν μὴ ἐκ τοῦ ψύχος πλησιάσωσι πολὺ τὴν γῆν καὶ συντριφθῶσιν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν σειρῶν τῶν ὀρέων.

Παρῆλθον πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν καθ' ἣν εὑρισκόμεθα εἰς τοιαύτας ἀμφιβολίας· ἡ ἀεροβατικὴ σφαῖρα ὑψώθη πλέον τῶν 12,000 ποδῶν κατὰ τὸ βαρόμετρον, οἱ δὲ ἀεροναῦται ἐνῷ ἡμερίμνουν διὰ τὸν τῶν ὀρέων φόβον, αἴφνης ἠκούσθη ἔκρηξις, ἐξ ἧς ἡ μετάξη τῆς σφαίρας καὶ ἡ λέμβος ταράττεται. Δευτέρα καὶ τρίτη ἔκρηξις κλονίζει εἰσέτι τὴν λέμβον· ἂς συμπεράνῃ ἕκαστος τὴν δεινὴν θέσιν τῶν ἀεροναυτῶν, μὴ δυναμένων ν' ἀναχαλύψωσι τὸ αἴτιον τῆς τοιαύτης ταραχῆς, καὶ πῶς νὰ προφυλαχθῶσι, καταβαίνοντες ἤδη πρὸς τὴν γῆν. Ἔπειτα τὸ πᾶν παύει, καὶ μένει εἰς τὴν προτέραν ἡσυχίαν, ἕως οὗ τὸ λυκαυγὲς ἤρχισε ν' ἀναφαίνηται καὶ νὰ διαλύῃ τοὺς φόβους των. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ἐξακολουθεῖ ὁ Κύριος Μασσὼν, ἐβλέπομεν λευκότατα νέφη, καλύπτοντα τὴν γῆν, καὶ τὰ ὁποῖα μᾶς ἐφαίνοντο ὡς χιονοσκέπαστοι τόποι· ἐκ τῶν σωρῶν τούτων τῶν ἀτμῶν φαίνεται ὅτι ἐξήρχετο πολλάκις ἐν καιρῷ νυκτὸς κρότος τις καταράκτου, ἢ κυμάτων εἰς τὰ παράλια συντριβομένων, ὥστε ἀπῃτεῖτο μεγίστη σκέψις, ἡνωμένη μὲ βεβαίαν γνῶσιν τοῦ διάπλου μας, ἵνα μᾶς ἀπαλλάξῃ τῆς ἰδέας ὅτι ἐκινδυνεύομεν ν' ἀφανισθῶμεν.

Προχωρούσης τῆς ἡμέρας τὰ συμπτώματα ταῦτα ἠφανίσθησαν· ἀντὶ τῆς θαλάσσης ἀνεκαλύψαμεν ἀνώμαλον καὶ καλλιεργημένην γῆν, διαῤῥεομένην ἀπὸ μέγαν τινὰ ποταμὸν, τοῦ ὁποίου τὰς ὄχθας, ἕνεκα τῆς ὁμίχλης, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν.

Ὁ ποταμὸς οὗτος ἦν ὁ Ῥῆνος, ἀλλ' οἱ ἀεροναῦται μὴ γνωρίζοντες τὴν διεύθυνσίν των, δὲν ἤξευρον ποῦ εὑρίσκονται, ὡς μὴ δυνηθέντες νὰ καταμετρήσωσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀνέμου· τὰ δὲ χιονοσκέπασμα μέρη, ἅτινα διέβησαν, ἐξέλαβον ὡς μέρη τῆς Πολωνίας. Διὰ ταῦτα ἀπεφάσισαν νὰ καταβῶσι.

Πλησιάσαντες λοιπὸν ἀρκούντως τὴν γῆν, ἔῤῥιψαν τὴν ἄγκυραν περὶ τὴν ἑβδόμην καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς πρωΐας. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκείνου, φοβηθέντες ἐκρύβησαν ἐντὸς δάσους τινὸς κ' ἐξῆλθον τότε μόνον, ὅτε εἶδον καὶ ἐγνώρισαν τοὺς ἀνθρώπους, περικυκλοῦντας αὐτοὺς περιέργως. Οἱ ἀεροναῦται ἀποταθέντες πρὸς αὐτοὺς Γερμανιστὶ, τοὺς ἐνεθάῤῥυνον καὶ ἔλαβον παρ' αὐτῶν βοήθειαν· ἔμαθον δὲ ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὸ Δουκάτον τοῦ Νασσάου. Ἡ πόλις Βαϊλβέργη, ὅπου ὁ ἀεροναύτης Βλαγχάρδος κατέβη, ἦν δύο λεύγας μακράν.

Λαμπρὰ ὑποδοχὴ ἔγεινεν εἰς τοὺς τρεῖς ἀεροναύτας, οἵτινες, εὐγνωμοσύνης χάριν, ἐναπέθεσαν τὴν σημαίαν τῆς λέμβου των εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ δουκικοῦ παλατίου, πλησίον τῆς τοῦ Βλαγχάρδου.

Οὕτως ἐτελείωσεν ἡ περίεργος αὕτη ὁδοιπορία των.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Α. Γ.

ΔΥΟ ΠΙΘΟΙ.

—o—

Αὐγήν τινα, ὅτε ὁ σοφὸς Διογένης ἀπὸ τοῦ πίθου του ἀναστὰς, ἐξῆλθεν ὅπως θεωρήσῃ τὸν ἥλιον ἀνερχόμενον ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἀμφιτρύτης, παρετήρησε μετ' ἀπορίας ὅτι τὸ λυκαυγὲς ἐφώτιζεν ἀνθ' ἑνὸς δύο πίθους, καὶ τοῦτο, διότι νεανίας βέλτιστος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ κατασταθῇ σοφὸς, οἷος ὁ διάσημος σαρκαστικὸς Διογένης, καὶ διὰ νυκτὸς μετέφερεν εἰς Κεγχρεὰς τὸν πίθον αὐτοῦ.

— Εὖγε! τέκνον μου, εἶπεν ὁ πρεσβύτης, βλέπω ὅτι ἡ σοφία κατέστη νεανικὴ εἰς τὸ ἄτομόν σου.

Ὁ νεανίας ἐγέλασεν ἀκούων τὸν ἔπαινον τοῦ ἀξιοτίμου γέροντος.

Ἀλλ' ὁ Διογένης ἐπιλαβόμενος τοῦ πίθου αὐτοῦ, τὸν ἐκύλισε μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ, κ' ἐκεῖ τὸν ὤθησεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου ἐβυθίσθη.

Ὁ δὲ νεανίας ἐξεπλάγη· καὶ ὁ Διογένης εἶπε.

— Τέλος πάντων εὗρον εἰς σὲ μαθητὴν ἄξιον· τελείωσε λοιπὸν τὴν νίκην, τὴν ὁποίαν κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ σου ἤρχισες· γράψε εἰς τὴν κυριότητά μου τὰ κτήματά σου, κ' ἐγὼ θέλω φροντίσει νὰ τὰ μοιράσω εἰς τοὺς πτωχούς.

Ὁ μαθητὴς ὅμως ἀπήντησεν,

— Ἔχω ἀκόμη τι νὰ διαθέσω εἰς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἀφεὶς τὸν πῖθον αὐτοῦ, ὤχετο ἀπιών.

Τότε δὲ ἐπιγελῶν ὁ Διογένης·—Οἱ ἀστεῖοι ἄνθρωποι! ἀνέκραξε, στοχάζονται ὅτι μόνον ὁ πῖθος ἀρκεῖ· ἀλλ' ἀπατῶσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πῶς λοιπὸν νὰ ᾖναι ἀληθεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸν πῖθον τοῦ μαθητοῦ.

Ι. Ε. Γ.